

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391 Budapest 62. Pf. 211

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: Vj/65/2012.

Iktatószám: Vj/65-215/2012.

Betekinthető!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa

- a dr. B. G. ügyvéd által képviselt **ÉTER-1. Mérnöki és Tanácsadó Kft.** (1132 Budapest, Hegedűs Gyula u. 49-51., korábban 1215 Budapest, Ady Endre u. 57.) **I. rendű**;
- a K. dr. F. M. ügyvéd által képviselt **EUROLARES Gépészeti, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** (6500 Baja, Déri sétány 26a.) **II. rendű**;
- a dr. K. L. A. ügyvéd (Szabó, Kelemen és Társai Ügyvédi iroda 1132 Budapest, Váci út 20.) által képviselt **RVI Magyarország Tanácsadó Kft.** (1119 Budapest, Fehérvári út 179.) **III. rendű**;
- a K. L. G. üzletvezetésre jogosult tag által képviselt **QUALIKO Műszaki Tervezési és Tanácsadói Iroda Bt.** (1149 Budapest, Báróczi u. 8. 1.em. 2.) **IV. rendű**;
- a S. I. kereskedelmi igazgató által képviselt **SCHNEIDER Investment Ipari Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.** (2318 Szigetszentmárton, Ráckevei út 1.) **V. rendű**;
- a Dr. Sz. A. G. ügyvéd (Dr. Ronga Ügyvédi Iroda, 8900 Zalaegerszeg, Mártírok útja 69.) által képviselt **AQUAPLUS Kútfúró, Építő és Termálenergetikai Kft.** (6762 Sándorfalva, Sövényházi u. 1.) **VI. rendű**;
- a Szörényi Ádám ügyvezető **Innowatt Épületgépészeti Tervező és Szerelő Kft.** (1222 Budapest, Fonó u. 2-6.) **VII. rendű**; és
- a dr. K. A. ügyvéd (Kiss Attila Ügyvédi Iroda) által képviselt **ÉPREMA Építő és Tatarozó Kft.** (6500 Baja 10035/9. Bokodi u 64.) **VIII. rendű**

eljárás alá vont vállalkozásokkal szemben gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalmának feltételezett megsértése miatt indult versenyfelügyeleti eljárásban meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

- I. Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy az **ÉTER-1. Mérnöki és Tanácsadó Kft.** I. rendű és az **AQUAPLUS Kútfúró, Építő és Termálenergetikai Kft.** VI. rendű eljárás alá vont vállalkozások egyeztettek beadási áraikat a Komló város önkormányzata által a „Közösségek háza, Színház és Rendezvényterem” és a „Kenderföld-Somági Általános Iskola és Óvoda” elnevezésű, 2011. november 9. napján kiírt közbeszerzési eljárásokon, megsértve ezzel a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tptv.) 11. §-ában foglalt tilalmat.

- II. Az eljáró versenytanács megállapítja továbbá, hogy az **ÉTER-1. Mérnöki és Tanácsadó Kft.** I. rendű eljárás alá vont egyeztette ajánlatát a **QUALIKO Műszaki Tervezési és Tanácsadói Iroda Bt.** IV. rendű eljárás alá vont vállalkozással az Országos Rendőr-főkapitányság 2011. június 3-án kiírt közbeszerzési eljárásán, megsértve ezzel a Tptv. 11. §-ában foglalt tilalmat.
- III. Emellett az eljáró versenytanács megállapítja azt is, hogy az **ÉTER-1. Mérnöki és Tanácsadó Kft.** I. rendű, az **EUROLARES Gépészeti, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** II. rendű, az **RVI Magyarország Tanácsadó Kft.** III. rendű és a **SCHNEIDER Investment Ipari Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.** V. rendű eljárás alá vont vállalkozások jogsértést követtek el, amikor megsértve a Tptv. 11. §-ában foglalt tilalmat egyeztették beadási áraikat egyes megyei rendőr-főkapitányságok (a továbbiakban: RFK), által 2012. február végén és március elején kiírt közbeszerzési eljárásokon, az alábbiak szerint:
- a Bács-Kiskun Megyei RFK által kiírt pályázat esetében az ÉTER-1 egyeztette beadási árait az RVI Magyarország Tanácsadó Kft.-vel,
 - a Békés Megyei RFK által kiírt pályázat esetében az ÉTER-1, egyeztette beadási árait az RVI Magyarország Tanácsadó Kft.-vel,
 - a Csongrád Megyei RFK által kiírt pályázat esetében az ÉTER-1, egyeztette beadási árait az EUROLARES Gépészeti, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-vel és az RVI Magyarország Tanácsadó Kft.-vel,
 - a Komárom-Esztergom Megyei RFK által kiírt pályázat esetében az ÉTER-1 egyeztette beadási árait a SCHNEIDER Investment Ipari Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.-vel és az RVI Magyarország Tanácsadó Kft.-vel,
 - a Fejér Megyei RFK, - által kiírt pályázat esetében az ÉTER-1 egyeztette beadási árait az RVI Magyarország Tanácsadó Kft.-vel és az EUROLARES Gépészeti, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-vel.
- IV. A megállapított jogsértések miatt az eljáró versenytanács kötelezi
- az **ÉTER-1. Mérnöki és Tanácsadó Kft.**-t 16.600.000 Ft, azaz Tizenhatmillió-hatszázézer forint,
 - az **EUROLARES Gépészeti, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.**-t 14.400.000 Ft, azaz Tizennégymillió-négyszázézer forint,
 - az **RVI Magyarország Tanácsadó Kft.**-t 9.800.000 Ft, azaz Kilencmillió-nyolcszázézer forint,
 - a **QUALIKO Műszaki Tervezési és Tanácsadói Iroda Bt.**-t 590.000 Ft, azaz Ötszázkilencvenézer forint,
 - a **SCHNEIDER Investment Ipari Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.**-t 30.600.000 Ft, azaz Harmincmillió-hatszázézer forint,
 - az **AQUAPLUS Kútúró, Építő és Termálenergetikai Kft.**-t 76.400.000 Ft, azaz Hetvenhatmillió-négyszázézer forint,

bírság megfizetésére, amelyet a határozat kézbesítésétől számított harminc napon belül kötelesek megfizetni a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számlájára.

Az alábbi eljárás alá vont vállalkozások a bírság megfizetését részletekben is teljesíthetik, a következők szerint:

- az EUROLARES Gépészeti, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. első alkalommal 3.400.000- (azaz Hárommillió-négyszázezer) forint részletet, majd ezt követően 5 (öt) alkalommal havonta egyenként 2.000.000 - (azaz Kettőmillió) forint részletet, majd 1 (egy) alkalommal 1.000.000 Ft (Egymillió) forint részletet köteles fizetni,
- az RVI Magyarország Tanácsadó Kft. első alkalommal 1.800.000- (azaz Egymillió-nyolcszázezer) forint részletet, majd ezt követően 4 (négy) alkalommal havonta egyenként 2.000.000 - (azaz Kettőmillió) forint részletet köteles fizetni,
- az AQUAPLUS Kútúró, Építő és Termálenergetikai Kft. első alkalommal 16.400.000- (azaz Tizenhatmillió-négyszázezer) forint részletet, majd ezt követően 4 (Négy) alkalommal további 15.000.000 - (azaz Tizenötmillió) forint részletet köteles fizetni.

oly módon, hogy az első alkalommal fizetendő részletet a határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül, majd a további részleteket az első részlet esedékességét követő hónaptól havonta, az adott hónap 15. napjáig a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számlája javára kötelesek teljesíteni. Bármely részlet elmaradása esetén a még fennálló teljes tartozás - egy összegben - esedékessé válik.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címzett, de a Versenytanácsnál benyújtott, vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevélben terjesztheti elő.

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa meghozta továbbá az alábbi

v é g z é s t .

Az eljáró versenytanács megszünteti a versenyfelügyeleti eljárást

- Komló Város Önkormányzata által 2011-ben kiírt, a jelen döntés 1. sz. mellékletének 1-6. pontjaiban felsorolt közbeszerzési eljárások, az ORFK 2012. évi tendere, a megyei rendőr-főkapitányságoknak a jelen döntés 2. sz. mellékletében felsorolt tenderei, a Büntetés-végrehajtási Szervezet Továbbképzési és Rehabilitációs Központja (a továbbiakban: BVSZTRK), valamint a Készenléti rendőrség pályázati felhívása kapcsán az eljárás alá vontak által tanúsított és jelen eljárásban vizsgált magatartások tekintetében, az ezekben az eljárásokban érintett valamennyi eljárás alá vonttal szemben.

továbbá

- a Komló Város Önkormányzatának a Közösségek Háza, Színház és rendezvényterem KEOP pályázat keretében napelemes energiatermelés megvalósítása tárgyú, 2011. évi közbeszerzési eljárásával kapcsolatban SCHNEIDER Investment Ipari Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.-vel szemben,
- az ORFK által 2011. június 3-án kiírt közbeszerzési eljárásán az ajánlattételre felhívott, de ajánlattétel lehetőségével nem élő RVI Magyarország Tanácsadó Kft.-vel szemben,

- a Bács-Kiskun Megyei RFK által kiírt pályázat esetében az EUROLARES Gépészeti, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-vel és az ajánlattételre felhívott, de ajánlattétel lehetőségével nem élő SCHNEIDER Investment Ipari Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.-vel szemben,
- a Békés Megyei RFK által kiírt pályázat esetében az EUROLARES Gépészeti, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-vel és az ajánlattételre felhívott, de ajánlattétel lehetőségével nem élő SCHNEIDER Investment Ipari Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.-vel szemben,
- a Csongrád Megyei RFK által kiírt pályázat esetében az ajánlattételre felhívott, de ajánlattétel lehetőségével nem élő SCHNEIDER Investment Ipari Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.-vel szemben,
- a Komárom-Esztergom Megyei RFK által kiírt pályázat esetében az ajánlattételre felhívott, de ajánlattétel lehetőségével nem élő EUROLARES Gépészeti, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-vel szemben.

A végzés ellen a kézhezvételtől számított 8 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címzett, de a Versenytanácsnál benyújtandó vagy ajánlott küldeményként postára adott jogorvoslati kérelemnek van helye. A jogorvoslati kérelmet a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság nemperes eljárásban bírálja felül, amely során kizárólag okirati bizonyításnak van helye, azonban a bíróság a feleket a szükségeshez képest meghallgathatja.

Ha a jogorvoslatra jogosult az egybefoglalt határozat és végzés ellen is jogorvoslattal él, a határozat elleni jogorvoslat szabályait kell alkalmazni.

I n d o k o l á s

I.

Az eljárás megindításának körülményei

1. A Gazdasági Versenyhivatal 2012. november 28-án, Vj/65/2012. számon versenyfelügyeleti eljárást indított az ÉTER-1. Mérnöki és Tanácsadó Kft. (a továbbiakban ÉTER-1. Kft., vagy ÉTER-1), az EUROLARES Gépészeti, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (a továbbiakban: EUROLARES), az RVI Magyarország Tanácsadó Kft. (a továbbiakban RVI)¹, a QUALIKO Műszaki Tervezési és Tanácsadói Iroda Bt. (a továbbiakban: QUALIKO) a SCHNEIDER Investment Ipari Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. (a továbbiakban SCHNEIDER), az Innowatt Épületgépészeti Tervező és Szerelő Kft. (a továbbiakban: Innowatt), az ÉPREMA Építő és Tatarozó Kft. (a továbbiakban ÉPREMA), továbbá az AQUAPLUS Kútúró, Építő és Termál-energetikai Kft. (a továbbiakban: AQUAPLUS)² eljárás alá vont vállalkozások ellen gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalmának feltételezett megsértése miatt, mivel valószínűsíthető volt, hogy az eljárás alá vont vállalkozások olyan magatartást folytattak közbeszerzési eljárások vonatkozásában, amely során megállapodtak, hogy az ÉTER-1. Kft. pályázati nyertessége érdekében mely közbeszerzés esetében mely ajánlattevő(k), milyen árszinten adnak be színlelt ajánlatot. A vállalkozások magatartása kiterjedt az ajánlati árak egyeztetésére és az ajánlatadói szerepek felosztására.

¹ Vj/65-2/2012. számú végzés

² Vj/65-3/2012. számú végzés

2. A versenyfelügyeleti eljárás kiterjedt minden, a 2011-2012 években kiírt olyan közbeszerzési eljárásra, amelyen legalább két eljárás alá vont vállalkozás egy időben, önálló ajánlatadóként (versenytársként) vett részt, különös tekintettel a Komló Város Önkormányzata által a KEOP pályázat keretében napelemes energiatermelés megvalósítása tárgyú pályázati előkészítési, projektmenedzsment feladatok ellátása, tervezés és építési beruházás megvalósítására kiírt közbeszerzési eljárásaira, továbbá az Országos Rendőr-főkapitányság, a Budapesti Rendőr-főkapitányság, a megyei rendőr-főkapitányságok, a Készenléti Rendőrség és a Büntetés-végrehajtási Szervezet Továbbképzési és Rehabilitációs Központja által épületenergetikai korszerűsítésre benyújtandó pályázati dokumentációk összeállítása tárgyában kiírt közbeszerzési eljárásokra.
3. A versenyfelügyeleti eljárás a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma 2012. szeptember 3-án kelt, 1.Gpk. 41.486/2012/2. sz. végzése alapján engedélyezett, az ÉTER-1. Kft. telephelyén³ (1093 Budapest, Közraktár u. 28. fszt. 3.) 2012. november 28-án, 29-én és 30-án, míg az RVI székhelyén⁴ (1119 Budapest, Fehérvári út 179.) és az EUROLARES székhelyén⁵ (6500 Baja, Bercsényi utca 24.) 2012. november 28-án tartott Tptv. 65/A. §-a szerinti előzetes értesítés nélküli helyszíni vizsgálat (a továbbiakban: rajtaütés vagy kutatás) indult.
4. A vizsgálók 2013. november 19-én kelt, Vj/65-135/2012. sz. alatt vizsgálati jelentést terjesztettek a Versenytanács elé, ezzel a versenyfelügyeleti eljárás a Tptv. 47. § (1) bekezdés b) pontja alapján versenytanácsi szakaszba került.

II.

Az eljárás alá vontak

II. 1. ÉTER-1

5. Az ÉTER-1. Kft.-t 2002-ben alapították, jelenlegi tulajdonosai Gyulai Miklós Norbert (66,66%) és Bor László (33,33%). A vállalkozás ügyvezetője Gyulai Miklós Norbert.
6. A vállalkozás⁶ fő tevékenységi köre mérnöki tevékenység és tanácsadás, ezen kívül tevékenységei közé tartozik a pályázatfigyelés, pályázatírás, pénzügyi és műszaki tanácsadás, kiemelten az önkormányzatok pályázatait, fejlesztéseit és beruházásait figyelembe vevő mérnöki, gazdasági területfejlesztési tevékenység és tanácsadás.
7. Az eljárás alá vont vállalkozás és szerződött partnerei szakmai tapasztalatait a pályázati forrásból létrejövő beruházások területén, az államigazgatásban és a magánszférában szerezte.
8. Az Éter-1 Kft.-nek nincs anya- és leányvállalata, vagy más vállalkozással közösen irányított vállalkozása.
9. Az eljárás alá vont 2013. évi nettó árbevétele 166.089.000. Ft volt.
10. Az Éter-1 Kft. ügyvezetőjének nyilatkozata szerint a többi eljárás alá vonttal nem volt üzleti kapcsolata, ritkán, egy-egy konferencián találkozott csak az RVI illetve a SCHNEIDER ügyvezetőivel.⁷

3 Vj/65-5/2012, Vj/65-8/2012 és Vj/65-9/2012. számú jegyzőkönyvek

4 Vj/65-6/2012. számú jegyzőkönyv

5 Vj/65-7/2012. számú jegyzőkönyv

⁶ Vj/65-57/2012.

⁷ Vj/65-124/2012. számú jegyzőkönyv

II. 2. EUROLARES

11. Az EUROLARES-t 2004-ben alapították. A vállalkozás főtevékenysége víz, gáz, fűtés, légkondicionáló szerelés, nyilatkozat szerint árbevétele kizárólag e tevékenységből származik.⁸ A társaság egyedüli ügyvezetője Ferth Tamás.
12. A vállalkozás tulajdonosai Ferth Tamás és ifj. Ferth Tamás. A két tulajdonosnak más vállalkozása nincs, nem is tulajdonosai olyan vállalkozásnak, amely azonos vagy hasonló tevékenységet végezne, mint az eljárás alá vont vállalkozás.
13. Az eljárás alá vont vállalkozás 2013. évi nettó árbevétele pedig 144.809.000. Ft volt.
14. A vállalkozás adatszolgáltatásában⁹ írtak szerint a cég évek óta dolgozik együtt az ÉPREMÁ-val, az EUROLARES jellemzően alvállalkozója az ÉPREMÁ-nak különböző épületgépészeti munkák tekintetében. A vállalkozás továbbá kapcsolatban áll az ÉTER-1. Kft.-vel is, a vállalkozás ügyvezetőjének nyilatkozata szerint „fűtés felméréseket és ezekhez kapcsolódó gépészeti ajánlatokat kér rendszerint tőlünk. A vállalkozások között régi az ismeretség”¹⁰. A vizsgálók a rajtaütés során is lefoglaltak egy meghatalmazást, amely szerint az ÉTER-1. Kft. meghatalmazást adott Ferth Tamásnak, hogy az ORFK KEOP energetikai korszerűsítési munkáinak keretében öt helyszínen (Szeged, Kiskőrös, Kalocsa, Békéscsaba, Eger) a felmérést elvégezze.

II. 3. RVI

15. Az RVI 2003-ban alakult, elsősorban pályázatkészítés (ezen belül uniós források előkészítése, megnyert projektek lebonyolítása) és projektmenedzsment a főtevékenysége.¹¹ A vállalkozás az elmúlt néhány évben közbeszerzési tanácsadói tevékenységet is folytat. A felsorolt tevékenységeket önkormányzatok, vállalkozások és civil szervezetek számára is biztosítják országosan. A tevékenység az ügyvezető tájékoztatása szerint az utóbbi években inkább a projektmenedzsment feladatok felé tolódott el.
16. Az uniós operatív programok esetében az ügyfelek fejlesztési potenciáljának felmérésében vesznek részt, amely fejlesztési igényeket generálhat. Ezekhez az igényekhez vállalják a megfelelő operatív program által biztosított forrás lehetőség felkutatását. A vállalkozás koordinálja a pályázat beadásához szükséges feladatokat, gondoskodik a szükséges mellékletek előállításáról, elkészíti a pályázatot, pénzügyileg és szakmailag megtervezi a projekt lebonyolítását. Ezen tevékenységeken kívül részt vesz a pályázat útjának segítésében, majd a partnerrel kötött megállapodás alapján, sikeres pályázat esetén részt vesz a projekt lebonyolításában.
17. A vállalkozás projektmenedzsmenttel foglalkozik, nyilatkozata szerint a kivitelezés nem a profiljuk.
18. A társaság 100%-os tulajdonosa és ügyvezetője Németh Roland, aki a cégirányítás mellett egyes projektekben személyesen is részt vesz. Az RVI-nek más gazdasági társaságban nincs tulajdonrésze.
19. Az eljárás alá vont nettó árbevétele 2013-ban 98.329.000. Ft. volt.
20. A vállalkozás nyilatkozata szerint a többi eljárás alá vont vállalkozással nem áll üzleti kapcsolatban¹².

II. 4. QUALIKO

21. A Qualiko¹³ 1994. évben alakult családi vállalkozásként. A vállalkozás beltárgya és egyben a vállalkozás vezető tisztségviselője ifj. Kovács László Gábor (23 %), a kültárgyak Kovács Zsuzsanna

⁸ Vj/65-36/2012.

⁹ Vj/65-36/2012.

¹⁰ Vj/65-7/2012. számú jegyzőkönyv

¹¹ Vj/65-37/2012.

¹² Vj/65-96/2012.

(23%) és Kovács László (54%). A társaság mérnöki tevékenységgel, műszaki tanácsadással, műszaki vizsgálattal, elemzéssel és információ-technológiai szaktanácsadással foglalkozik.

22. Az építőiparban a '90-es években és az ezredfordulón lezajló gyors műszaki-technológiai fejlődést követően a társaság a tervezői, lebonyolítói, szakértői tevékenységet helyezte előtérbe. Az iroda jellemzően az építési-felújítási tevékenységgel kapcsolatos különféle szolgáltatásokat nyújt ügyfelei számára, a szakmai feladatok feldolgozását épületgépész, energetikus és villamos mérnök munkavállalók irányítják.
23. A vállalkozás 2009 óta a komplex tervezési munkákon felül elsősorban hazai vonatkozású energiahatékonysági, energiaracionalizálási szaktanácsadási feladatokat lát el. 2011-ben szerződött partnerei voltak az „Energia Központ” Nonprofit Kft.-nek, ahol korábbi időszakban az Új Magyarország Fejlesztési Terv, majd az Új Széchenyi Terv keretében a Környezet és Energia Operatív Program (KEOP) energiahatékonysági és megújuló energiaforrások felhasználását ösztönző pályázati konstrukciók projekt értékelési szakértési feladatait látták el.
24. A vállalkozás ügyfelei, megbízói iparvállalatok, állami intézmények, megyei- és település önkormányzatok, hazai és külföldi magánbefektetők egyaránt. A társaság teljes körű szolgáltatást nyújt ügyfelei részére komplex pályázati, műszaki-energetikai és gazdasági szaktanácsadás területén.
25. Az eljárás alá vont vállalkozás nettó árbevétele 2013-ban 5.983.000 Ft volt.
26. Nyilatkozata szerint az eljárás alá vont vállalkozások közül kizárólag az ÉTER-1. Kft.-vel volt üzleti kapcsolata, egy keretszerződéssel KEOP pályázat értékelői munkát végzett 2010 januárja és 2011 májusa között.

II. 5. SCHNEIDER

27. A SCHNEIDER-t¹⁴ három magánszemély alapította 1999-ben. A cég tulajdonosa Schneider Zsolt (35%), egyben ügyvezető, továbbá Schneider Tamás (35%), Schneider István (30%).
28. A vállalkozás 50%-os tulajdonnal bír a Ledura Light Kft.-ben, amely egy német-magyar vegyesvállalat (a cég másik tulajdonosa a németországi Stevico GmbH., 50%-os tulajdonnal) és fő profilja a LED-es közvilágításhoz kapcsolható.
29. A SCHNEIDER-nek két üzletága van a SCHNEIDER Fenster műanyag nyílászáró gyártással foglalkozik, a SCHNEIDER Energy pedig épületgépészeti, így ipari, közületi és nagyközösségi fűtőkorszerűsítést végez. Nyilatkozata szerint a korszerűsítésből keletkező energia megtakarításból finanszírozza a beruházás költségét, és a beruházásoknál a finanszírozást is megoldják, így ügyfeleiket teljes körűen ki tudják szolgálni, akár úgy hogy semmilyen mértékű saját forrást nem kell ügyfeleiknek a beruházáshoz felmutatniuk.
30. A vállalkozás a fentiekén túl kátyúzási technológiákkal is foglalkozik.
31. A vállalkozás 2013. évi nettó árbevétele 408.876.000 Ft volt.

II. 6. AQUAPLUS

32. Az Aquaplust¹⁵ 1989-ben alapították, tulajdonosai György Zoltán (92%), dr. Mateisz Renáta (5%), Bálint Erika (3%). A vállalkozás ügyvezetői György Zoltán és Bálint Erika, mindketten önálló aláírási joggal rendelkeznek.

¹³ Vj/65-32/2012.

¹⁴ Vj/65-31/2012.

¹⁵ Vj/65-33/2012.

33. Főbb tevékenységei: geotermikus energia feltárása, hasznosítása, hasznosító művek építése; mélyfúrású víz- és termál kutak tervezése, kivitelezése; városközpont rekonstrukció; termálvízbázisú szabadidő és gyógyászati célú fürdőközpontok tervezése, kivitelezése és üzemeltetése.
34. Az AQUAPLUS-t az alábbi, tőle nem független vállalkozásokkal tartozik egy vállalkozáscsoportba:

Vállalkozás neve	AQUAPLUS tulajdoni hányada
Investor' 2005 Kft.	90 %
Mohács Uszoda Kft.	70 %
Kalor Zala Kft.	100 %
Nagykarácsonyi Víziközmű Kft.	100 %
AQUAPLUS International Kft.	100 %
Kistelek és Térsége 2006 Kft.	76 %
Balaterma Kft.	95 %
Tamási Thermal Spa Kft.	100 %
Dunaújvárosi Fürdő SPA Kft.	100 %
Blue Aqua Kft.	100 %
Thermalplus Kft.	100 %

35. A vállalkozás 2013. évi nettó árbevétele 3.430.508.000 Ft volt.¹⁶
36. Az AQUAPLUS Kft. nyilatkozata szerint az eljárás alá vont vállalkozások közül egyedül az ÉTER-1 Kft.-vel állt korábban üzleti kapcsolatban egyetlen projekt kapcsán.

II. 7. Innowatt

37. Az Innowatt¹⁷ 2006-ban alakult, elsősorban az alternatív energiaforrások kiaknázásának, hasznosításának céljával. A céget Szörényi Ádám ügyvezető igazgató irányítja, aki a társaságot önállóan jegyzi. A társaság tagjai: Szörényi Ádám (30%), dr. Veress Rita (30%), Szörényi Gáborné (20%) és Veress Tibor (20%).
38. A vállalkozás nem tagja vállalkozáscsoportnak és nincsenek a vállalkozástól nem független vállalkozások.
39. Az Innowatt tevékenységi körei a geotermikus mélyfúrás, hőszivattyús rendszerek kiépítése, továbbá napelemes és napkollektoros rendszerek tervezése, kivitelezése.
40. Az Innowatt nyilatkozata szerint az eljárás alá vont vállalkozásokkal nem állt korábban üzleti kapcsolatban.

¹⁶ Az eljárás alá vont ettől eltérő adatot közölt.

¹⁷ Vj/65-35/2012.

II. 8. ÉPREMA

41. ÉPREMA Az eljárás alá vont vállalkozás jogelődje 1986-ban alakult, ÉPREMA GMK néven több tulajdonossal, majd később Kkt. formában működött egészen 2002-ig.¹⁸ Páncsity Andor a régi tulajdonosok üzletrészét 2002-ben megvásárolta, egyben a vállalkozás ügyvezetője lett.
42. A vállalkozás tagjai: Nagyné Horváth Teréz (33%), Schlud István (33%), továbbá Páncsity Andor (34%). A vállalkozás korábbi alvállalkozója volt a fent részletezett tulajdonosi szerkezettel bíró PSN BAU Kft. (6500 Baja, Bokodi út 64.), amelynek az eljárás alá vont tájékoztatása szerint alkalmazottja jelenleg nincs, tevékenységet nem folytat.
43. A vállalkozás jellemzően Baja és vonzáskörzetében tevékenykedik, magasépítési kivitelezési területen. Általában fővállalkozói minőségben van jelen a kivitelezéseik helyszínein. A szakipari munkákat mindig alvállalkozókkal készítetik el.
44. Az társaság az eljárás alá vont vállalkozások közül az EUROLARES-szel áll üzleti kapcsolatban. Az EUROLARES épületgépészeti kivitelezési munkákat lát el alvállalkozóként az ÉPREMA számára.¹⁹

III.

A vizsgált közbeszerzési eljárások

45. Az eljáró versenytanács az érintett piac¹ egzakt meghatározását nem tartja szükségesnek jelen ügyben tekintettel arra, hogy ahogy azt a Legfelsőbb Bíróság – az európai bírósági gyakorlatnak is megfelelően - kifejtette, *„amennyiben ármeghatározásra, illetve piacfelosztásra vonatkozik a verseny megakadályozására, korlátozására vagy torzítására irányuló, illetve azt célzó megállapodás, a csekély jelentőségű jelleg rögzítéséhez szükséges 10% vizsgálata a törvény kifejezett rendelkezése alapján nem jön (jöhét) számításba. Az érintett piac földrajzi, illetve áru-szempontról való meghatározását a Tpv. kifejezetten a csekély jelentőségű jelleg meg, vagy meg nem állapítása szempontjából szabályozza. Jelen ügyben, így - mivel a perbeli megállapodás ármeghatározó, illetve piacfelosztó kartell létrehozására irányult - az érintett piac meghatározásának elsődleges jelentősége nincs.”* „Az ármeghatározó, illetve piacfelosztó kartell esetén sem a piaci részesedés megállapításának, sem magának az érintett piac meghatározásának nincs különösebb relevanciája. Mindezek alapján tehát az ármeghatározó, illetve piacfelosztó kartell (ún. kőkemény kartell) esetén a piaci részesedés meghatározásának nincs jelentősége, tekintettel arra, hogy a csekély piaci részesedésen alapuló mentesülés kőkemény kartell esetén kizárt. Ennek következtében az érintett piacnak a Tpv. 14. § rendelkezéseiben foglaltak szerinti egzakt meghatározásának nincs kiemelt jelentősége. A versenykorlátozó célú megállapodások esetében az érintett piacot a megállapodásban részes felek magatartása határozza meg, amennyiben is versenyellenes tevékenységüket e piacra összpontosítják.
46. Mindezeknek megfelelően e pontban az eljáró versenytanács arra szorítkozik, hogy ismertesse azon közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos legfontosabb körülményeket, melyek tekintetében az eljárás alá voltak a feltételezett jogsértő magatartást kifejtették.
47. Valamennyi ismertetésre kerülő tender meghívásos pályázat volt, azaz csak azok a vállalkozások szereztek tudomást az ajánlat benyújtásának lehetőségéről, amelyek a pályázat kiírójától erre vonatkozó tájékoztatást és ajánlati felhívást kaptak. Az esetek többségében csak a jelen versenyfelügyeleti eljárásban eljárás alá vontként szereplő vállalkozások kaptak felhívást, kivételes,

¹⁸ Vj/65-40/2012.

¹⁹ Vj/65-120/2012.

hogy rajtuk kívül egy-egy az eljárásban nem szereplő vállalkozást is felhívtak ajánlattételre. A jelen eljárással érintett közbeszerzési eljárások az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- a. a 2011 novemberében Komló Város Önkormányzata és intézményei által napelemes energiatermelés megvalósítása tárgyban kiírt közbeszerzési eljárások,
 - b. a 2011-2012. években az Országos Rendőr-főkapitányság, a Budapesti Rendőr-főkapitányság, a megyei rendőr-főkapitányságok, a Büntetés-végrehajtási Intézet és a Készenléti Rendőrség által épületenergetikai korszerűsítés tárgyában kiírt közbeszerzési eljárások.
48. Valamennyi vizsgált közbeszerzési eljárás tárgya a Környezet és Energia Operatív Program (KEOP) keretében a költségvetési szervek energiahatékonysági beruházásainak támogató, európai uniós forrásból megvalósuló pályázati dokumentációk elkészítése volt. A vizsgálat tárgyát képező valamennyi közbeszerzési eljárás egyszerűsített, hirdetmény közzététele nélküli eljárás volt, amelynek keretében az ajánlatkérő legalább három - az előzetes vizsgálatok alapján alkalmasnak talált - mikro-, kis- vagy középvállalkozást kért fel ajánlattételre a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban régi Kbt.) 251. §-ának (2) bekezdésében, illetve a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVII. törvény (a továbbiakban új Kbt.) 122. § (7) bekezdésében foglaltaknak megfelelően.
49. A Komló városhoz kapcsolódó projektek közbeszerzési eljárásai a KEOP pályázat keretében napelemes energiatermelés megvalósítása tárgyban előkészítésre, projektmenedzsment feladatok ellátására, tervezésre és építési beruházás megvalósítására terjedtek ki a Polgármesteri Hivatal és további 7 intézmény vonatkozásában.²⁰ A szerződés elemei egységesen kerültek meghatározásra a kiírásokban: megvalósíthatósági tanulmány elkészítése, számítási elemzések, energetikai audit, beavatkozási terv készítése, csatlakozási tervdokumentáció összeállítása, projektmenedzsment feladatok ellátása, az építés kivitelezése.
50. Az Országos Rendőr-főkapitányság 2011. június hónapban írt ki közbeszerzési eljárást 5 rendőrségi objektum vonatkozásában, majd 2012. első negyedévében 6 objektummal kapcsolatban. Ugyanebben a negyedévben jelentek meg a budapesti és a megyei rendőr-főkapitányságok közbeszerzési eljárásainak ajánlattételi felhívásai. Valamennyi közbeszerzés tárgya a KEOP keretében épületenergetikai korszerűsítésre benyújtandó pályázati dokumentációk összeállítása volt.²¹
51. A Büntetés-végrehajtási Intézet 2 közbeszerzési eljárást írt ki 2011 decemberében a Zöldgazdaság-fejlesztési Programhoz kapcsolódóan, melyek tárgya épületenergetika-projektmenedzsment, illetve villamosenergia-projektmenedzsment volt.²²
52. A Készenléti Rendőrség által kiírt közbeszerzési eljárás tárgya a „Készenléti Rendőrség” részére KEOP keretében épületenergetikai korszerűsítésre benyújtandó dokumentációk összeállítása volt.
53. A megyei rendőr-főkapitányságok által kiírt pályázatok a 2. sz. mellékletben olvashatók..
54. Az érintett közbeszerzési eljárások összefoglalását a vizsgálati jelentés²³ 4. sz. melléklete tartalmazza.

IV.

A feltárt tényállás

55. A versenyfelügyeleti eljárás során a GVH az eljárás alá vont vállalkozásoknak a Komló város önkormányzata által 2011-ben energiatermelés megvalósítása tárgyú pályázati, előkészítési,

²⁰ Vj/65-71/2012.

²¹ Vj/65-82/2012.

²² Vj/65-70/2012.

²³ Vj/65-135/2012.

projektmenedzsment feladatok ellátása, tervezés és építési beruházás megvalósítására kiírt, valamint az ORFK részéről 2011-ben és 2012-ben, a megyei rendőr-főkapitányságok által 2012-ben kiírt épületenergetikai korszerűsítésre benyújtandó pályázati dokumentációk összeállítása tárgyú, és a Büntetés-végrehajtási Szervezet Továbbképzési és Rehabilitációs Központ 2011 végén, illetve a Készenléti Rendőrség 2012 márciusában ugyanezen tárgyban kiírt közbeszerzési eljárások során tanúsított magatartását vizsgálta.

56. A Közbeszerzési Hatóság nyilvánosan elérhető adatbázisa alapján a vizsgált időszakban az eljárás alá vont vállalkozások kizárólag a vizsgálat tárgyát képező pályázatokon jelentek meg ajánlattevőként.

IV.1. A komlói tenderek

Előkészületek

57. Komló város polgármesteri hivatala, illetve a városban található általános iskolák és más közintézmények vezetői az 1. sz. mellékletben részletezett nyolc közbeszerzési eljárást írták ki 2011-ben²⁴.
58. Valamennyi közbeszerzési eljárás tárgya az adott intézmény tekintetében a KEOP pályázat keretében napelemes energiatermelés megvalósítása tárgyú pályázati előkészítési, projektmenedzsmeri feladatok ellátása, tervezés és építési beruházás megvalósítása volt. A közbeszerzési eljárások kiírására a régi Kbt. 251. §-ának (2) bekezdésében foglaltak alapján került sor.
59. Komló Város önkormányzata²⁵ a pályázatot kiírók számára megküldött egy listát, amely tíz vállalkozást sorolt fel. A lista azoknak a vállalkozásoknak a nevét és elérhetőségeit tartalmazta, akiket Komló Város önkormányzata elsődlegesen alkalmasnak tekintett a feladat ellátására. A kiíró intézményeknek ezen listából kellett választaniuk legalább három vállalkozást, akiktől a kérdéses munka elvégzésére ajánlatot kértek. Komló város jegyzőjének nyilatkozata szerint a lista összeállítására előzetes piackutatás után került sor²⁶. Az ajánlatkérők jellemzően három - mikro-, kis-, vagy középvállalkozásnak minősülő - gazdasági társaságnak közvetlenül küldték meg az ajánlattételi felhívást.

Alkalmas vállalkozások listája

60. A rajtaütés során a vizsgálat az Éter-1 „titkársági” számítógépén feltárt egy 2011. augusztus 17. napján készült listát, amelynek szerzője az Éter-1 nevű felhasználó.²⁷ A listákon ugyanaz a 10 vállalkozás szerepel, azonos sorrendben: Éter-1, RVI, QUALIKO, COREX, AQUAPLUS, EUROLARES, ÉPREMA, INNOWATT, SCHNEIDER, MM Épületgépészet. Az Éter-1-től származó listán a komlói listával tartalmilag azonos adatok szerepelnek, úgy mint név, székhely, adószám, cégjegyzékszám, bankszámlaszám, képviselő neve, fax, e-mail cím.
61. Gyulai Miklós (Éter-1) kizártnak tartotta, hogy a céglista az Éter-1 számítógépéről származna, illetve szerinte a lista nem köthető a komlói projektekhez.²⁸
62. Az 1. számú védett tanú az elé tárt listát nem ismerte.²⁹

Pályázatok

63. Az Éter-1 Kft. valamennyi komlói projekt tekintetében kapott ajánlattételi felhívást, és valamennyi felhívásra nyújtott is be ajánlatot. A projektek kapcsán egyedül az Éter-1 adott be olyan ajánlatot, amely tekintetében nem volt szükség további hiánypótlásra. Az ajánlattételre felhívott többi

²⁴ Vj/65-71/2012.

²⁵ Vj/65-71/2012. 3. sz. melléklet

²⁶ Vj/65-71/2012.

²⁷ Vj/65-129/2012.

²⁸ Vj/65-124/2012.

²⁹ Vj/65-126/2012.

vállalkozás (lásd a 65. pontban lévő táblázatban) vagy nem nyújtott be ajánlatot az adott projektre vonatkozóan, vagy az ajánlatok kötelező elemeit, illetően hiányos ajánlatot nyújtott be, amelyre tekintettel őket hiánypótlásra kellett felszólítani.³⁰ A hiányok³¹ - mint például: szakmai, műszaki és pénzügyi alkalmasság igazolásának hiánya, aláírási címpéldány vagy aláírás minta hiánya - orvosolhatóak lettek volna, azonban a hiánypótlási felszólításnak egy vállalkozás sem tett eleget.

64. Az ajánlatkérők érvénytelenné nyilvánították a versenytársak ajánlatait – az adott közbeszerzési eljárásokra irányadó – régi Kbt. 88. § (1) bekezdés f) pontja alapján, mivel a hiánypótlásban foglaltaknak nem tettek eleget, így ajánlatuk nem felelt meg a kiírásnak. Valamennyi komlói közbeszerzési eljárás nyertese³² az Éter-1 lett.
65. A vizsgálat az alábbi két közbeszerzés tekintetében tárt fel áregyeztetésre utaló körülményeket:

Ajánlatkérő	Kiírás időpontja	Ajánlattételre felkért vállalkozások	Ajánlattételi határidő	Ajánlattevő (benyújtás időpontja)	Pályázat eredménye	Projekt értéke (Mft)
Komlói Város Önkormányzata Közösségek Háza, Színház és Rendezvényterem	2011. 11.09.	ÉTER-1	2011. 11.23. 10:00	2011.11.23..	nyertes	20,8955
		SCHNEIDER		2011.11.23.	érvénytelen	
		AQUAPLUS		2011.11.22.	érvénytelen	
Komlói Város Önkormányzata Kenderföld-Somági Általános Iskola és Óvoda	2011. 11.09.	ÉTER-1	2011. 11.23. 9:00	ÉTER-1 2011.11.23.	nyertes	42,844
		COREX ³³			nem tett	
		AQUAPLUS			érvénytelen	

A 2011. november 22-i e-mail

66. Az Éter-1 telephelyén a 2012. november 30-án megtartott előzetes értesítés nélküli helyszíni vizsgálat során találtak egy 2011. november 22.-én 12:57 perckor küldött belső e-mailt.³⁴ Az e-mailt az Éter-1 belső levelezésén Szeile Éva (ÉTER-1) küldte Tirpák Tamásnak (aki akkor még az ÉTER-1 alkalmazottja volt). Az e-mailhez mellékletként két felolvasólapot csatoltak.

- Mindkét felolvasólapon ajánlattevőként az AQUAPLUS szerepel.

³⁰ Vj/65-71/2012. 6. számú melléklete

³¹ Ua.

³² Vj/65-71/2012. 7. számú melléklete

³³ Ennél a második komlói közbeszerzési eljárásnál tehát volt egy olyan ajánlattételre felhívott vállalkozás is, amely nem szerepel az eljárás alá vont vállalkozások között.

³⁴ Vj/65-129/2012. – az e-mail elektronikus formában szerepel a csatolt CD-n „AQUAPLUS” név alatt.

- Mindkét felolvasólap keltezése: Budapest, 2011. november „...”, azaz a keltezésben szereplő helyszín az ÉTER-1 székhelye, nem az AQUAPLUS-é, és a dátum napja nincs kitöltve.
- Mindkét felolvasólapon üres pontozott sor jelzi az aláírás helyét.

Az Éter-1 belső levelezésében szereplő egyik felolvasólapon - a komlói Községek Háza esetében – az Aquaplus Kft. neve, székhelye telefon és fax. száma után - az Éter-1 e-mail elérhetősége (titkarsag@tamogatars.hu) szerepel, nem az ajánlattevőként szereplő Aquaplus Kft. e-mail címe (aquaplus@aquaplus.hu).

A 2011. november 22-i e-mail és az AQUAPLUS pályázataiban szereplő felolvasólapok

67. Az előző pontban említett, 2012. november 22. napján készült belső e-mailhez csatolt felolvasólapok – bár szerzőjük az Éter-1 nevű felhasználó – tartalmi és formai egyezést is mutatnak azokkal a felolvasólapokkal, amelyeket még ugyanazon a napon az AQUAPLUS nyújtott be a - rövidesen záruló határidejű - két közbeszerzési eljárásban. Ez utóbbiak megtalálhatók voltak a komlói pályázati anyagok között az AQUAPLUS ajánlatában.
68. Az AQUAPLUS ajánlatában szereplő felolvasólapok – a következő pontban bemutatásra kerülő két körülmény kivételével - azonos tartalmúak az ÉTER-1 belső e-mail mellékletében szereplő felolvasólapokkal. Az azonos tartalom körében kiemelés érdemel az, hogy a belső e-mailhez csatolt egyik felolvasólapon³⁵ az AQUAPLUS által a Kenderföld-Somági Általános Iskola projektekre beadandó ár (44.339.400. Ft), a másik felolvasólapon³⁶ az AQUAPLUS által a Községek Háza projektekre beadandó ár (21.622.300 Ft) szerepelt. Az Éter-1 belső e-mailjének mellékleteként fellelt felolvasólapokon szereplő ismertett árak azonosak az AQUAPLUS által ténylegesen benyújtott ajánlatban szereplő felolvasólapokon rögzített árakkal.³⁷ Azonos továbbá az ajánlattevő neve, székhelye, telefonos, illetve fax elérhetősége.
69. Az ÉTER-1 belső e-mail mellékletében és az AQUAPLUS Kft. ajánlatában szereplő felolvasólapok között az egyik tartalmi eltérés az, hogy a pályázati anyagok között fellelhető felolvasólapok keltezése más, egyrészt nem Budapest, hanem Sándorfalva a helyszín és 2011. november 22.-i keltezésűek (a dátum napja is rögzítésre került). A másik eltérés az, hogy a pályázati anyagok között fellelhető felolvasólapokon szerepel pecsét és aláírás (a pontsor alatt azonban ezeken a felolvasólapokon sem került külön feltüntetésre a pályázó neve).
70. Az ÉTER-1 belső e-mail mellékletében és az AQUAPLUS ajánlatában szereplő felolvasólapok formai szempontból is hasonlóak, azonos a dokumentum elrendezése.
71. Formai eltérés mutatkozik viszont a 2. pont szövegének betűméretében.
72. A vizsgálat meghallgatta az AQUAPLUS ügyfél képviselőjeként György Zoltánt, aki úgy nyilatkozott, hogy nem ismeri az elé tárt e-mailt. Kérdésre elmondta, hogy komlói pályázat kapcsán ő maga nem tárgyalta az ÉTER-1-gyel és nem is adott kollégáinak ilyen utasítást.³⁸
73. Gyulai Miklós (Éter-1) meghallgatása során kizártnak tartotta azt, hogy az elé tárt e-mail és annak mellékletei az Éter-1-től származnak.³⁹
74. Az 1. számú védett tanú nem tudta megválaszolni azt, hogy hogyan lehetséges a dokumentumok formai és tartalmi egyezése.⁴⁰

³⁵ Vj/65-129/2012. – a felolvasólap elektronikus formában szerepel a csatolt CD-n „Felolvasólap” név alatt.

³⁶ Vj/65-129/2012. – a felolvasólap elektronikus formában szerepel a csatolt CD-n „Felolvasólap” név alatt.

³⁷ Vj/65-71/2012 – 5. sz. melléklet

³⁸ Vj/65-102/2012.

³⁹ Vj/65-124/2012.

⁴⁰ Vj/65-126/2012.

IV.2. A rendőrségi tenderek

75. A rendőrségi tenderek kizárólag a pályázatírással vonatkoztak, a későbbi kivitelezésben a nyertes vállalkozás a szerződés szerint már nem vett volna részt.

IV.2.1. ORFK 2011-es tender

76. Az Országos Rendőr-főkapitányság (ORFK)⁴¹ 2011. június 3. napján 5 rendőrségi objektum vonatkozásában hívta fel ajánlattételre az Éter-1-et, az RVI-t, a QUALIKO-t és az eljárás alá nem vont Anpast Kft-t. A többi pályázattól eltérően az ORFK által kiírt pályázat esetében az összességében legkedvezőbb ajánlatot nyilvánította az ajánlatkérő az eljárás nyertesévé, azaz az árakon kívül egyéb szempontokat is figyelembe kellett venni. Az ajánlattételi határidő 2011. június 20. 10 óra volt.

Az ÉTER-1 és a QUALIKO kapcsolata

77. A kiírásra csak az Éter-1 és a QUALIKO adott be árajánlatot, mindketten 2011. június 17-én. A közbeszerzési eljárás során a QUALIKO nem teljesítette a hiánypótlási felhívásban foglaltakat, így érvényes ajánlattal végül csak az Éter-1 rendelkezett.
78. 2011. június 17-én, az ORFK beadási határidőt 3 nappal megelőzően Szeile Éva (ÉTER-1) ORFK tárgyú e-mailt küldött⁴² Kovács Lászlónak, a QUALIKO üzletvezetésre jogosult tagjának. A levél a beadással, annak menetével kapcsolatos konkrét instrukciókat („csatoltan küldöm ... a felolvasólapot kitöltve, neked csak a cég adatait kell ráírni”), ajánlattételi határidőt („2011. június 20. 10 óra”) és beadási helyszínt tartalmaz a már fent említett ORFK 2011. júniusi, 5 rendőrségi objektumot érintő pályázatával kapcsolatban. Az e-mail melléklete egy táblázat és egy felolvasólap, amelyek a tárgyi pályázathoz kapcsolódó QUALIKO árazott ajánlatát tartalmazzák.
79. A kérdéses közbeszerzési eljárásban a QUALIKO 2011. június 17-én adott be ajánlatot, azonban a hiánypótlásnak nem tett eleget, így ajánlatát érvénytelennek nyilvánították.⁴³
80. Egyfelől a QUALIKO-nak az ORFK 2011. júniusi pályázati felhívására benyújtott ajánlata, másfelől az e-mail, valamint annak mellékletei közötti kapcsolatot mutatja, hogy a QUALIKO által benyújtott felolvasólapon szereplő nettó árak, megegyeznek az e-mail mellékleteiben szereplő adatokkal. Egyezik továbbá az 5 ORFK objektum (Kiskőrös, Szeged, Békéscsaba, Kalocsa, Eger), valamint a nettó értékek (műszaki beavatkozási terv, épületenergetikai felmérés, megvalósíthatósági tanulmány) megjelölése is.
81. Az eljárás során a vizsgálat meghallgatta Kovács Lászlót (QUALIKO), aki a következőket adta elő⁴⁴ a 2011. június 17. napján kelt e-mail kapcsán: nem emlékszik az e-mailre és nem tud arra válaszolni, hogy miért küldték meg neki az elé tárt dokumentumokat. Lehetségesnek tartja azt is, hogy „az Évi adta meg számomra az árakat, de nem tudom ez milyen kontextusban történt és azt sem, hogy miért nem csökkentettem azokat”.
82. Gyulai Miklós (ÉTER-1.) úgy nyilatkozott, hogy kizártnak tartja azt, hogy bármely munkatársa ilyen tartalmú e-mailt küldött volna Kovács Lászlónak (QUALIKO), illetve szerinte a vizsgált számítógép nem is tartalmazott ilyen levelet.
83. A vizsgálat során meghallgatott 1. számú védett tanú elmondta, hogy nem tudja ki írta a konkrét e-mailt, ő személy szerint nem ismeri a QUALIKO-t.

⁴¹ Vj/65-62/2012. és Vj/65-82/2012.

⁴² Vj/65-129/2012. melléklete CD-lemezen

⁴³ Vj/65-82/2012.

⁴⁴ Vj/65-100/2012.

84. 2011. június 9.-én - az ORFK ajánlati felhívás után 6 nappal - az Éter-1 e-mailt⁴⁵ küldött Németh Rolandnak (RVI), amely annak tartalma alapján Gyulai Miklós (Éter-1) utasítására íródott („*Gyulai Miklós megbízása alapján csatoltan küldöm...a mellékelt táblázatot*”). Az e-mail mellékletét képező táblázat a pályázati kiírás mellékletében szereplő épületeket és feladatokat tartalmazta a pályázati kiírásban szereplő súlyszámokkal. A táblázat formailag megegyezik a QUALIKO részére küldött táblázattal.
85. A kérdéses beszerzési eljárásban az RVI nem adott be ajánlatot, azonban a megküldött mellékekben szereplő adatok, részszempontok egyeznek a tárgyi kiírással, úgy, mint az 5 ORFK objektum feltüntetése (Kiskőrös, Szeged, Békéscsaba, Kalocsa, Eger), továbbá a 3 megajánlott nettó érték számszerűsítése (műszaki beavatkozási terv, épületenergetikai felmérés, megvalósíthatósági tanulmány).
86. Németh Roland (RVI) a meghallgatása⁴⁶ során az alábbiakat adta elő az elé tárt, 2011. június 09. napján kelt e-mail kapcsán: „...nem tudom, hogy mik a táblázatban szereplő számok... Erre az e-mailre nem emlékszem. Nem tudom, hogy miért küldték számomra.”
87. Gyulai Miklós (Éter-1) a meghallgatása⁴⁷ során úgy nyilatkozott a 2011. június 09. napján kelt e-mail kapcsán, hogy szerinte ilyen táblázat nem készült, utasítást nem adott ilyen tárgyban, és kizártnak tartja azt, hogy az Éter-1 munkatársa ilyen tartalmú e-mailt küldött volna.
88. Az 1. számú védett tanú nyilatkozata⁴⁸ szerint nem ismeri az RVI-t és nem tudja ki használhatta Szeile Éva számítógépét, amelyről az e-mailt küldték.

IV.2.2. Megyei tenderek

Előkészületek

89. Az ORFK Gazdasági Főigazgatósága 2012. február 16-án kelt belső átiratában felhívta a regionális gazdasági ellátó igazgatóságok vezetőit, hogy kezdjék meg a 2012. évben megjelenő energetikai korszerűsítés tárgyú pályázatokra való felkészülést, amelynek első lépéseként válasszák ki a pályázatokat előkészítő és összeállító céget. A feladat elvégzésének elősegítése érdekében megküldte azon pályázatíró cégek elérhetőségeit, akik az elsődleges vizsgálat alapján a feladat ellátására alkalmasak, valamint egy a tárgyban a Kbt. 122. § (7) bekezdés a) pontja alapján lefolytatandó közbeszerzési eljárás mintadokumentációját és az érintett objektumok listáját.
90. 2012. február 10.-én, a megyei rendőr-főkapitányságok ajánlati felhívásainak megküldése előtt az Éter-1 e-mailt küldött⁴⁹ az RVI, a SCHNEIDER, az EUROLARES és a QUALIKO részére, amelyben felkéri őket egy nyilatkozat kitöltésére és az ORFK részére történő visszaküldésére, piackutatás céljából. Az e-mail arról adott tájékoztatást, hogy az ORFK előzetes piackutatást végez a potenciális ajánlattevők körében, amelyhez bekértek egy, a mikro-, kis-, és középvállalkozásokra vonatkozó nyilatkozatot. Az ÉTER-1 ezt a nyilatkozatot küldte meg a fenti vállalkozásoknak.
91. A nyilatkozatok ismeretében az ORFK belső átiratban⁵⁰ jelölte meg a rendőrség regionális szervei felé a meghívásra javasolt vállalkozások körét, a kiválasztott vállalkozások az ÉTER-1, az RVI, a SCHNEIDER és az EUROLARES volt.

⁴⁵Vj/65-129/2012. melléklete CD-lemezen

⁴⁶Vj/65-96/2012.

⁴⁷Vj/65-124/2012.

⁴⁸Vj/65-126/2012.

⁴⁹Vj/65-129/2012. melléklete CD-lemezen

⁵⁰Vj/65-64/2012.

92. Németh Roland (RVI) ügyfélmeghallgatás során tett nyilatkozata szerint elképzelhetőnek tartja, hogy nyilatkozat kitöltésére kérték fel őt, de nem emlékszik rá. Arra vonatkozóan nem tudott válaszolni, hogy miért az ÉTER-1. Kft.-től kapta az e-mailt.
93. Schneider Zsolt⁵¹ (SCHNEIDER) meghallgatásán elmondta, hogy az elé tárt e-mailt nem ismeri, nem látta soha. Ahhoz az e-mail címhez, amelyre küldték a konkrét levelet, bármelyik munkatársa hozzáférhetett.
94. Schneider István, a SCHNEIDER kereskedelmi igazgatója⁵² az e-mail kapcsán elmondta, hogy nem emlékszik az e-mailre, és a központi levelezéshez bármely munkatárs hozzá tud férni.
95. Ferth Tamás⁵³ (EUROLARES) nem tudta megmondani a meghallgatása során, hogy miért kapták meg az e-mailt az Éter-1-től.
96. Kovács László (QUALIKO) az elé tárt e-mailre emlékezett, elmondta, hogy nem válaszolt rá, tekintettel egy korábbi, Éter-1-el kapcsolatos elszámolási vitára.
97. Az 1. számú védett tanú nem tudott arra válaszolni, hogy ki és milyen célból küldte a piackutatás tárgyú e-mailt a versenytársaknak.

2012. februári tenderkiírások

98. A megyei rendőr-főkapitányságok számos közbeszerzési eljárást írtak ki 2012 elején, melyek a 2. sz. mellékletben találhatók. A 2012. február végén és március elején kiírt tenderek közül annak az ötnek a főbb adatait tartalmazza az alábbi táblázat, amelyek tekintetében az eljáró versenytanács a jogsértő magatartásokat bizonyítottnak tekinti:

Ajánlatkérő	Kiírás időpontja	Ajánlattételre felkért vállalkozások	Ajánlattételi határidő	Ajánlattevő (benyújtás időpontja)	Pályázat eredménye
Bács-Kiskun Megyei RFK	2012.02.21	ÉTER-1	2012.02.28 10 óra	ÉTER-1 (2012.02.24.)	Nyertes
		EUROLARES		EUROLARES (2012.02.27.)	érvénytelen
		RVI		RVI (2012.02.27.)	érvénytelen
		SCHNEIDER			
Békés Megyei RFK	2012.02.21.	ÉTER-1	2012.02.28. 10 óra 15 perc	ÉTER-1 (2012.02.24.)	Nyertes
		EUROLARES		EUROLARES (2012.02.27.)	érvénytelen
		RVI		RVI (2012.02.27.)	érvénytelen
		SCHNEIDER			

⁵¹ Vj/65-110/2012.

⁵² Vj/65-101/2012.

⁵³ Vj/65-107/2012.

Csongrád Megyei RFK	2012.02.21.	ÉTER-1	2012.02.28 10 óra 30 perc	ÉTER-1 (2012.02.24.)	Nyertes
		EUROLARES		EUROLARES (2012.02.27.)	érvénytelen
		RVI		RVI (2012.02.27.)	érvénytelen
		SCHNEIDER			
Komárom-Esztergom Megyei RFK ⁵⁴	2012.02.22.	ÉTER-1	2012.02.29 10 óra	ÉTER-1 (2012.02.27.)	Nyertes
		SCHNEIDER		SCHNEIDER (2012.02.27.)	Érvénytelen
		RVI		RVI (2012.02.27.)	Érvénytelen
		EUROLARES			
Fejér Megyei RFK	2012.02.24.	ÉTER-1	2012.03.01. 10 óra	ÉTER-1 (2012.02.24.)	Nyertes
		EUROLARES		EUROLARES (2012.02.27.)	Érvénytelen
		RVI		RVI (2012.02.27.)	Érvénytelen

99. A **Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság**⁵⁵ 2012. február 21. napján hívta fel e-mailben az eljárás alá vontak közül az Éter-1, az RVI, a SCHNEIDER és az EUROLARES vállalkozásokat ajánlattételre.
100. A közbeszerzés tárgya a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság vagyonkezelésébe tartozó, a pályázati dokumentáció 8. számú mellékletében megjelölt épületeknek a KEOP épületenergetikai korszerűsítésre benyújtandó pályázati dokumentációjának összeállítása volt. A létrejött szerződés alapján a projekt nettó értéke 19.500.000,- Ft volt. Az ajánlattételi határidő 2012. február 28-a 10 óra volt, a pályázatra az ÉTER-1 2012. február 24-i, az RVI és az EUROLARES 2012. február 27-i keltezésű ajánlatot nyújtott be. A SCHNEIDER nem nyújtott be ajánlatot.
101. Az EUROLARES pályázati dokumentációjában az alkalmassági nyilatkozat más betűtípussal van írva, mint az ajánlattevői nyilatkozat, a felolvasó lap és a kereskedelmi ajánlat. Mind az RVI, mind az EUROLARES pályázati dokumentációjában a „Nyilatkozat alkalmasságról” című mellékletben a keltezés helyszíne vastagított betűvel, míg a keltezés dátum része sima betűvel szerepel, mely különbségtétel a benyújtott négy dokumentum közül mindkét pályázó esetén csak ennél az egyénél fordul elő.
102. Az ajánlatok bontását követően a kiíró, 2012. február 28-án a *Bács-Kiskun MRFK részére KEOP pályázati dokumentáció összeállítására tett ajánlat bontási jegyzőkönyve és hiánypótlási felhívás* tárgyú e-mailt küldött az ajánlatot benyújtó három vállalkozásnak. Az e-mail mellékleteként megküldte a bontási jegyzőkönyvet, illetve hiánypótlásra hívta fel az RVI-t és az EUROLARES-t, mivel az ajánlatuk nem tartalmazott minden szükséges nyilatkozatot. A megküldött jegyzőkönyv az ajánlatok tartalmi és formai ellenőrzésével kapcsolatos megállapításokat tartalmazott. A hiánypótlási

⁵⁴ Vj/65-87/2012.

⁵⁵ Vj/65-59/2012. számú irat melléklete

felhívást egyik vállalkozás sem teljesítette, ezért ajánlatukat az ajánlatkérő a Kbt. 74. §-ának e) pontja alapján érvénytelennek nyilvánította, és az egyetlen érvényes és egyben legalacsonyabb ajánlatot tevő Éter-1 Kft.-t nyilvánította a közbeszerzési eljárás nyertesévé.

103. A **Békés Megyei Rendőr-főkapitányság**⁵⁶ 2012. február 21-én küldött ajánlattételi felhívást az ÉTER-1, az EUROLARES, a SCHNEIDER és az RVI részére
104. A közbeszerzés tárgya a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság vagyonkezelésébe tartozó, a pályázati dokumentáció 8. számú mellékletében megjelölt épületeknek a KEOP épületenergetikai korszerűsítésre benyújtandó pályázati dokumentációjának összeállítása volt. A létrejött szerződés alapján a projekt nettó értéke 19.240.000,- Ft volt. Az ajánlattételi határidő 2012. február 28-a 10 óra 15 perc volt, a pályázatra az ÉTER-1 2012. február 24-i, az RVI és az EUROLARES 2012. február 27-i keltezésű ajánlatot nyújtott be. A SCHNEIDER nem nyújtott be ajánlatot.
105. Az ajánlatok bontását követően a kiíró, 2012. február 28-án hiánypótlásra hívta fel az RVI-t és az EUROLARES-t, mivel az ajánlatuk nem tartalmazott minden szükséges nyilatkozatot. A szükséges nyilatkozatok mintáját az ajánlati dokumentáció tartalmazta illetve a hiánypótláshoz csatolásra került. A hiánypótlási felhívást a vállalkozások nem teljesítették, ezért ajánlatukat az ajánlatkérő az új Kbt. 74. §-ának e) pontja alapján érvénytelennek nyilvánította, és az egyetlen érvényes, és egyben legalacsonyabb ajánlatot tevő Éter-1 Kft.-t nyilvánította a közbeszerzési eljárás nyertesévé.
106. Mind az RVI, mind az EUROLARES pályázati dokumentációjában a „Nyilatkozat alkalmasságról” című mellékletben a keltezés helyszíne vastagított betűvel, míg a keltezés dátum része sima betűvel szerepel, mely különbségtétel a benyújtott négy dokumentum közül mindkét pályázó esetén csak ennél az egynél fordul elő.
107. A **Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság** 2012. február 21-én ajánlattételre hívta fel az Éter-1, az RVI, a SCHNEIDER és az EUROLARES vállalkozásokat⁵⁷.
108. A közbeszerzés tárgya a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság vagyonkezelésébe tartozó, a pályázati dokumentáció 8. számú mellékletében megjelölt épületeknek a KEOP épületenergetikai korszerűsítésre benyújtandó pályázati dokumentációjának összeállítása volt. A létrejött szerződés alapján a projekt értéke 23.500.000,- Ft volt. A pályázatra az ajánlattételi határidő 2012. február 28-a 10 óra 30 perc volt. Az ÉTER-1 pályázata 2012. február 24-ei keltezésű, az RVI és az EUROLARES 2012. február 27-ei keltezésű ajánlatot nyújtott be. A SCHNEIDER nem nyújtott be ajánlatot.
109. Az EUROLARES által benyújtott pályázati dokumentációban az ajánlattevői nyilatkozaton Ferth Tamás aláírását követően a neve és titulusa után nem az EUROLARES, hanem az RVI Kft. neve szerepelt, noha Ferth Tamás az EUROLARES ügyvezetője és az EUROLARES szerepelt ajánlattevőként.⁵⁸
110. Ferth Tamás (EUROLARES) meghallgatása során kijelentette, hogy a dokumentumon szereplő aláírás tőle származik és a cégbélyegző az EUROLARES vállalkozásé, de nem tudott arra a vizsgálói kérdésre válaszolni, hogy miért szerepel a versenytárs (RVI) neve a nyilatkozaton.
111. Az EUROLARES és az RVI által benyújtott pályázati dokumentáció az alábbi közös formai jegyekkel rendelkezik:
- a fedőlapon a benyújtó cég neve és címe más betűtípussal és betűmérettel szerepel, mint amivel a szöveg többi része íródott, a két pályázó anyagában a cégnév és a cím feltüntetéséhez használt betűtípusok és a betűméretek azonosak,
 - a „Nyilatkozat az alkalmasságról” című mellékletben a keltezés helyszíne mindkét pályázó esetén vastagított betűvel, míg a keltezés dátum része sima betűvel szerepel, mely különbségtétel a benyújtott négy dokumentum közül mindkét pályázó esetén csak ennél az egynél fordul elő.

⁵⁶ Vj/65-61/2012.

⁵⁷ Vj/65-65/2012.

⁵⁸ Vj/65-65/2012.

112. Az ajánlatok bontását követően a kiíró, 2012. február 28-án a *KEOP pályázatok kapcsán készült bontási jegyzőkönyv és hiánypótlási felhívás – Csongrád MRFK* tárgyú e-mailt küldött a három ajánlatot benyújtó vállalkozásnak. Az e-mail mellékleteként megküldte a bontási jegyzőkönyvet, illetve hiánypótlásra hívta fel az RVI-t és az EUROLARES-t, mivel az ajánlatuk nem tartalmazott minden szükséges nyilatkozatot. A hiánypótlási felhívást egyik vállalkozás sem teljesítette, ezért ajánlatukat az ajánlatkérő az új Kbt. 74. §-ának e) pontja alapján érvénytelennek nyilvánította, és az egyetlen érvényes és egyben legalacsonyabb ajánlatot tevő Éter-1 Kft.-t nyilvánította a közbeszerzési eljárás nyertesévé.
113. A **Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányság**⁵⁹ 2012. február 22. napján hívta fel ajánlattételre az Éter-1-et, a SCHNEIDER-t, az RVI-t és az EUROLARES-t.
114. A közbeszerzés tárgya a Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányság vagyongazdálkodásába tartozó, a pályázati dokumentáció 8. számú mellékletében megjelölt épületeknek a KEOP épületenergetikai korszerűsítésre benyújtandó pályázati dokumentációjának összeállítása volt. A létrejött szerződés alapján a projekt nettó értéke 17.000.000,- Ft volt. Az ajánlattételi határidő 2012. február 29. 10 óra volt, a pályázatra az ÉTER-1 2012. február 24-i, az RVI és a SCHNEIDER 2012. február 27-i keltezésű ajánlatot nyújtott be.
115. A SCHNEIDER által benyújtott pályázat 5. számú mellékletét képező kereskedelmi ajánlaton ajánlattevőként a RVI neve szerepel.
116. Az ajánlatok bontását követően a kiíró, 2012. február 29-én hiánypótlásra hívta fel az RVI-t és az SCHNEIDER-t, mivel az ajánlatuk nem tartalmazott minden szükséges nyilatkozatot, majd az ajánlatkérő a hiánypótlási felhívását 2012. március 1-jén kiegészítette. A hiánypótlási felhívást sem az RVI sem a SCHNEIDER nem teljesítette, ezért ajánlatukat az ajánlatkérő az új Kbt. 74. §-ának e) pontja alapján érvénytelennek nyilvánította, és az egyetlen érvényes és egyben legalacsonyabb ajánlatot tevő Éter-1 Kft.-t nyilvánította a közbeszerzési eljárás nyertesévé.
117. Schneider Zsolt (SCHNEIDER) az ajánlattal kapcsolatban a következőket adta elő: „Az elem tárt dokumentumon az én aláírásom és a cég bélyegzője szerepel. Nem tudom, hogyan kerülhetett ez az irat beadásra, szerintem másolási, vagy adminisztrációs hiba lehetett a szerkesztés során.”
118. Schneider István (SCHNEIDER) az elé tárt ajánlat kapcsán elmondta, hogy másolási, vagy adminisztrációs probléma adódhatott a beadás során, ugyanakkor meglepődött azon, hogy valóban ilyen formában nyújtotta be a SCHNEIDER az ajánlatát.
119. A SCHNEIDER és az RVI által benyújtott pályázati dokumentáció közös formai jegye, hogy a fedőlapon a benyújtó cég neve és címe más betűtípussal és betűmérettel szerepel, mint amivel a szöveg többi része íródott, a két pályázó anyagában a cégnév és a cím feltüntetéséhez használt betűtípusok és a betűméretek azonosak.
120. A **Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság**⁶⁰ 2012. február 24-én hívta fel ajánlattételre az Éter-1, az RVI és az EUROLARES eljárás alá vont vállalkozásokat.
121. A közbeszerzés tárgya a Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság vagyongazdálkodásába tartozó, a pályázati dokumentáció 8. számú mellékletében megjelölt épületeknek a KEOP épületenergetikai korszerűsítésre benyújtandó pályázati dokumentációjának összeállítása volt. A létrejött szerződés alapján a projekt nettó értéke 24.720.000,- Ft volt. Az ajánlattételi határidő 2012. március 1-je 10 óra volt. A pályázatra az ÉTER-1 2012. február 24-i, az RVI és az EUROLARES 2012. február 27-i keltezésű ajánlatot nyújtott be.
122. Az RVI által benyújtott pályázat 5. számú mellékletében a „kereskedelmi ajánlat” címet követően vastagított betűvel ajánlattevőként az EUROLARES neve és címe szerepel.

⁵⁹ Vj/65-87/2012.

⁶⁰ Vj/65-66/2012.

123. Az ajánlatok bontását követően a kiíró, 2012. március 2-án hiánypótlásra hívta fel az RVI-t és az EUROLARES-t, mivel az ajánlatuk nem tartalmazott minden szükséges nyilatkozatot. A hiánypótlási felhívást egyik vállalkozás sem teljesítette, ezért ajánlatukat az ajánlatkérő az új Kbt. 74. §-ának e) pontja alapján érvénytelennek nyilvánította, és az egyetlen érvényes és egyben legalacsonyabb ajánlatot tevő Éter-1 Kft.-t nyilvánította a közbeszerzési eljárás nyertesévé.
124. Németh Roland (RVI) az anyagok egyezőségére nem tudott magyarázattal szolgálni. A Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság részére benyújtott kereskedelmi ajánlattal kapcsolatban elismerte, hogy azon az ő aláírása és az RVI bélyegzője szerepel és az ajánlatot ő nyújtotta be. Szerinte adminisztratív hiba miatt kerülhetett feltüntetésre az EUROLARES az RVI helyett. Az ajánlat kapcsán megjegyezte, hogy „Nem emlékszem, hogy hol készült ez az ajánlat. Elképzelhető, hogy nem nálunk készült. Minden ajánlat nálunk készül, de elképzelhető, hogy ez még sem. Nem tudok további választ adni ezzel kapcsolatban.”
125. Az EUROLARES és az RVI által benyújtott pályázati dokumentáció az alábbi közös formai jegyekkel rendelkezik:
- a fedőlapon a benyújtó cég neve és címe más betűtípussal és betűmérettel szerepel, mint amivel a szöveg többi része íródott, a két pályázó anyagában a cégnév és a cím feltüntetéséhez használt betűtípusok és a betűméretek azonosak,
 - a „Nyilatkozat az alkalmasságról” című mellékletben a keltezés helyszíne mindkét pályázó esetén vastagított betűvel, míg a keltezés dátum része sima betűvel szerepel, mely különbségtétel a benyújtott négy dokumentum közül mindkét pályázó esetén csak ennél az egyénél fordul elő.
126. A megyei rendőr-főkapitányságok által 2012. márciusában kiírt további pályázatok adatai a 2. sz. mellékletben találhatók. Ezekben a közbeszerzési eljárásokban az ajánlattételre felhívott vállalkozások – az ÉTER-1 Kft.-n kívül – hiányos ajánlatokat nyújtottak be és a hiányt később felhívás ellenére nem pótolták, vagy eleve nem is nyújtottak be ajánlatot.

A megyei rendőr-főkapitányságok által kiírt projektekhez kötődő közvetlen kapcsolat egyes eljárás alá vontak között

Az Éter-1 és az RVI közti kapcsolat a megyei rendőr-főkapitánysági pályázatokhoz kötődően

127. 2012. március 1-én az Éter-1 e-mailt írt az RVI-nek, amelyben egy telefonbeszélgetésre hivatkozva Németh Roland (RVI) számára olyan ajánlati dokumentumokat küldenek meg, amelyek több megyei rendőr-főkapitánysági energetikai pályázatára készültek, és amelyeket – a dokumentumok tartalma szerint - az RVI már benyújtott („...küldöm Önnek az eddig benyújtott ajánlatokat” „Bács-Kiskun, Békés, Csongrád, Fejér, Komárom-Esztergom”).⁶¹ Az e-mail elküldésére Bács-Kiskun, Békés, Csongrád, Komárom-Esztergom megyék esetében a rendőrségi projektek ajánlattételi határidejének lejártát követően, Fejér Megye esetében az ajánlattételi határidő lejártának napján került sor. Bács-Kiskun, Békés, Csongrád, Komárom-Esztergom megyék esetében az ajánlatok bontására az ajánlattételi határidő lejártának napján került sor. Fejér Megye esetében az ajánlattételi határidő lejártát követő napon hívták fel hiánypótlásra a hiányos ajánlatot benyújtó cégeket.
128. A 2012. március 1-én megküldött e-mail melléklete több - az előző pontban felsorolt tenderekhez kapcsolódó - felolvasólapot, beárazott kereskedelmi ajánlatot és ajánlattevői nyilatkozatot tartalmazott, amelyeket az RVI nevére töltöttek ki.
- a. A Fejér Megyei Rendőr-főkapitányságnak címzett ajánlat kereskedelmi ajánlatán az EUROLARES neve és címe szerepel.⁶² A mellékletek adatai szerint a dokumentumok 2012. február 27.-én – a beadás napján - készültek és a szerzőjük az Éter-1 nevű felhasználó. A dokumentációk formai és

⁶¹ Vj/65-129/2012. melléklete CD-lemezen

⁶² Vj/65-129/2012. melléklete CD-lemezen.

tartalmi egyezőséget mutatnak az RVI által a pályázatra benyújtott dokumentumokkal. A Fejér Megyei Rendőr-főkapitánysághoz benyújtott ajánlat 5. mellékletében ajánlattevőként az EUROLARES szerepel, noha azt az RVI nyújtja be.

- b. Az e-mail mellékletét képező többi ajánlatról is megállapítható, hogy azok az egyes megyei kiírásokhoz tartozó objektumokat és azok nettó ajánlati árait tartalmazzák és megegyeznek az RVI által benyújtottakkal. Azonos továbbá az RVI valamennyi adata (név, székhely, telefonszám, e-mail cím).
129. Németh Roland (RVI) nem tudott érdemi választ adni az elé tárt dokumentumokkal kapcsolatban. Elmondta, hogy sem e-mailre, sem telefonbeszélgetésre nem emlékszik. Az egyezőségre nem tudott választ adni.
130. Gyulai Miklós (Éter-1) elmondása szerint nem tudott az e-mailről, de kizártnak tartja, hogy bármely munkatársa ilyen levelet küldött volna az RVI-nek.
131. Az 1. védett számú tanú meghallgatása során elmondta, hogy nem ismeri az elé tárt e-maileket, azok nem ismerősek neki.
132. 2012. március 2. napján Németh Roland (RVI) rövid szöveges üzenetet küld⁶³ Gyulai Miklósnak (Éter-1), amelyben a következőt írja: „*Nem lesz gond ebből a sok hasonló eredményből?*” Az SMS elküldésére az Éter-1 által RVI-nek küldött e-mailt követően került sor.
133. A GVH rendelkezésére álló híváslista alapján az SMS elküldését követően Gyulai Miklós 2012.03.02 13:29:47 perckor felhívta Németh Rolandot és beszélt is vele.⁶⁴
134. Németh Roland (RVI) nem emlékszik, hogy milyen célból írta Gyulai Miklósnak (Éter-1) az SMS-t, de elképzelhetőnek tartja, hogy a kapott bontási és eredményhirdetésekről szóló tájékoztató kapcsán küldte az üzenetet. Nem tudja, hogy milyen tenderre, tenderekre vonatkozhatott az üzenet.
135. Gyulai Miklós (Éter-1) meghallgatása során elmondta, hogy szerinte nem az ő telefonjából származnak az üzenetek, de nem tudja megmondani, kié lehet a mobiltelefon. Azt azonban elismerte, hogy Németh Roland (RVI) szóban kérdezett tőle a tárgyban, a 4.10A pályázat kapcsán egy előadás keretében.

Az Éter-1 és a SCHNEIDER közti kapcsolat a megyei rendőr-főkapitánysági pályázatokhoz kötődően

136. 2012. március hónap első hetében a SCHNEIDER átküldte⁶⁵ valamennyi, általa megkapott rendőrségi ajánlattételi felhívást az Éter-1 számára.
137. Schneider Zsolt (SCHNEIDER) nem emlékezett a levelekre, nem tudta megmondani azt sem, hogy miért küldték, illetve ki küldte azokat.
138. Schneider István (SCHNEIDER) azt nyilatkozta az elé tárt e-mailek kapcsán, hogy emlékezete szerint egy „...*félreértés folytán mindenki úgy kezelte az ügyet, hogy az Éter-1 Kft. az ORFK megbízásából jár el. Mintha az Éter-1 lett volna megbízva a lebonyolítással...*”.
139. Az 1. számú tanú nem tudta megmondani, hogy miért küldte meg a SCHNEIDER az Éter-1-nek az elé tárt e-maileket. Nem ismer senkit sem a SCHNEIDER-től.

⁶³ Vj/65-129/2012. melléklete CD-lemezen.

⁶⁴ Vj/65-14/2012.

⁶⁵ Vj/65-129/2012. melléklete CD-lemezen

IV.2.3. Egyéb rendőrségi közbeszerzési pályázati felhívások

140. Az ORFK 2012. évi tenderének, továbbá a Büntetés-végrehajtási Szervezet Továbbképzési és Rehabilitációs Központja és a Készenléti rendőrség által kiírt tender körülményei a 3. számú mellékletben kerülnek bemutatásra.

V.

Az eljárás alá vontak által előadottak

141. A határozat az egyes tényállásokhoz kapcsolódóan mutatja be az adott tényállással érintett eljárás alá vont vállalkozások álláspontját. Az egyes bizonyítékokkal kapcsolatos álláspontok már a tényállási részben ismertetésre kerültek.

V. 1. A helyszíni vizsgálat során lefoglalt bizonyítékok

V.1.1. ÉTER-1

142. Az ÉTER-1 tagadta⁶⁶, hogy a bizonyítékul felhasznált e-mailek az ÉTER-1 „titkársági” gépéről származtak volna. Arra hivatkozott, hogy azon a napon⁶⁷ készült cselekményekről, amely napon a GVH állítása szerint a tükörmásolat készült a GVH „titkársági” gépéről⁶⁸, nem készült a helyszínen jegyzőkönyv. Az arról készült jegyzőkönyvet ugyanis csak később írta alá a GVH-ban. Állítása szerint az e-mailek nem származhatnak az ÉTER-1 „titkársági” gépéről.
143. A november 29-i jegyzőkönyv felvételére jogszabálysértően került sor, a jegyzőkönyv nem alkalmas arra, hogy hitelesen tanúsítsa az abban rögzített eljárási cselekményeket. Álláspontja szerint a 2012. november 29-én történt, a Gazdasági Versenyhivatal vizsgálója által végzett eljárási cselekményeket figyelmen kívül kell hagyni az eljárás során, ugyanis azon eljárási cselekményekről szabályszerű jegyzőkönyv nem készült, így annak törvényessége nem igazolható. A titkársági gépről történő adatmásolás nem történhetett szabályszerűen, mivel arról szabályszerű jegyzőkönyv nem készült⁶⁹. Ennek megfelelően figyelmen kívül kell hagyni az előzetes álláspont 211- 217. pontjaiban foglaltakat, továbbá minden eljárási cselekményt, beleértve számítógépek lefoglalását, amely ezen a napon történt.
144. Az ún. „titkársági” gépen kívül semmilyen egyéb elektronikai eszközről nem történt érdemi, az előzetes álláspontot megalapozó adatkinyerés, a lefoglalt iratok az előzetes álláspontot egyáltalán nem támasztották alá.
145. Az ÉTER-1 megítélése szerint az előzetes álláspontban az eljáró versenytanács által kialakított álláspont teljes mértékben megalapozatlan.
146. Vitatta a vizsgálat helyszínén található egyik számítógép versenytanácsai elnevezését („titkársági gép”), állítva azt, hogy a társaság központi számítógéppel nem rendelkezett és nem rendelkezik, valamennyi munkatárs saját levelezését a saját számítógépén keresztül intézi, a „központi iratok” legfeljebb Gyulai Miklós számítógépén kerültek tárolásra, megküldésre.
147. Megkérdőjelezte ezen („titkársági”) számítógépről kinyert adatok valóságát, tekintettel arra, hogy – állítása szerint - a gépről történő adatmentés nem zárt, ellenőrizhető rendszerben történt meg, az

⁶⁶ Vj/65-124/2012. számú jegyzőkönyv

⁶⁷ A 2012. november 29-i nap eseményeit rögzíti az a jegyzőkönyv, amelyet csak később írt alá az ÉTER-1 ügyvezetője.

⁶⁸ A tükörmásolat 2012. november 30-án készült, az ezen a napon felvett jegyzőkönyvet az ÉTER-1 képviselője aznap aláírta, anélkül hogy kifogást emelt volna a jegyzőkönyv tartalma ellen.

⁶⁹ Vj/65-124/2012

többször megállításra és újraindításra került (ezen tény a helyszínen készült jegyzőkönyv is tartalmazta).

148. Az I. számú védett tanú meghallgatása nem igazolta az előzetes álláspontban foglaltakat, vagyis hogy a titkársági gépről az előzetes álláspontban foglalt e-mailek, adatok kerültek volna elő, (előzetes álláspont 59. pontja, 65. pontja, 76. pontja, 82. pontja, 137. pontja, stb.). Ezen adatokat, levelezéseket, e-maileket a Versenytanács az előzetes álláspont részévé tette annak ellenére, hogy egyrészt lementésük nem felelt meg a zárt adatkezelésnek, másrészt ezen levelezéseket az I. számú védett tanú megerősíteni nem tudta, sőt kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy ilyen tartalmú okiratok, iratok nem születtek.
149. Furcsának tartotta azt, hogy a versenytanács előzetes álláspontja kizárólag az úgynevezett „titkársági gépről” lefoglalt adatokra és telefonokról lefoglalt sms-ekre hivatkozik annak ellenére, hogy a Gazdasági Versenyhivatal vizsgálói több napon keresztül folytattak vizsgálatot, több számítógépet, több levelező rendszert, és ezen túlmenően jelentős mennyiségű iratot foglaltak le.
150. Felhívta a figyelmet arra, hogy a Gyulai Miklós dolgozószobájában levő számítógépen lefoglalt levelező rendszerben semmilyen olyan adat nem szerepelt, amelyet az előzetes álláspont kialakításához bármilyen módon a Versenytanács fel tudott volna használni. Megmagyarázhatatlannak tekintette azt, hogy egyetlen olyan irat nem volt felelhető papír alapon, amely a versenytanács előzetes álláspontját bármilyen módon alá tudta volna támasztani; és az is különös és megmagyarázhatatlan, hogy az I. számú védett tanú, az e-mailek és iratok részére történő előterjesztése után úgy nyilatkozott, hogy nem ismeri az e-mailek címzettjét, ő ilyen tartalmú e-maileket nem küldött.

Hiányolta azt, hogy a vizsgálat nem tért ki arra, hogy kinek a tulajdonában lehet mind a telefonkészülék, mind pedig a lefoglalt SIM kártya. A társaság nem rendelkezik olyan SIM kártyával, amely a jegyzőkönyvekben szerepel. Védekezésében arra is hivatkozott, hogy a GVH által megvizsgált telefon nem az ő tulajdonában és használatában volt, és nincs tudomása arról, hogy ki használhatta a készüléket. Hangsúlyozta, hogy a társaság birtokában, ingó leltárában, könyvelésében a lefoglalt mobiltelefon nem szerepel, tehát az nem az Éter-1 Kft. tulajdonában álló mobiltelefon. Erre tekintettel nyilatkozott úgy Gyulai Miklós, hogy a mobiltelefon nem az Éter-1 Kft. tulajdona, és azt nem tudja megmondani, hogy kinek a tulajdonában állhat.

V.1.2. EUROLARES

151. Az EUROLARES szerint⁷⁰ a versenyfelügyeleti eljárásban beszerzett bizonyítékok nem alkalmasak a jogsértés bizonyítására. Emlékeztetett arra, hogy nem vehető figyelembe a vállalkozások terhére a bizonyíték olyan esetben, ha a magatartásra van más ésszerű magyarázat.

V.1.3. RVI

152. Az RVI szerint⁷¹ a versenyfelügyeleti eljárásban beszerzett bizonyítékok nem alkalmasak a jogsértés bizonyítására. Emlékeztetett arra, hogy nem vehető figyelembe a vállalkozások terhére a bizonyíték olyan esetben, ha a magatartásra van más ésszerű magyarázat (Vj-138/2002).

V.1.4. AQUAPLUS

153. Az AQUAPLUS álláspontja szerint az eljárás alá vont vállalkozások, az ÉTER-1 Kft és az AQUAPLUS Kft. közötti kapcsolat nem szolgál(hat) elegendő bizonyítékként az összehangolt magatartás megállapítására. Az eljárás alá vont vállalkozások közötti kommunikáció egy korábbi munkakapcsolaton alapult, és annak célja egyértelműen nem versenykorlátozó megállapodás létrehozása vagy magatartásaik összehangolása volt.

⁷⁰ Vj/65-173/2012.

⁷¹ Vj/65-174/2012.

V.2. Komlói tenderekkel kapcsolatos előadások

V.2.1. ÉTER-1

154. A „komlói tenderek”⁷¹-kel kapcsolatban az ÉTER-1 felhívta a figyelmet arra, hogy a Komló Város Önkormányzatával kötött kivitelezői szerződés hatályba sem lépett. Ennek megfelelően fogalmilag kizárt (egyéb feltételek fennállása esetén is), hogy gazdasági versenyt korlátozó magatartás valósulhatott volna meg. E körben a versenyhivatali vizsgálatnak ki kellett volna terjedni annak ellenőrzésére, hogy a szerződés hatályosult-e, és ez alapján történt-e szerződésszerű teljesítés a társaság vagy Komló Város Önkormányzata részéről. Feltéve, de meg nem engedve, ha a felek szándéka versenyt korlátozó megállapodás lett volna, az fogalmilag nem következhetett be. E körben indítványozta Komló Város Önkormányzatának megkeresését és nyilatkozat tételre történő felhívását.

V.2.2. AQUAPLUS

155. György Zoltán meghallgatásán⁷² a komlói projektekhez kötődően az ÉTER-1 Kft.-nél fellelt két felolvasólap kapcsán kijelentette, hogy „nem tudom, hogy ezek miért kerültek megküldésre és azt sem tudom, hogy ki küldhette el ezeket az ÉTER-1 számára”.

156. Későbbi nyilatkozatában annak a véleményének adott hangot, hogy az ÉTER-1 Kft. 2011. november 22.-i belső e-mailje, a pályázatok adatai, valamint a ténylegesen megkötött szerződés sem önmagukban, sem összességükben nem alkalmasak a jogsértő tényállás bizonyítására, nem bizonyítják, hogy az ÉTER-1 Kft. és az AQUAPLUS ajánlati áraikat egymással egyezteték, vagyis akarategységben jártak el, és köztük versenyt korlátozó megállapodásról vagy összehangolt magatartásról volt szó.

157. Az ÉTER-1 Kft. 2011. november 22-én kelt belső e-mailjéhez csatolt két felolvasólap formai és tartalmi hasonlóságot mutatott az AQUAPLUS által a komlói pályázatok keretében benyújtott felolvasólapokkal. Az AQUAPLUS álláspontja szerint azonban a hivatkozott bizonyítékok - az alábbiak alapján - nem alkalmasak a feltételezett jogsértés alátámasztására:

- AQUAPLUS-nál rendelkezésre álló cégiratok alapján megállapítható, hogy az AQUAPLUS előzetesen árajánlatot kért a pályázatok elnyerése esetén alvállalkozóként bevonni kívánt TXL ELECTRIC Kft.-től (6727 Szeged, Duda u 19.), amely 2011. november 22-én árajánlatot küldött az AQUAPLUS részére a komlói pályázatok tekintetében. Az AQUAPLUS egyik munkatársa - György Zoltán ügyvezető tudta és hozzájárulása nélkül - telefonon megkereste az ÉTER-1 Kft.-t, és közölte vele a TXL ELECTRIC Kft. árajánlatát,
- az ÉTER-1 az AQUAPLUS más projektek kapcsán is felkért, pályázatfigyelésre, pénzügyi és műszaki tanácsadásra, közbeszerzési tanácsadásra szakosodott üzleti partnere. Az AQUAPLUS és az ÉTER-1 Kft. között korábban közbeszerzési és pályázati tanácsadói jogviszony állt fenn, melyet egy 2009-ben kötött megbízási keretszerződéssel létesítettek. Ennek keretében az ÉTER-1 Kft. és az AQUAPLUS rendszeresen kommunikáltak egymással. Az ÉTER-1 Kft. az AQUAPLUS részére általános közbeszerzési feladatokat látott el, így különösen, AQUAPLUS közbeszerzési pályázatainak benyújtásában segített, irattervezeteket készített, és elvégezte az AQUAPLUS részére megküldött alvállalkozói ajánlatok műszaki véleményezését. Ez a tanácsadói jogviszony az AQUAPLUS és az ÉTER-1 Kft. között - időszakosan - 2010-ben és 2011-ben is fennállt,
- az AQUAPLUS a szóban forgó árakat nem, mint saját beadási árait, hanem mint a TXL ELECTRIC Kft.-től kapott árajánlat árait jelölte meg. A közlés indoka nem az árak egyeztetése volt,

⁷² Vj/65-102/2012.

hanem megfelelő pályázat benyújtása érdekében a kapott árajánlat mérnöki kontrollja, vagyis annak ellenőrzése, hogy az árajánlatban foglalt összeg a műszaki tartalomnak megfelelő-e,

- az AQUAPLUS munkatársa az árajánlat árai közlésekor nem számolt azzal, hogy az ÉTER-1 Kft. egyáltalán pályázik, ráadásul azokat az ÉTER-1 Kft. a pályázat nyertessége érdekében saját ajánlatához fel tudja, sőt, fel is fogja használni. Az AQUAPLUS ugyanis az ÉTER-1 Kft-t pályázatíró tanácsadó társaságként ismerte és alkalmazta. Az AQUAPLUS-nak nem volt tudomása arról, hogy az ÉTER-1 Kft. a tevékenységi körébe tartozó mérnöki tevékenység, műszaki tanácsadón kívül más tevékenységet is végez, továbbá, hogy az ÉTER-1 Kft. a tervezésen és tanácsadón kívül a kivitelezési munkákban is részt vesz. A komlói pályázatok tárgya napelemes energiatermelés megvalósításának előkészítése, projektmenedzsment, tervezés és beruházás megvalósítása (ideértve a kivitelezést is) volt. Ezzel szemben, az ÉTER-1 Kft a pályázatok időszakában a napelem építési tevékenységre vonatkozó, a cégjegyzékbe bejegyzett TEAOR'08 43.21 és 43.22 tevékenységi körökkel nem rendelkezett; tevékenysége a cégjegyzék adatai szerint „Mérnöki tevékenység, műszaki tanácsadás” volt. Az AQUAPLUS-nak nem volt - és a legkörülményesebb eljárása mellett sem lehetett tudomása arról, hogy az ÉTER-1 Kft azonos piacon versenytársaként lép fel, amikor a komlói pályázatokon, az AQUAPLUS mellett pályázatával ő is részt vesz, hiszen mindketten más-más piaci szegmensben vannak jelen.

158. Az AQUAPLUS nem a beadási árait közölte, és nem is volt célja, hogy az ÉTER-1 Kft.-vel a pályázati beadási árait összevessék vagy egymáshoz igazítsák.
159. Mivel az AQUAPLUS-nak nem volt tudomása az ÉTER-1 Kft. üzleti terveiről, az ÉTER-1 Kft. - általa nem ismert - cselekményét, miszerint az AQUAPLUS által a részére közölt árajánlat áraival egyező mértékű saját beadási árakat jelölt meg a komlói pályázatokon, nem lehet az AQUAPLUS terhére róni.
160. Kiemelte, hogy a rajtaütés során az ÉTER-1 Kft-nél megtalált felolvasólapok több eltérést mutattak az AQUAPLUS Kft. által beadott felolvasólapokhoz képest, így különösen eltért a keltezés helye, ideje, a cég e-mail elérhetősége, a betűméret, a fax számnál a szöveg távolság, a szövegrészek közötti térközök, valamint pecsét és aláírás.
161. A pályázati kiírásról történt tájékoztatást követően a felolvasólapot az AQUAPLUS munkavállalója kitöltötte, az aláírásra került, és ugyanezen a napon megküldte a pályázat kiírója részére. Az informatikai vizsgálat azt állapította meg, hogy a pályázatra benyújtott felolvasólapokat 2011. november 22. napján 15 56 perckor, illetőleg 15 57 perckor állították elő az AQUAPLUS számítógépén, és még ugyanaznap gyorspostával küldték meg a pályázatot kiíró részére.
162. A vizsgálat a pályázat időszakában elektronikus kommunikációt az ÉTER-1 Kft-vel nem tárt fel. Az AQUAPLUS által beadott felolvasólapok az AQUAPLUS gépén készültek, illetőleg azokat - az informatikai vizsgálat által feltártak szerint - nem továbbították az ÉTER-1 Kft. részére. Az ÉTER-1 Kft-nél fellelt felolvasólapok így nem az AQUAPLUS-tól kerültek az ÉTER-1 Kft-hez.
163. Az ÉTER-1 Kft. 2011. szeptember 22-i belső e-mailje és a felolvasólapok hasonlósága - az AQUAPLUS álláspontja szerint - nem bizonyítja, hogy az érintettek a beadási árakat egyeztetették volna. A felolvasólapokon szereplő ár és az AQUAPLUS által beadott ár egybeesésére pedig az előbbieken bemutatott üzleti kapcsolat, és a fentiekben leírt események láncolata ésszerű magyarázattal szolgál.
164. Az a körülmény, hogy az AQUAPLUS nem pótolta az ajánlat - például szakmai és műszaki alkalmasság igazolása - hiányosságait nem jelenti, hogy az ÉTER-1 Kft.-vel közös stratégiáról, egymás magatartására tekintettel alakított viselkedésről lenne szó. A hiánypótlás nem teljesítésének racionális oka az volt, hogy az AQUAPLUS megítélése szerint, tekintettel arra, hogy ilyen jellegű - napelemes energiatermelési és kivitelezési munkát korábban még nem végzett, a projekt nagysága és nyereségessége nem volt, illetve lett volna arányban a projektből adódó kockázattal. Az AQUAPLUS a komlói pályázatokon eredetileg referenciaszerzés, tevékenységbővítés miatt indult, azonban később

úgy ítélte meg, hogy a projekt összességében nem lett volna nyereséges részére, ezért ésszerű módon, visszalépett, és ez vezetett az ajánlata érvénytelenné nyilvánításához. Az AQUAPLUS független piaci szereplőként járt el, nem igazította saját magatartását mások cselekményeihez, amikor saját piaci érdekeit szem előtt tartva úgy döntött, nem nyújt be hiánypótlást. Mindezekből következik, hogy a hiánypótlás nem teljesítése nem értékelhető a feltételezett jogsértés bizonyítékául.

165. Az AQUAPLUS álláspontja szerint a fent hivatkozott bizonyítékok sem önmagukban, sem összességükben nem alkalmasak a feltételezett jogsértés bizonyítására. Nincs a feltárt bizonyítékoknak és tényeknek olyan logikai láncolata, mely a jogsértés elkövetését minden kétséget kizáróan tanúsítaná.
166. Az eljárás hiányosságának tartotta és kifogásolta azt, hogy előterjesztett bizonyítási indítványát - az AQUAPLUS-nak az ajánlat közlésében érintett munkatársának meghallgatása iránt -, a GVH mellőzte.
167. Az eljárás során azt kellett vizsgálni, hogy az eljárás alá vont vállalkozások felvették-e egymással a kapcsolatot, illetve, hogy ennek a kapcsolatfelvételnek mi volt a valódi célja, és ez eredményezhette-e a magatartásaik összehangolását. Álláspontja szerint életszerű az, hogy a pályázatok előkészítése kapcsán az AQUAPLUS (egyik munkatársa) egy alvállalkozótól kapott ajánlattal kapcsolatban tanácsot kért - a cégek korábbi tartós üzleti viszonyára tekintettel - a cég pályázati és műszaki tanácsadójától.
168. Ennek a kapcsolatfelvételnek a célja egyértelműen nem összejátszás volt.
169. Az eljárás során nem nyert bizonyítást, hogy az ÉTER-1 Kft. és az AQUAPLUS közötti kapcsolatfelvétel egyetlen és kizárólagos célja, illetve egyetlen ésszerű magyarázata a magatartásuk versenyellenes összehangolása volt. A feltételezett jogsértés - az AQUAPLUS álláspontja szerint - abban az esetben lenne csak megállapítható, ha minden kétséget kizáróan bizonyításra került volna, hogy az ÉTER-1 Kft és az AQUAPLUS akarategységben, magatartásukat kölcsönösen tudatosan egyeztetve jártak el, illetve közös szándékuk arra irányult volna, hogy beadási áraikat egyeztessék az ÉTER-1 Kft. pályázati nyertessége érdekében.
170. Mivel az AQUAPLUS vizsgált magatartására más, versenykorlátozáson kívüli racionális magyarázat szolgált, így vele szemben nem állapítható meg a feltételezett jogsértés. A Vj/138/2002. sz. ügyben kifejtettek szerint ugyanis *„nem vehető figyelembe az eljárás alá vont vállalkozások terhére az a bizonyíték, amiből ugyan következhet a versenyellenes összejátszás, de a magatartás tanúsítására van más ésszerű magyarázat”*.
171. Az AQUAPLUS tudomása szerint a komlói pályázatok projektjei nem valósultak meg, és mivel a komlói pályázatokon nyertes ÉTER-1 Kft-nek ellenérték nem került kifizetésre, a források felhasználása nem sérült, ezáltal tényleges versenytorzító piaci hatás nem következett be. A komlói projektekkal kapcsolatban az ÉTER-1 Kft. és Komló Város Önkormányzata között 2012. január 20. napján létrejött megbízási szerződés nem lépett hatályba, így kivitelezést végül az ÉTER-1 sem végzett, díjat azért nem kapott. Komló Város Önkormányzatának az ÉTER-1 Kft-vel kötött, 2013. január 18. napján kelt megbízási szerződése alapján az ÉTER-1 Kft. - a két kivitelezési projekt helyett – „Kenderföld-Somág és Községek Háza, Színházterem” vonatkozásában napelemes energiatermelés megvalósítására kiírt pályázat előkészítésére kapott megbízást.
172. Az AQUAPLUS-nak a feltételes jogsértés megvalósítása esetén az ÉTER-1 Kft nyertességéből nem származott volna semmilyen előnye.

V.3. Rendőrségi tenderekre vonatkozó előadások

V.3.1. ORFK 2011-es tenderre vonatkozó előadások

V.3.1.1. ÉTER-1

173. Az ÉTER-1 - az ügyvezetőjének a 82. és 87. pontokban ismertetett nyilatkozatán és az e-mailek felhasználhatóságát ellenző álláspontján (142., 143., 147 pontok) túl az alábbi előadást tette az ORFK 2011. évi tenderével kapcsolatban.
174. Megítélése szerint különös jelentős léggel bír a jelen eljárásban a IV. rendű eljárása alá vont ügyvezetőjének nyilatkozata. Kovács László ugyanis az eljárás során úgy nyilatkozott, hogy az eljárás alá vont alkalmazottaiból 4 főt ő juttatott be az Éter-1 Kft-be. Ezen személyek adtak ki információt részére az Éter-1 Kft. tevékenységéről, arról, hogy a társaság milyen pályázatokon indul. Kovács László elmondta, hogy ő úgy kapott áregyeztető e-mailet, hogy nem szerepelt benne, hogy az Gyulai Miklós – az Éter-1 Kft ügyvezetője - megbízásából kapta volna. Kovács László célja az volt, hogy az Éter-1 által alkalmazott árak alatti árakat tartalmazó ajánlattal nyertes legyen. Az Éter-1 bizonyos alkalmazottjai a társaság vezetésének tudta nélkül információt szolgáltatottak ki versenytársaknak annak érdekében, hogy ezen versenytársak nyerjék meg a pályázatokat. Erre csak azért nem került sor, mert a társaság ügyvezetője az utolsó pillanatban megváltoztatta az ajánlatát. Jelezte, hogy fel kívánnak lépni azokkal a személyekkel szemben, akik a munkaszerződésüket megszegve üzleti titkokat kívántak kiadni a versenytársaknak. Megítélése szerint e körben a bizonyítást a Versenytanácsnak mindenképpen kellett volna folytatnia.
175. Az ÉTER-1 és az RVI ügyvezetője között az ÉTER-1 által 2011. június 9-én küldött e-mailet követő beszélgetés ténye önmagában nem támasztja alá azt, hogy az gazdasági versenyt korlátozó megállapodással lett volna kapcsolatos. Gyulai Miklós egy előadásra hivatkozott, részletezve az előadáson elhangzottakat is. Részletesen kifejtette, hogy miről szólt az előadás, és mire vonatkozott a kérdés. A Gyulai Miklós és Németh Roland közötti telefonbeszélgetés nem volt kapcsolatban az ORFK 2011. évi közbeszerzési pályázatával.

V.3.1.2. QUALIKO

176. Kovács László meghallgatásán⁷³ elmondta, hogy az ÉTER-1-gyel szerződéses kapcsolatban is volt. „Egy keretszerződés volt közöttük azért, hogy az ÉTER-1 a pályázat értékelést megnyerhesse közbeszerzésen, megfelelő szakértői gárdát tudjon felmutatni. Az ÉTER-1-nél ekkor ismertem Gyulai Miklóst, Szeile Évát, Ackerman Ivánt (őt én ajánlottam be a céghez)”. A 2012.02.10-i az ORFK részére küldendő nyilatkozatot tartalmazó e-mail kapcsán elmondta, hogy a vitás elszámolás miatt ekkor már lezárult az ÉTER-1-gyel való együttműködés és nem is foglalkozott ezzel az e-mailel, emlékezete szerint nem küldte el a nyilatkozatot az ORFK-nak. A Szeile Évától (ÉTER-1) kapott 2011. 06.17-i e-mail megtekintését követően nem tudott válaszolni arra a kérdésre, hogy az ÉTER-1 miért küldte el neki egy adott tender kitöltött felolvasólapját, illetve ajánlati árát tartalmazó felolvasólapját. „Emlékezetem szerint ilyen jellegű műszaki tartalom megvalósításához szükséges árbeállításra kérhetek tőlem információt. A kapott és a QUALIKO által a pályázatra benyújtott számadatok azonosságát firtató kérdésre előadta, hogy „Évin keresztül jutottam ehhez a közbeszerzési felhívásról. Lehetséges, hogy az Évi adta meg számomra az árakat, de nem tudom ez milyen kontextusban történt és azt sem, hogy miért nem csökkentettem azokat. Éveivel jó kapcsolatban

⁷³ Vj/65-100/2012.

voltunk, kaphattam tőle ilyen segítséget, szüleimen keresztül ismertem meg őt. Már nem emlékszik pontosan, hogy miért nem adott be hiánypótlást, de azt hiszi nem volt rendelkezésre álló megfelelő munkaerő kapacitás.

177. Későbbi beadványában a QUALIKO ügyvezetője egyértelműen állította, hogy az információt nem az ÉTER-1 Kft-től, hanem az általa oda beajánlott négy munkatárs egyikétől kapta.
178. Arra a kérdésre, hogy volt-e olyan hogy az ÉTER-1 megnyert energetikai projekt esetén alvállalkozóként foglalkoztatta, úgy nyilatkozott, hogy korábban az Éter-1 szándékkal hitegette, de tényleges bevonás nem történt.

V.3.1.3. RVI

179. Az RVI a 2011. júniusi ORFK pályázat kapcsán vele szemben felhozott bizonyítékokra az alábbi észrevételeket tette:
 - előadta, hogy nincs tudomása arról, hogy a QUALIKO, vagy más eljárás alá vont is megkapta volna az ÉTER-1 2011. június 9-i levelét, vagy ahhoz hasonló e-mailt kapott volna, így nem állapítható meg multilaterális megállapodás, melynek hiányában a QUALIKO és az ÉTER-1 viszonyában felhasznált bizonyítékok nem értékelhetők az RVI-vel szemben, magából az e-mailből és a csatolt táblázatból pedig nem derül ki az e-mail megküldésének célja,
 - az RVI a 2011. júniusi ORFK pályázaton nem nyújtott be ajánlatot, így az e-mailhez mellékelte táblázatban foglalt adatokat nincs mivel összevetni,
 - megítélésük szerint - szemben az előzetes álláspontban írtakkal – annyi történt, hogy az ÉTER-1 megküldött az RVI-nek egy e-mailt, amit az RVI ignorált - állításuk szerint - anélkül, hogy a tartalmát megismerték volna, és mindez a Vj-138/2002 sz. határozat kapcsán említett „más ésszerű magyarázatnak” tekintendő.
 - a pályázat benyújtásának hiánya még abban az esetben is elhatárolódásként értelmezendő, ha a Versenytanács bizonyítaná, hogy az RVI megismerte az e-mail tartalmát és tudatában volt annak, hogy azt milyen céllal küldték meg neki, mely álláspontot arra alapozta, hogy az áregyeztetésnek csak abban az esetben van értelme, ha az árakat egyeztetők a pályázaton ajánlatot tesznek,
 - hivatkozott a Vj-13/2002/56. sz. határozat 80. pontjára, mely szerint „Jogsértés megállapítása mellett bírsággal szankcionálni csak azt a vállalkozást indokolt, aki tevékenyen részt vett az összejátszásban – oly módon, hogy maga kinyilvánította szándékolt jövőbeni magatartását vagy mások ilyen bejelentéséhez csatlakozott”.

V.3.2. Megyei tenderekre vonatkozó előadások

V.3.2.1. Az ÉTER-1 előadása a megyei tenderekkel kapcsolatban

180. Az előzetes álláspont 138/a. pontjában foglaltakkal kapcsolatban az ÉTER-1 kiemelte, hogy web oldalán feltüntette és szerepeltette az általa alkalmazott szerződésmintákat és egyéb okiratokat és dokumentumokat, ebből következőleg azt bárki bármely korlátozás nélkül letölthette és felhasználhatta. Ebből következőleg azon tény, hogy valamely dokumentum szerzője az ÉTER-1 Kft. nem jelenti azt, hogy azt a társaság adta volna át az letöltött iratot felhasználó gazdasági társaságnak és nem vonható le olyan következtetés, hogy az iratot felhasználó személy az ÉTER-1 Kft-vel előre egyeztetett volna.
181. Nem értett egyet az előzetes álláspont 239. pontjában megfogalmazottakkal, amely szerint nincs magyarázat arra, hogy az eljárásban részt vevő gazdasági társaságok a hiánypótlás benyújtásától

elzárkóztak. Ennek cáfolatára ismertette, hogy a „rendőrségi tenderek” időpontjában lépett hatályba az új közbeszerzési törvény, amely jogalkalmazói bizonytalanságot idézett elő. A társaság közbeszerzési versenytársai joggal hitték ugyanis, hogy amennyiben a közbeszerzési eljárásban a három meghívott közül két versenytárs nem tesz eleget a hiánypótlásnak, úgy nem lehet érvényesen eredményt hirdetni, ugyanis csak egy érvényes ajánlat született. Ez a bizonytalanság hosszú ideig fennállt és a közbeszerzésekkel foglalkozó tanácsadók sem tudtak azonos véleményre jutni. A rendőrfőkapitányságok is bizonytalanságban voltak e tekintetben. Az ÉTER-1 álláspontja szerint versenytársai feltehetőleg a hiánypótlások nem teljesítésével akarták azt elérni, hogy ne legyen érvényes döntés a közbeszerzési eljárásban és a társaságot ne lehessen nyertesnek kihirdetni, illetve a versenytársak tudatában lehettek annak, hogy az ÉTER-1 jobb ajánlatot tett, így nem lett volna esélyük arra, hogy nyertesek legyenek és nem akartak további munkaráfordítást eszközölni.

V.3.2.2. Az RVI előadása a megyei tenderekkel kapcsolatosan

182. Az RVI a hiánypótlások teljesítésének elmaradását azzal indokolta, hogy a bontási jegyzőkönyvek alapján látták, hogy az árak miatt „nem tudunk labdába rúgni”, ezért elálltak a további ajánlattételtől, nem pótolták a hiányokat. Állítása szerint nem voltak megfelelőek a szakmai feltételek. Azt, hogy miért indultak mégis a pályázaton, azzal indokolta, hogy lehetséges volt, hogy a versenytársak hibáznak, ezért nyerhettek volna, illetve így láthatták a versenytársak „mozgását”.
183. A megyei tenderekkel kapcsolatos feltételezett jogsértés kapcsán megjegyezte, hogy
- nincs tudomása arról, hogy más eljárás alá vont is megkapta volna az ÉTER-1 2012. február 10-i levelét, vagy kapott volna ahhoz hasonló e-mailt, és az e-mail tartalma csupán felhívás arra, hogy a címzett kisvállalkozás jelentkezzen egy pályázatra,
 - nincs tudomása arról, hogy az ÉTER-1 2012. március 1-i e-mailjét, vagy ahhoz hasonló e-mailt más eljárás alá vont is kapott volna, és az e-mail megküldésére a pályázat ajánlattételi határidejének leteltét⁷⁴ követően került sor, márpedig ekkor már nem lehetett áregyeztetést folytatni, és információs kartellt sem alapoz meg a közlés, az e-mail tartalma pedig nem bizonyítja az ajánlatok benyújtását megelőző egyeztetést,
 - nem bizonyított az, hogy Németh Roland 2012. március 2-i SMS-e a versenyfelügyeleti eljárás tárgyához kapcsolódik és nem ismert Gyulai Miklós aznapi telefonhívásának tárgya sem,
 - valószínűsítette, hogy az ÉTER-1 és az RVI kölcsönösen betekintést engedett a másik számára a benyújtott ajánlatokba, és az RVI az ÉTER-1-től azért kérte a részére átadott ajánlatok megküldését, hogy megbizonyosodjék arról, hogy az egyes ajánlatok legutolsó a Társaságnál elérhető verziója került az ÉTER-1 részére bemutatásra,
 - elképzelhetőnek tartotta, hogy amikor az SMS a sok hasonló eredményre utalt, akkor azokon az RVI által az egyes megyei tenderekre benyújtott ajánlatainak végösszegét (20.480.000 Ft, 20.500.000 Ft, 24.600.000 Ft, 24.900.000 Ft) kell érteni,
 - az RVI igen járatlan volt a rendőrségi tenderek területén, így könnyen előfordulhatott, hogy az ajánlattételt követően a tapasztaltabb társaság szakmai segítségét kérte,
 - Gyulai Miklós és Németh Roland a kérdéses időszakban kapcsolatban voltak, az ÉTER-1 segítette az RVI-t, hogy a kérdéses tendereken elinduljon. Az ÉTER-1 motivációja az RVI előtt ismeretlen, de valószínűsíthető, hogy nem volt elég potenciális ajánlattevő a piacon,
 - hivatkozott arra, hogy az előzetes álláspontban felvázolt eseményekhez képest az általa kifejtettek „más ésszerű magyarázatnak” tekintendők.

⁷⁴ 2012. március 1. 10.00

184. Azzal kapcsolatban, hogy a pályázatok során miért nem tettek eleget a hiánypótlási felhívásnak, emlékeztet arra, hogy ügyvezetője a meghallgatás során kifejtette, hogy a hiánypótlási felhívások kiadásakor a pályázatok bontása már megtörtént, így nyilvánvaló volt az RVI számára az, hogy nyertes ajánlatot a hiánypótlás teljesítése esetén sem tehet, így – racionális piaci szereplőként – nem fektetett több erőforrást a pályázatokba. Az RVI a pályázatokon való indulást „tanulópénznek” tekintette.
185. Az ÉTER-1 az RVI-nek nem tett olyan ajánlatot, mint a QUALIKO-nak, és az RVI-nek erről nem is volt tudomása.
186. Vitatta, hogy egységes és folyamatos jogsértésre került volna sor, mivel
- az eljárás alá vontak között nem jött létre multilaterális akaratgyezés a megyei tendereken való egyeztetett fellépésre,
 - hat megyei tender kapcsán az előzetes álláspont egyáltalán nem tárt fel bizonyítékot, ezek közül négyben az ÉTER-1-en kívül senki más nem nyújtott be ajánlatot,
 - az eljárás alá vontak nem tudtak egymás magatartásáról, nem is kellett tudniuk erről, nem is vállalták az ebből fakadó felelősséget, így legfeljebb az ÉTER-1 és egyes eljárás alá vontak közötti, bilaterális megállapodások bizonyíthatók.

V.3.2.3. Az EUROLARES előadása a megyei tenderekkel kapcsolatban⁷⁵

187. A hiánypótlások nem teljesítését kezdetben azzal indokolta, hogy keveset van az irodában és nem figyeli folyamatosan az e-mailjeit, az adminisztrátor lát minden e-mailt. Ezért lehet, hogy nem kerültek hozzá a hiánypótlások, de az is lehet, hogy nem foglalkozott vele. Később arra hivatkozott, hogy a felhívások ellenére hiánypótlást azért nem nyújtott be, mert nem volt tapasztalata az ilyen jellegű pályázatokon való részvételre.
188. Vitatta azt, hogy az egyes megyei pályázatokkal kapcsolatban megállapítható az egységes jogsértés. Álláspontja szerint az előzetes álláspont nem tudta bizonyítani azt, hogy az egyes eljárás alá vontak között akaratgyezés jött volna létre annak érdekében, hogy a megyei tendereken egyeztetve pályázzanak, sőt azt sem sikerült bizonyítani, hogy az eljárás alá vontak tudtak egymás magatartásáról. A bizonyítékok csak arra utalnak, hogy az ÉTER-1 és a többi eljárás alá vont között külön-külön történt kommunikáció, ami az egységes jogsértés megállapításának akadályát képezi. Az egységes jogsértés megállapítása ellen szól az is, hogy öt olyan pályázat is volt, amelyen az ÉTER-1-en kívül más vállalkozás nem adott be pályázatot, így nem segíthették az ÉTER-1 nyertességét.
189. A vele szemben felhozott bizonyítékokra az alábbi észrevételeket tette:
- az ÉTER-1 2012. február 12-i levele kapcsán megjegyezte, hogy az EUROLARES-nek nem volt tudomása arról, hogy más vállalkozás is kapott hasonló (ti. nyilatkozat kitöltésére és az ORFK részére megküldésére felhívó) elektronikus levelet,
 - azt, hogy az EUROLARES pályázati anyagában az RVI adatai szerepeltek azzal magyarázta, hogy nem volt járatos ilyen jellegű pályázatokon való részvételben, ezért valószínűsítette, hogy az ebben jártas ÉTER-1-től kért segítséget, esetleg iratmintát,
 - pályázati anyagának eltérő betűtípusai kapcsán felhívta a figyelmet arra, hogy pusztán ebből nem lehet arra következtetni, hogy nem ő készítette a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitánysághoz benyújtott pályázatot.

⁷⁵ Vj/65-167/2012 és Vj/65-173/2012.

V.3.2.4. A SCHNEIDER előadása a megyei tenderekkel kapcsolatosan

190. A SCHNEIDER által kapott ajánlati felhívások ÉTER-1 részére történő megküldésére (136. pont) azért került sor, mert egy félreértés folytán úgy kezelték, hogy az ÉTER-1 az ORFK megbízásából jár el.
191. A hiánypótlások nem teljesítése kapcsán Schneider Zsolt arra hivatkozott,⁷⁶ hogy *„mindig annak reményében szoktunk beadni pályázatot, hogy nyerünk, de sokszor az történik a pályázat során, hogy később döntünk a folytatásról, annak függvényében, hogy veszteséges lesz-e számunkra vagy sem”*. Azt, hogy nem adtak be teljes pályázati dokumentációt az idő szűkösségével is indokolta.
192. Schneider István pedig meghallgatásán⁷⁷ úgy nyilatkozott, hogy alapvető gyakorlat volt náluk, hogy első körben nem adnak be minden szükséges dokumentumot (különösen, ha rövid a pályázat benyújtására rendelkezésre álló idő), és csak amikor látják az árakat akkor döntenek a folytatásról.

V. 4. A bírság mértékére vonatkozó előadások⁷⁸

V.4.1. Az EUROLARES⁷⁹ álláspontja a bírság mértékéről

193. Elsődlegesen a tényállás tisztázatlanságára hivatkozva kérte az eljárás vele szemben történő megszüntetését.
194. A bírság kiszámítása során - megítélése szerint – indokolatlan a nyertes ajánlat értékének háromszorosából kiindulni.
195. Az egyes megyei tenderekkel kapcsolatban az egységes jogsértés nem állapítható meg, az eljáró versenytanács nem tudta bizonyítani azt, hogy az eljárás alá vontak tudtak egymás magatartásairól. A bizonyítékok pusztán arra utalnak, hogy az ÉTER-1 és egyéb eljárás alá vontak között külön-külön történt kommunikáció. Megítélése szerint legfeljebb a Csongrád megyei tenderen áll fenn elvi lehetősége a jogsértés megállapításának, amelynek elkövetését tagadta.
196. Hivatkozott arra, hogy a vállalkozás szerepe a feltételezett jogsértés megállapítása esetén is csekély jelentőségű. Beadványában további enyhítő körülményeket kért tekintetbe venni esetleges marasztalás esetére az alábbiakat:
 - II. r. eljárás alá vont nem ért el előnyt,
 - nem lehet a piaci helyzetet korlátozó, torzító hatásról beszélni,
 - a feltételezett jogsértés megállapítása esetén ez lenne az első jogsértése.

V.4.2. Az AQUAPLUS álláspontja a bírság mértékéről

197. Abban az esetben, ha megállapításra kerülne a jogsértés, kérte, hogy az eljáró versenytanács elsősorban mellőze a bírság kiszabását, illetve annak csökkentése érdekében vegye figyelembe az alábbiakat:
 - A bírság kiszabása során a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa Elnökének 1/2012 Közleményének⁸⁰ („Bírságközlemény”) alapul vétele és ezáltal a

⁷⁶ Vj/65-110/2012.

⁷⁷ Vj/65-101/2012.

⁷⁸ A SCHNEIDER nem nyilatkozott a bírság mértékével kapcsolatban

⁷⁹ Vj/65-167/2012. és Vj/65-173./2012.

⁸⁰ A Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa Elnökének 1/2012 Közleménye a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII törvény 11 és

bírság alapösszegének alapjául szolgáló releváns forgalomként a nyertes ajánlatok értékének háromszorosából való kiindulással a bírság eltűzött lenne. Mivel a feltételezett jogsértés a pályázatok korai szakaszában merült fel, indokolatlan lenne a bírság alapját a pályázatok (háromszoros) értékéhez kötni. Álláspontja szerint a bírság mellőzése, illetve a Bírságközleményben foglaltaktól eltérő - alacsonyabb mértékű, akár jelképes összegű - bírság kiszabása is megfelelő elrettentő hatással bír az AQUAPLUS tekintetében, tekintettel arra is, hogy bevételeinek jelentős részét közbeszerzési eljárások keretében realizálja, és egy magasabb összegű bírság kiszabása esetén - fizetése képtelensége okán - akár két évre alkalmatlanná válhat a közbeszerzési eljárásokban való indulásra, sőt ez az állapot végső soron az AQUAPLUS Kft. ellehetetlenüléséhez is vezethet,

- amennyiben a Versenytanács - a fent kifejtettek ellenére - mégsem térne el a Bírságközleményben foglaltaktól, az alapösszeg meghatározásakor figyelembe veendő, hogy jelen esetben a feltételezett jogsérelem súlya csekély, nincs versenyt korlátozó cél, tényleges versenytorzító piaci hatás nem következett be,
- a jogsértéshez való viszonyulás körében külön értékelendő, hogy az AQUAPLUS Kft.-nek nem volt tudomása arról, hogy az ÉTER-1 Kft. a pályázatokon a versenytársaként indul, így a kapcsolatfelvétel jogsértő voltával nem volt tisztában, és az tőle nem is volt elvárható,
- enyhítő körülményként értékelendő, hogy a feltételezett jogsértésben az AQUAPLUS Kft. szerepe az ÉTER-1 Kft. aktív, szervező szerepével szemben csekély jelentőségű továbbá, hogy az eljárás során az AQUAPLUS (és ügyvezetője) a hatósággal jóhiszeműen, teljes mértékben és folyamatosan együttműködött. Az együttműködés az ún. „engedékenységi kérelem” benyújtását jelentette, melyben tájékoztatást adott arról, hogy független céget bízott meg számítástechnikai rendszereinek átvizsgálására, és a vizsgálat eredményét teljes terjedelmében a GVH rendelkezésére bocsátotta, E vizsgálat eredményeként valószínűsítette, hogy egy alkalmazott küldhette meg véleményezési céljából az ÉTER-1 számára az alvállalkozótól kapott árajánlatot.

198. A jogsértés bizonyítottságának hiányára tekintettel, kérte az eljárás megszüntetését, illetve esetleges bírság kiszabása esetére az AQUAPLUS Kft.-vel szemben bírság kiszabásának mellőzését, illetve - jelképes mértékre történő – csökkentését.

V.4.3. Az RVI álláspontja a bírság mértékéről

199. Esetleges bírság kiszabása során javasolta figyelembe venni az alábbi szempontokat:

- az előzetes álláspontban írt magatartás nem alkalmas a verseny korlátozására, torzítására, mert jogsértés hiányában az ÉTER-1-en kívüli eljárás alá vontak nem tettek volna ajánlatot a kérdéses tendereken,
- a verseny korlátozására, torzítására való alkalmasság hiányát a Bírságközlemény alapján nem lehet kellő súllyal figyelembe venni,
- legfeljebb öt megyei tender szolgálhat alapul bírság alkalmazására,
- mindig az ÉTER-1 nyert, ami indokolja a bírság jelentős csökkentését,
- az RVI a feltételezett jogsértés megvalósulása esetén sem realizált volna előnyt, passzív elzárkózó magatartást tanúsított, legfeljebb követő szerepet játszhatott, a jogsértésben való közreműködésének motivációja nem állapítható meg.

Mindezek alapján sem a generális, sem a speciális prevenció nem indokolna jelképes összeget meghaladó bírság kiszabását.

21. §-A, illetve az Európai Unió működéséről szóló Szerződés 101. és 102. Cikke szerinti tilalmakba ütköző magatartások esetén a bírság összegének megállapításáról

V.5. Részletfizetés engedélyezése iránti kérelmek

V.5.1. Az EUROLARES⁸¹ részletfizetés iránti kérelme

200. Az EUROLARES mint kisvállalkozás napi szintű finanszírozási problémáira tekintettel kérte részletfizetés lehetőségének biztosítását. Az OTP Bank Nyrt. igazolását és a szerződést csatolta annak bizonyítására, hogy folyószámla-hitelkeretet igényelt és ennek segítségével hidalja át likviditási problémáit. A csatolt pénzforgalmi tervből kiderül, hogy a folyószámla-hitel nélkül a vállalkozás nem tudná finanszírozni a napi működését. Az adófolyószámla néhány adónem tekintetében kisebb összegű tartozást mutat, az összegyenleg azonban adózói többletet jelez. Az ügyfélfolyószámla 2014. 07. 31. napján tartozást mutat.

V.5.2. Az RVI⁸² részletfizetés iránti kérelme

201. Az RVI kérte a bírságösszeg esetlegesen 3.500.000 Ft-ot meghaladó részének legalább 4 havi egyenlő részletben történő engedélyezését, hivatkozva a bankszámlájáról készült banki igazolásra, mely szerint az azon található 4.530.453 Ft-ból – egyéb rendszeres kötelezettségeire is figyelemmel – legfeljebb 3.500.000 Ft-ot tud felszabadítani a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül.
202. A 2014. október 1. és 2015. február vége közötti időszakban esedékes kintlévőségeket és tartozásokat ismertető – üzleti titokként kezelni kért – táblázatban⁸³ szereplő adatok alapján [üzleti titok] a cégfinanszírozás, de összességében a tartozások számottevően meghaladják a követeléseket.

V.5.3. Az AQUAPLUS⁸⁴ részletfizetés iránti kérelme

203. Az AQUAPLUS részletfizetés iránti kérelmében hivatkozott az építőipar kedvezőtlen helyzetére, a jövedelmezőségi mutatóknak a keresletcsökkenésből fakadó kedvezőtlen változására. Előadta, hogy a társaság jelentős hitelállománnyal rendelkezik. A Kft. aktuális pénzügyi helyzetéről készített összesítő kimutatásra hivatkozva állította, hogy a Kft. jelenlegi helyzete nem teszi lehetővé egy esetleges bírság egyösszegű megfizetését, csak oly módon, hogy az jelentősen veszélyeztetné az AQUAPLUS likviditását. Az egyösszegű bírság miatt a számláján sorbanállás következne be, ami akár két évre is kizárhatná az AQUAPLUST a közbeszerzéseken való részvételből, noha a társaság bevételeinek jelentős részét közbeszerzési eljárások keretében realizálja. A köztartozásmentes adatbázisból való törlése visszafordíthatatlan folyamatot indíthat el, mely a társaság működésének ellehetetlenülésére vezet. Jelenlegi 101 munkavállalójának egy részét kénytelen lenne elbocsátani, ami a régió magas munkanélküliségi számait tovább rontaná. Ezért kérte az esetleges bírság 6 havi részletekben történő megfizetésének engedélyezését.

V.5.4. Az ÉTER-1⁸⁵ részletfizetés iránti kérelme

204. Arra az esetre, ha a Versenytanács érdemi határozatot hoz és bírság kiszabására kerülne sor, úgy az ÉTER-1 is részletfizetést iránti kérelmet terjesztett elő, azt kérve, hogy a kiszabott pénzbírságot 12 hónap alatt, egyenlő részletekben egyenlíthesse ki. Kérelmét nem indokolta.

⁸¹ Vj/65-173/2012

⁸² Vj/65-175/2012 és Vj/65-195/2012

⁸³ Vj/65-176/2012

⁸⁴ Vj/65-185/2012

⁸⁵ Vj/65-193/2012

VI.

Jogi háttér

205. A Tpvt. 1. §-a szerint a törvény hatálya kiterjed a természetes és a jogi személynek, valamint a jogi személyiség nélküli gazdasági társaságnak – ideértve a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepét is a VI. fejezetben szabályozott magatartások kivételével – (a továbbiakban az előzőek együtt: vállalkozás) a Magyar Köztársaság területén tanúsított piaci magatartására, kivéve, ha törvény eltérően rendelkezik.
206. A Tpvt. 11. § (1) bekezdése szerint tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások társadalmi szervezetének, a köztestületnek, az egyesülésnek és más hasonló szervezetnek a döntése (a továbbiakban együtt: megállapodás), amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki. Nem minősül ilyennek a megállapodás, ha egymástól nem független vállalkozások között jön létre. A 11. § (2) bekezdése szerint ez a tilalom vonatkozik különösen:
- a) a vételi vagy az eladási árak, valamint az egyéb üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett meghatározására;
 - b) az előállítás, a forgalmazás, a műszaki fejlesztés vagy a befektetés korlátozására vagy ellenőrzés alatt tartására;
 - c) a beszerzési források felosztására, illetve a közülük való választás lehetőségének korlátozására, valamint a fogyasztók, üzletfelek meghatározott körének valamely áru beszerzéséből történő kizárására;
 - d) a piac felosztására, az értékesítésből történő kizárásra, az értékesítési lehetőségek közötti választás korlátozására.
207. A Tpvt. 13. §-a értelmében nem esik a tilalom alá a megállapodás, ha csekély jelentőségű. Csekély jelentőségű a megállapodás, ha a megállapodást kötő feleknek és az azoktól nem független vállalkozásoknak az együttes részesedése az érintett piacon a tíz százalékot nem haladja meg, kivéve, ha az
- a) a vételi vagy az eladási árak versenytársak közötti közvetlen vagy közvetett meghatározására, vagy
 - b) a piac versenytársak által történő felosztására vonatkozik.
208. A Tpvt. 15. §-a alapján nem függetlenek az egy vállalkozáscsoportba tartozó vállalkozások, valamint azok a vállalkozások, amelyeket ugyanazok a vállalkozások irányítanak. Egy vállalkozáscsoportba tartozik a vállalkozás azokkal a vállalkozásokkal,
- a) amelyeket a 23. § (2) vagy (3) bekezdésében foglaltak szerint önállóan irányít;
 - b) amelyek az a) pont szerint irányítják;
 - c) amelyeket a b) pont szerinti vállalkozás az a) pont szerint irányít;
 - d) amelyeket az a)-c) pont szerinti vállalkozások és a vállalkozás közül kettő vagy több közösen irányít.
209. A Tpvt. 17. §-a szerint mentesül a 11. §-ban foglalt tilalom alól a megállapodás, ha
- a) az hozzájárul a termelés vagy a forgalmazás ésszerűbb megszervezéséhez, vagy a műszaki vagy a gazdasági fejlődés előmozdításához, vagy a környezetvédelmi helyzet vagy a versenyképesség javulásához;
 - b) a megállapodásból származó előnyök méltányos része a fogyasztóhoz, illetve az üzletfélhez jut;
 - c) a gazdasági verseny velejáró korlátozása vagy kizárása a gazdaságilag indokolt közös célok eléréséhez szükséges mértéket nem haladja meg; és
 - d) nem teszi lehetővé az érintett áruk jelentős részével kapcsolatban a verseny kizárását.

210. A Tptv. 20. §-a szerint annak bizonyítása, hogy a megállapodás a tilalom alól a 16. § vagy a 17. § alapján mentesül, azt terheli, aki a mentesülésre hivatkozik.

211. Az eljáró versenytanács a versenyfelügyeleti eljárás érdemét érintően a következő döntéseket hozhatja:

- A Ket. 31. §-a (1) bekezdésének i) pontja szerint a hatóság az eljárást megszünteti, ha hivatalból eljárásban a tényállás a határozat meghozatalához szükséges mértékben nem volt tisztázható, és további eljárási cselekménytől sem várható eredmény.
- A Tptv. 77. § (1) bekezdése értelmében az eljáró versenytanács
 - d) megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését,
 - e) elrendelheti a törvénybe ütköző állapot megszüntetését,
 - f) megtilthatja a törvény rendelkezéseibe ütköző magatartás további folytatását,
 - g) a törvénybe ütközés megállapítása esetén kötelezettséget írhat elő, így különösen az ügylet jellegének megfelelő üzleti kapcsolat létrehozásától vagy további fenntartásától való indokolatlan elzárkózás esetén [21. § c) pont] szerződéskötésre kötelezhet,
 - i) megállapíthatja, hogy a magatartás nem ütközik a törvénybe,
 - j) korábbi határozatát visszavonhatja vagy megváltoztathatja.

212. Az eljáró versenytanács a Tptv. 78. §-a alapján bírságot szabhat ki azzal szemben, aki e törvény rendelkezéseit megsérti. A Tptv. 78. § (1) bekezdése alapján a bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak – a határozatban azonosított – vállalkozás-csoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A Tptv. 78. § (3) bekezdése alapján a bírság összegét az eset összes körülményeire – így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására – tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

213. A Ket. 98. §-a (3) bekezdésének j) pontja szerint a fizetési kedvezménnyel kapcsolatos első fokú végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye. A Ket. 99. §-a (1) bekezdése szerint a döntés közlésétől számított tizenöt napon belül lehet előterjeszteni.

214. A Ket. 74. § (1) bekezdése szerint ha a kötelezettség jellege megengedi, a hatóság részletekben történő teljesítést is megállapíthat. A Ket. 74. § (2) bekezdése szerint A kötelezett a teljesítési határidő lejártá előtt benyújtott kérelmében annak igazolásával kérheti az elsőfokú hatóságtól a pénzfizetési kötelezettség teljesítésére halasztás vagy részletekben történő teljesítés (a továbbiakban együtt: fizetési kedvezmény) engedélyezését, hogy rajta kívül álló ok lehetetlenné teszi a határidőre történő teljesítést, vagy az számára aránytalan nehézséget jelentene.

VII.

A jogi értékelés általános keretei

215. Az eljáró versenytanács elsőként általános jelleggel ismerteti a jogi értékelés kereteit, amely során – bár a jelen eljárás kizárólag magyar jogalapon folyik – számos esetben hivatkozik az uniós állandó ítélkezési gyakorlatra, tekintettel arra, hogy következetes gyakorlata értelmében azokat – a magyar és

VII. 1. A versenykorlátozó megállapodás tilalma

216. Versenyjogi szempontból nem akkor jön létre egy, a Tpvt. 11. §-ába ütköző megállapodás, ha azt a szerződő felek polgári jogi vagy társasági jogi alapon aláírják, hanem akkor, amikor a megállapodásban rögzítettekkel vonatkozóan a felek közötti akarategyezés megállapítható. A versenyjogi értelemben tiltott megállapodáshoz nem szükséges feltétel az, hogy az polgári jogi vagy társasági jogi értelemben érvényes legyen, illetve az sem, hogy az bármilyen írásbeli formát öltön.⁸⁷ Szükséges és egyben elegendő feltétel, ha az érintett felek akarategyezése megállapítható vagy a felek megállapodásra utaló magatartást tanúsítanak.⁸⁸
217. Mindebből az is következik, hogy a vállalkozások akarategységének megnyilvánulása - függetlenül annak írott vagy szóbeli formájától, az azt tartalmazó dokumentum vagy találkozó elnevezésétől, versenyjogi értelemben megállapodásnak minősül.
218. A jogsértés megállapításához nem szükséges továbbá, hogy a felek előzetesen egy átfogó tervben állapodjanak meg. A törvényi tilalom ugyanis kiterjed olyan, az egyezkedési folyamat során létrejövő be nem fejezett egyetértésekre, részleges és feltételes megállapodásokra, amelyek összességükben vezetnek aztán egy végleges megállapodásra. A jogsértésnek nem feltétele a megegyezésnek megfelelő magatartást kikényszerítő szankciórendszer kidolgozása sem.
219. Az Elsőfokú Bíróság⁸⁹ hangsúlyozta ahhoz, hogy egy vállalkozások közötti megállapodás az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdésének [korábban EKSz. 81. cikk (1) bekezdés] hatálya alá tartozzon, elegendő a vállalkozások közös szándékának kifejezése, amely arra vonatkozik, hogy a piacon egy bizonyos módon viselkedjenek az árak és az eladási volumenek meghatározása céljából.

VII. 2. Megállapodás és összehangolt magatartás

220. A versenyjog nemcsak a megállapodás révén létrejövő, hanem az összehangolt magatartással megvalósuló versenykorlátozásokat is tiltja annak érdekében, hogy a versenykorlátozás tilalma a megállapodás szintjét (és formáját) el nem érő, de ugyanúgy tudatos versenykorlátozást magában hordozó összehangolt vagy egyeztetett magatartásokra is kiterjedjen. A versenyjog így tilalmazza a vállalkozások közötti koordináció azon fokát is, amely ugyan nem éri el a megállapodás szintjét, de a gyakorlatban a vállalkozások versenyt veszélyeztető kooperációját jelenti, a vállalkozások közötti együttműködés olyan formáját, amely a verseny, a verseny kockázatainak (azok egy részének) helyébe lép (szándékozik lépni).
221. Összehangolt magatartásnak minősül ezért, ha egy bizonyos magatartás tanúsítása előtt az érintett vállalkozások közvetlen találkozót szerveznek, azon részt vesznek, és ott a magatartások lehetséges módzatairól tárgyalnak és megállapodnak. Ez ugyanis lehetővé teszi, hogy a versenytársak által

⁸⁶ Az eljáró versenytanács ezen értelmezését támasztja alá a C-32/11. sz. Allianz Hungária Biztosító Zrt. és társai kontra Gazdasági Versenyhivatal ügyben az Európai Bíróság 2013. március 14-én hozott ítéletének [ECLI:EU:C:2013:160] 15. pontja is: „A Legfelsőbb Bíróság először is megállapítja, hogy a Tpvt. 11. §-a (1) bekezdésének szövege szinte teljesen megegyezik az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdésének szövegével, és a Tpvt. 11. §-ának értelmezése – amely rendelkezés a szóban forgó megállapodások tekintetében irányadó – a jövőben ugyancsak hatással lesz az EUMSZ. 101. cikk e tagállamban történő értelmezésére. E bíróság egyébiránt kiemeli, hogy nyilvánvaló érdek fűződik ahhoz, hogy az uniós jog rendelkezései vagy fogalmai egységes értelmezést kapjanak.”

⁸⁷ Lásd például a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.564/2007/18. számú ítéletét.

⁸⁸ Lásd például a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.564/2007/18. számú ítéletét, vagy a Törvényszék T-41/96. sz. Bayer kontra Európai Bizottság ügyben 2000. október 26-án hozott ítéletet, és a T-49/02-T-51/02. sz. Brasserie Nationale SA és társai kontra Európai Bizottság ügyekben 2005. július 27-én hozott ítéletet.

⁸⁹ Lásd aT-12/89 Solvay és Cie SA kontra Bizottság ügyben 1992. március 10-én hozott ítélet [1992] ECR II-00907, 3-4 pontját

követendő magatartás számításba vételével határozzák meg piaci magatartásukat, így hozott döntéseik függetlennek és spontánnak nem tekinthetők.⁹⁰

222. A versenykorlátozás tilalma alá eshet ezért egy magatartás akkor is, ha a felek ugyan nem csatlakoztak kifejezetten valamilyen, a piaci magatartásukat meghatározó közös tervhez, mégis tudatosan alkalmazzák az összejátszás olyan formáit, amelyek elősegítik piaci magatartásuk koordinálását.⁹¹ A magatartások e tudatos összehangolására az érintettek közötti közvetlen kapcsolat hiányában is sor kerülhet, a lényeg az, hogy a versenytársak tudata találkozzék, azaz egymás magatartására tekintettel versenykorlátozóan alakítsák saját magatartásukat.⁹²
223. Mindazonáltal „az összehangolt magatartást el kell határolni a Tpv. által nem tiltott párhuzamos magatartástól. Párhuzamos magatartás esetén a piac résztvevői spontán azonos, vagy nagymértékben hasonló magatartást tanúsítanak, amelynek racionális oka van, és amelyre azonos hatásmechanizmus okából - például a nyersanyag piaci árváltozása, valuta leértékelése - kényszerednek. Az azonos magatartás akkor bizonyítéka a kartellnek, ha a „párhuzamos” magatartásra egyetlen ésszerű magyarázat a magatartás összehangolása, arra más elfogadható magyarázat nincs. Akkor bizonyított az összehangolt magatartás, ha összehangolás hiányában az adott magatartás racionális ok nélküli, a piac logikája által nem alátámasztott, és életszerűtlen a létrejött állapot. Ha a vállalkozások közötti kapcsolatfelvétel célja vagy hatása a vállalkozások piacon tanúsított magatartásának versenytársak tudomására jutása, akkor ez kizárja a vállalkozások által követett magatartások autonóm, egymástól függetlenül tanúsított, spontán, párhuzamos jellegének a megállapíthatóságát. Nem lehet tehát párhuzamos magatartásról, csupán összehangolt magatartásról beszélni, ha egy bizonyos magatartás tanúsítása előtt az érintett vállalkozások közvetlen találkozót szerveznek, azon részt vesznek, ott az árak kialakításáról, jövőbeni magatartásuk lehetséges módoszatairól tárgyalnak, különösen ha a célként megfogalmazott ár kinyilvánítására is sor kerül. Ez ugyanis lehetővé teszi a vállalkozásoknak, hogy a versenytársak által követendő árpolitika számításba vételével hozzák meg döntéseiket, határozzák meg piaci magatartásukat, az így hozott döntések függetlennek és spontánnak nem tekinthetők, azok párhuzamossága kizárt.”⁹³
224. A vállalkozások közötti megállapodások versenyjogi megítélésének kiindulópontja tehát azon követelmény, hogy a vállalkozások piaci döntéseiket önállóan hozzák meg, mellőzve a versenytársaikkal akarategységben tanúsított piaci magatartást.⁹⁴ A függetlenség követelménye tehát nem fosztja meg a vállalkozásokat attól, hogy intelligens módon alkalmazkodjanak versenytársaik tényleges vagy feltételezett jövőbeli magatartásához, szigorúan kizár azonban e versenytársak között minden olyan közvetlen vagy közvetett kapcsolatot, amelynek célja vagy hatása akár valamilyen tényleges vagy potenciális versenytárs magatartásának befolyásolása, akár pedig e versenytárs számára annak feltárása, hogy ő maga milyen piaci magatartás tanúsításáról döntött, vagy milyen magatartást fontolgat.⁹⁵

VII. 3. A versenykorlátozó cél, illetve hatás

225. Egy megállapodás versenykorlátozó célúnak minősül, amennyiben jellege alapján a verseny korlátozására alkalmas. Sem a magyar, sem az európai joggyakorlat szerint nem szükséges megvizsgálni a megállapodás, illetve az összehangolt magatartás versenyre gyakorolt tényleges vagy potenciális hatásait, amennyiben a versenykorlátozó cél bizonyítást nyert.
226. A Tpv. 11. §-a három, egymástól külön választható magatartást rögzít olyanként, amely alapja lehet versenyjogi jogsértés megállapításának. A Tpv. 11. § (1) bekezdése értelmében „tilos az a

⁹⁰ Főv. Ítéltábla 2.Kf. 27.798/2006/7

⁹¹ Lásd még a T-7/89. sz. *Hercules kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet [EBHT 1991.] II-1711. o., 256. pontját

⁹² Főv. Ítéltábla 2.Kf. 27.713/2006/6., Főv. Ítéltábla 2. Kf. 27.212/2003/17

⁹³ A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.713/2006/6. sz. ítélete a Vj-153/2002. sz. ügyben.

⁹⁴ Lásd például a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.798/2006/7., 2.Kf.27.232/2007/14., 2.Kf.27.052/2007/22. számú ítéleteit.

⁹⁵ A 40-48/73. sz. *Suiker Unie és mások kontra Bizottság* egyesített ügyekben hozott ítélet [EBHT 1975] 1663. o.

vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza (első magatartás), vagy ilyen hatást fejthet ki (második magatartás), illetve fejt ki (harmadik magatartás). A törvény tehát egyaránt jogellenesnek minősíti a versenykorlátozás célzatát, az arra való alkalmasságot, vagyis a potenciális hatást, illetve a tényleges hatást is. Amennyiben a versenyfelügyeleti eljárás során megállapítást nyert, hogy a gazdasági szereplők megállapodtak, és ez a megállapodás a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását akár csak célozza is, már megvalósul a versenyjogi jogsértés. Éppen ezért, [...] a jogsértés megállapításához a megállapodás tényleges piaci hatásának vizsgálata szükségtelen volt. Nem a jogsértés megállapítására, hanem esetleg a szankció, így a bírság mértékének megállapítására tartozó kérdés lehet az, hogy a versenytorzító célú, vagy erre alkalmas megállapodás konkrétan ki is fejtett-e ilyen hatást.”⁹⁶

227. A versenyjogi gyakorlat szerint amennyiben a versenyellenes cél megállapítható, a jogsértés megállapításának nem feltétele annak vizsgálata, hogy a felek a megállapodásban foglaltaknak megfelelően cselekedtek-e. A Tpvt. 11. §-ának helyes értelmezése szerint „a jogsértés megállapítása szempontjából nincs relevanciája annak, hogy a versenykorlátozó célú megállapodás ténylegesen kifejti-e a piacon ezen hatását, ugyanis a jogsértés abban az esetben is megvalósul, ha valamely megállapodás lehetőséget biztosít, vagyis alkalmas a versenykorlátozó hatás kifejtésére. Ebből következően nem terhelte a versenyhatóságot azon kötelezettség, vagy vizsgálat tárgyává tegye, hogy a szerződéses kikötés alkalmas-e arra, hogy a teljes releváns piacon értékelhető módon fejtsen ki versenykorlátozó hatást; így e tekintetben indokolási kötelezettség sem terhelte.”⁹⁷
228. Míg a megállapodás valamely versenykorlátozó magatartás formája, addig annak példálózóan felsorolt tiltott tartalmát a Tpvt. 11. §-ának (2) bekezdése rögzíti. A Tpvt.-ben kifejezetten nevesített tilalmazott magatartás esetén (Tpvt. 11. § (2) bekezdés a)–h) pontok) a jogsértés megállapíthatóságához nem is kell bizonyítani, hogy a nevesített tiltott magatartásnak van-e vagy lehet-e versenykövetkezménye, mert a törvényi nevesítésből az következik, hogy a törvény eleve feltételezte hátrányos versenykövetkezmények bekövetkezettségét.⁹⁸ A Tpvt.-ben nevesítetten tiltott az eladási árak meghatározása, az előállítás korlátozása vagy ellenőrzése és a piac felosztása.
229. Jóllehet a kartell egy közösen tanúsított magatartás eredménye, az egyes résztvevőknek lehet sajátos szerepe benne. Nem feltétel, hogy minden vállalkozás azonosan vegyen részt a közös cél megvalósításában.⁹⁹ Egyik vagy másik játszhat dominánsabb, szervezői szerepet. Lehetnek belső konfliktusok, rivalizálások, sőt csalás is előfordulhat, de mindez nem képezi akadályát annak, hogy az egyeztetések egy egységes, közös és folytatólagos célt szolgáló megállapodást vagy összehangolt magatartást eredményezzenek.

VII. 4. A versenyeztetés során tanúsított összejátszás

230. A versenyjogi gyakorlat szerint a versenyeztetéssel kapcsolatos összejátszás során a közvetlen bizonyítékokban szereplő adatok (korlátokat, alapárakat tartalmazó táblázatok, a feltüntetett százalékarányok, a sorrendiség, az ezen elemekhez fűzött megjegyzésekkel, maga a szóhasználat) a ténylegesen elért pályázati eredmények ismeretében a vállalkozások közötti egyeztetés tényét tükrözik. A közvetett és közvetlen bizonyítékokkal szemben a vállalkozásoknak „a végeredmény előre látható” körülményére való hivatkozása – a gazdasági ésszerűség, üzleti indokoltság, valószínűsíthető piaci transzparencia, földrajzi és gazdasági adottságok – sem adja ésszerű magyarázatát annak, hogy a vállalkozások valóban egymástól függetlenül határozták meg piaci magatartásukat. A verseny tisztaságának követelménye kizár minden olyan közvetlen, vagy közvetett kapcsolatot a piaci

⁹⁶ A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.650/2010/7. számú ítélete a Vj-26/2006. sz. ügyben.

⁹⁷ A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.314/2005/6. sz. ítélete a Vj-193/2001. sz. ügyben.

⁹⁸ Lásd például a 246/86. sz. Belasco kontra Európai Bizottság [EBHT 1989., 2117. o.] és az 56/64. és 58/64. sz. Etablissements Consten and Grundig Verkaufs GmbH kontra Európai Bizottság [EBHT 1966., 429. o.] ügyeket.

⁹⁹ Kúria Kvf.II.37.076/2012/28. számú ítélet

szereplők között, amelynek célja, vagy hatása a versenytársak piaci magatartásának befolyásolása, vagy a követendő magatartás feltárása a versenytársak előtt. A vállalkozások az általuk kötött megállapodásokkal és az ennek ismeretében meghozott döntéseik keretében kizárták a magatartásuk autonóm, egymástól függetlenül tanúsított spontán, párhuzamos jellegének megállapíthatóságát.¹⁰⁰

231. A vállalkozások magatartásának egymástól való függetlenségének követelménye ugyanis kizár minden olyan közvetlen vagy közvetett kapcsolatot a piaci szereplők között, amelynek célja vagy hatása a versenytársak piaci magatartásának befolyásolása vagy a saját maga által követendő magatartás feltárása a versenytársak előtt. Tényszerűen a vállalkozások a megbeszéléseken nem csak a saját magatartásukkal ismertették meg a versenytársakat, hanem a későbbi közös piaci magatartás tanúsítása tekintetében is konszenzusra jutottak. Ezt a törekvést alapvetően sérti, ha a versenytárs vállalkozások megállapodásukkal tovább csökkentik a verseny kockázatát ezen a sajátos piacon (ahol már a törvényi szabályozás miatt is korlátozottabb a verseny), illetőleg a versenyhelyzetet ténylegesen minimálisra redukálják a munkák felosztásával (irrelevánssá válik, ki nyer, ki veszít). A feltárt tények és a vállalkozások utóbb tanúsított magatartása egy adott logikai láncolat mentén együttesen igazolhatják a versenyjogsértés elkövetését. Ezért nincs relevanciája annak, hogy az utóbb bekövetkezett események nem teljes körűen fedik le a feljegyzésekben vázolt megállapodásokat, egyes esetekben a vállalkozásokon kívül eső objektív okok (de akár a vállalkozások közötti újabb, fel nem tárt megbeszélésen) azt megváltoztatták.¹⁰¹

VII. 5. A bizonyítás joggyakorlata

232. A kartelljogsértések bizonyítása során az eljáró versenytanács a bírói gyakorlat alapján az alábbi elveket követi:
- a. szabad bizonyítási rendszer érvényesül a versenyhatósági eljárásokban;¹⁰²
 - b. önmagában közvetett bizonyítékok alapján is megállapítható a versenyjogsértés;¹⁰³
 - c. a vállalkozások irati bizonyítékkal ellentétes magyarázata önmagában nem elegendő a jogsértés alól történő mentesüléshez;¹⁰⁴

¹⁰⁰ A Fővárosi Ítélőtábla 2.Kf. 27.360/2006/29. sz. ítélete a Vj-27/2003. sz. ügyben.

¹⁰¹ A Fővárosi Ítélőtábla 2. Kf. 27. 167/2008/22. sz. ítélete a Vj-56/2004. sz. ügyben.

¹⁰² „Vállalkozások közötti tiltott összehangolt magatartás miatt indult ügyben a tényállás megállapítása szabad bizonyítási rendszerben meghatározott bizonyítékokon alapul. [...] Az egyes bizonyítási eszközök bizonyító ereje az adott ügy tényállásának megállapításánál azonos, közöttük súlyuk szerinti sorrendiség nincs. Annak sincs jogi jelentősége, hogy közvetlen vagy közvetett bizonyíték kerül felhasználásra, értékelésre a tényállás megállapításához. A feljegyzések, iratokról készült fénymásolatok adott esetben éppen olyan bizonyító erővel rendelkeznek, mint más bizonyítékok, éppen úgy alkalmasak a tényállás megállapítására.” (2102/2009. sz. közigazgatási elvi határozat, Legfelsőbb Bíróság Kfv.III.3784/2009. sz. ítélete a Vj-56/2004. sz. ügyben.)

„E körben a másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy főszabályként mind az Áe., mind a Pp. a szabad bizonyítási rendszer talaján áll, ami azt jelenti, hogy a közigazgatási hatóság és a közigazgatási per bírósága is felhasználhat minden olyan bizonyítékot, amely a tényállás tisztázására, felderítésére alkalmas.” (A Fővárosi Ítélőtábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)

¹⁰³ „A közvetett bizonyítékok alapján sem kizárt egy jogsértő magatartás megállapítása, ha a közvetett bizonyítékok olyan bizonyító erővel bírnak, olyan logikai láncot alkotnak, amelynek révén a jogsértés elkövetését tanúsítják.” (A Legfelsőbb Bíróság Kfv.II. 39. 259/2006/4. sz. ítélete a Vj-70/2002. sz. ügyben.)

„A Tptv. 11. §-ába ütköző megállapodás és összehangolt magatartás az alperes által szankcionálandó, ezért az abban részes felek rendszerint igyekeznek azt titokban tartani. Általában nem verik nagydobra, hogy a verseny korlátozásában, egy sajátos piacfelosztásban állapodtak meg, céljuk a versenynyomás csökkentése, a munkák elosztása és a haszonból való közös részesedés. Éppen ezért nem várható el, hogy az alperes egy konkrét, vagy több, pontosan meghatározott írásbeli bizonyítékra alapozza döntését, amely mindenki számára világosan, egyértelműen igazolja a felek titkos megállapodáson alapuló versenyjog-sértő magatartását. A tiltott kartellezés jellegéből fakadóan tehát a közvetett bizonyítéknak is lehet döntő súlya; az egyes elektronikus levelek meghatározott részei, a levelek útja (feladó, címzett, továbbító, továbbítást fogadó stb.), egyéb levelek, jegyzetek, iratrészletek is alkalmasak lehetnek a tényállás megállapítására és ezért a versenyjogsértés igazolására.” (A Fővárosi Ítélőtábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)

¹⁰⁴ „A bíróság továbbá úgy látta, hogy az alperes helyesen járt el akkor, amikor az egyes tárgyalásokon résztvevőket meghallgatta, és az általuk a tárgyalás tartalmáról tett nyilatkozatukat, egyéb azt alátámasztó, objektív bizonyíték hiányában, nem fogadta el, ha

- d. a feltárt tények logikai láncolata elegendő a jogsértés megállapításához;¹⁰⁵
- e. a feltárt levelezés „belső” jellegére hivatkozással a vállalkozások nem mentesülhetnek a versenyjogi felelősségre vonás alól;¹⁰⁶
- f. a jogsértés megállapításának nem akadálya valamely kartelltalálkozóról való távolmaradás, ha ésszerűen következtetni lehet arra, hogy az adott vállalkozás a megbeszélésről értesült és attól nem határolódott el;¹⁰⁷
- g. nem elegendő kimentési ok, ha valamely levelet az egyik résztvevő nem kapott meg;¹⁰⁸
- h. más személyek levelezése is igazolhatja a konkrét levelezésben részt nem vevő fél jogsértését.¹⁰⁹

233. Az eljáró versenytanács tehát a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást, amely során figyelemmel van arra is, hogy a kartell-megállapodások - a dolog természete szerint - rendszerint titokban, írásos formát nem öltve köttetnek, különösen akkor, ha a felek maguk is tisztában vannak azzal, hogy a magatartásuk versenyjogot sért vagy sérthet. Titkos kartellek esetében ezért ritkán fordul elő, hogy a megállapodás valamennyi lényeges körülményére fény derül.

234. A bírói gyakorlat szerint „[a] közvetett bizonyítékok alapján sem kizárt egy jogsértő magatartás megállapítása, ha a közvetett bizonyítékok olyan bizonyító erővel bírnak, olyan logikai láncot alkotnak, amelynek révén a jogsértés elkövetését tanúsítják”¹¹⁰. Kizárólag közvetett bizonyítékok alapján hozott határozat esetén a jogsértés csak akkor állapítható meg, ha a jogsértő magatartás valamennyi lényeges körülményére vonatkozóan más ésszerű magyarázat nem lehetséges¹¹¹.

az az írásos feljegyzésekkel ellentétben állt, és az előadás nem tudott elfogadható és koherens magyarázatot adni az írásos feljegyzésben foglaltak értelmezésére.” (A Fővárosi Bíróság Legfelsőbb Bíróság által helybenhagyott 7.K.31091/2007/16. sz. ítélete.)

¹⁰⁵ „Itt jegyzi meg a másodfokú bíróság, hogy a jogellenesen folytatott egyeztetések esetén igen kivételes esetben kerül a hatóság elé szabályos formátumú és közvetlen bizonyítékként felhasználható írásos dokumentum, amelyből akár az akarategység, akár a megállapodás minden részlete kétséget kizáróan beazonosítható. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a feltárt tények és a vállalkozások utóbb tanúsított magatartása egy adott logikai láncolat mentén együttesen igazolhatják a versenyjogsértés elkövetését. Ezért nincs perbeli relevanciája annak, hogy az utóbb bekövetkezett események nem teljes körűen fedik le a feljegyzésekben vázolt megállapodásokat, egyes esetekben a vállalkozásokon kívül eső objektív okok (de akár a vállalkozások közötti újabb, fel nem tárt megbeszélésen) azt megváltoztatták.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.167/2008/22. sz. ítélete a Vj-56/2004. sz. ügyben.)

„A jogellenesen folytatott egyeztetések esetén igen kivételes esetben kerül a hatóság elé szabályos formátumú és közvetlen bizonyítékként felhasználható írásos dokumentum, amelyből akár az akarategység, akár a megállapodás minden részlete kétséget kizáróan beazonosítható. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a feltárt tények és a vállalkozások utóbb tanúsított magatartása egy adott logikai láncolat mentén együttesen azonban igazolhatják a versenyjogsértés elkövetését.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.232/2007/14. sz. ítélete a Vj-28/2003. sz. ügyben.)

¹⁰⁶ „A tényállást megalapozó belső levelek nem minősülnek magánleveleknek, azok mind a felperesi vállalkozások tevékenységéhez kapcsolódtak, az ő érdekükben merültek fel, ezért azok a felperesi magatartásokat igazolják. A levelek „belső” jellegére való hivatkozással tehát a felperesek nem mentesülhetnek a jogsértés következményei alól. Az üzenet továbbított jellegének ugyancsak nincs jelentősége, mert aki azt megkapta, nem furcsállotta, nem kérdezte a továbbítás célját, okát, attól el nem határolódott, viszont annak tartalmát megismerhette. Az pedig, hogy egy levél valamely jogsértéshez képest később készül, még nem zárja ki azt, hogy tartalmilag igazolja a korábbi magatartást.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)

¹⁰⁷ „A jogsértés megállapításának a kartellezéssel összefüggő megbeszélésről való távolmaradás sem lehet akadálya, ha a távolmaradó a megbeszélésről szóló üzenetet megkapta, azt nem kért ki, azon nem csodálkozott.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)

¹⁰⁸ „Nem zárja ki a sem a kartellezést, sem a tiltott kartellezésben való részvételt önmagában az sem, hogy a más személyek közötti, ám a kartellezéssel kapcsolatos megbeszéléssel összefüggő üzenetet valamelyik részes fél nem kapta meg.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)

¹⁰⁹ „A más személyek, köztük egyes kartelltagok levelezése, annak tartalma igazolhatja a levelezésben részt nem vevő harmadik személy részvételét is.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)

¹¹⁰ A Fővárosi Bíróság Kfv.II.39.259/2006/4. számú ítéletét.

¹¹¹ Vj/154/2002. 65. pont

VIII.

Az eljárás alá vontak magatartásának jogi értékelése

235. Az eljáró versenytanács a rendelkezésére álló irati és személyi bizonyítékokat – a Ket. 50. §-ának (6) bekezdése alapján egyenként és összességükben értékelte. A rendelkezésre álló bizonyítékok bizonyító ereje kapcsán – a bizonyíték tartalmán túlmenően – az eljáró versenytanács figyelembe vette az adott bizonyíték beszerzésének időpontját, körülményeit, a forrását és a jellegét. A bizonyítékok összességének értékelése során figyelemmel volt továbbá arra is, hogy az adott bizonyíték milyen módon viszonyul egyéb bizonyítékokhoz.
236. Az eljáró versenytanács mindenekelőtt a közhiteles cégnyilvántartás adatai alapján arra a következtetésre jutott, hogy az eljárás alá vont vállalkozások a Tpt. 15. §-a alapján egymástól független vállalkozásoknak minősülnek.

VIII. 1. A bizonyítékok eredetisége

Az ÉTER-1 által használt mobiltelefon

237. Figyelemmel arra, hogy az Éter-1 védekezésében vitatta azt, hogy az ÉTER-1-nek lett volna olyan mobiltelefonja, amit a GVH a rajtütés során lefoglalt, kételyét fejezte ki a lefoglalásról kiállított jegyzőkönyv kapcsán, vitatta az e-mailek eredetiségét, továbbá tagadta, hogy a mobiltelefon, melyről a GVH vizsgálói a helyszínen másolat készitettek az ő használatában lett volna, az eljáró versenytanács először az ezzel kapcsolatos álláspontját ismerteti.
238. A „titkársági” gép tartalmáról készített tükörmásolatban szerepel egy „leltár_2011_10.xls” fájl, amelynek 56. sorában szerepel egy „APP IPHONE 32GB/SL” készülék, a beszerzés 2011.04.11 dátumú.¹¹²
239. A kérdéses mobiltelefonról a GVH vizsgálói 2012. november 29-én készitettek tükörmásolatot, ennek megtörténtét a Vj/65-9/2012. számú jegyzőkönyvben az alábbiak szerint rögzitették:
- „A GVH az alábbi iratokat másolatban, elektronikus adathordozón veszi birtokba:*
- Gyulai Miklós ügyvezető mobil telefonjának mentését, mely az XRY 6.2. szoftverrel készült, Gyulai Miklós Apple iPhone 4 GSM Ph (A1332).xry és Gyulai Miklós Apple iPhone a GSM Log (A1332).xry tartalmazó fájlokat aa S20BJ90BA14612 gyári számú 500 GB-os HDD-n Vj/65/5012/ÉTER/6. számon.”*
240. A jegyzőkönyvben a fentiekben túl rögzítésre kerültek a telefon és az abban található SIM-kártya sorozatszama is, és a SIM-kártyához tartozó hívószám.
241. A jegyzőkönyvet Gyulai Miklós aláírta, és nem jelezte, hogy az abban foglaltak ne felelnének meg a valóságnak. Emellett ugyanezen jegyzőkönyvben az ügyfél helyszínen lévő jogi képviselője úgy nyilatkozott, hogy a Vj/65/2012/ÉTER/6. számú adathordozó a Tpt. 65/B. §-a szerint minősülő adatot – azaz az ügyfél és a megbízott ügyvédje közti védett kommunikációt - tartalmaz, amelyre tekintettel a GVH vizsgálói a kérdéses merevlemez zárt borítékban helyezték el.

¹¹² Vj/65-133/2012. 3. old.

242. A boríték bontására és az adatok leválogatására 2013. január 28-án, az ügyfél jogi képviselőjének jelenlétében került sor, aki ekkor sem jelezte, hogy a mobiltelefon ne Gyulai Miklós használatában lett volna.
243. Az elektronikus hírközlési szolgáltató adatszolgáltatása¹¹³ alapján a telefonban található SIM-kártyához tartozó hívószám előfizetője az ÉTER-1 Kft. E tény minden kétséget kizáróan alátámasztja azt, hogy a kérdéses mobiltelefon az ÉTER-1 használatában volt, így a telefonon szereplő valamennyi adat az ÉTER-1 magatartásának bizonyítására felhasználható.
244. A vizsgálók előadása alapján a mobiltelefont Gyulai Miklós használta, azon őt hívták.¹¹⁴ Az eljáró versenytanács mellékesen jegyzi meg, hogy a telefonon található bizonyítékok ÉTER-1-nek való betudása szempontjából nincs különösebb relevanciája annak, hogy az ÉTER-1 előfizetésében álló mobiltelefont Gyulai Miklós vagy más kollégája használta-e, ugyanakkor az eljárás lefolytatásával kapcsolatos alábbi körülmények egyértelműen arra utalnak, hogy Gyulai Miklós telefonjáról készült tükörmásolat:
- Gyulai Miklós a 2012. november 29-i jegyzőkönyv aláírásával tanúsította, hogy a saját telefonjáról készült tükörmásolat;
 - ezt a tényt a tükörmásolat bontásakor jelen lévő jogi képviselő nem cáfolta;
 - önmagában azon hivatkozás is, mely szerint a mobiltelefon az ügyfél és az ügyvédje közti védett kommunikációt tartalmazhatott, alátámasztja, hogy a mobiltelefont az ÉTER-1 részéről a társaság ügyvédjével kapcsolatot tartó személy használta.
245. A fentiek alapján az eljáró versenytanács figyelmen kívül hagyja az ÉTER-1-nek a lefoglalt mobiltelefon státuszával kapcsolatos kifogásait.

Az ÉTER-1 „titkársági” gépével, a GVH jegyzőkönyvvezetésével kapcsolatos kifogások

246. Az ÉTER-1 ún. „titkársági” gépével kapcsolatban az eljárás alá vont kifogásolta a számítógép „titkársági gépként” való elnevezését és arra hivatkozott, hogy mivel a november 29-i kutatás jegyzőkönyvét az ügyfél a helyszínen nem írta alá, így az aznap történt vizsgálati cselekményeket – így a titkársági gépet illető cselekményeket is – figyelmen kívül kell hagyni.
247. Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy az ÉTER-1 maga is használta beadványaiban a „titkársági gép” fordulatot, ezért a továbbiakban az eljáró versenytanács nem változtat ezen a megnevezésen, de idézőjeles írásmóddal érzékelteti az ÉTER-1 ezzel kapcsolatos aggályait.
248. A rendelkezésre álló iratok alapján az ÉTER-1-nél folytatott kutatások jegyzőkönyvvezése alapján a következők állapíthatók meg.
- A GVH az ÉTER-1 székhelyén három egymást követő napon foganatosítottak kutatást. A 2012. november 28-án tartott kutatás során a vizsgálók az ügyvezető irodájában fellelhető egyes papír alapú iratokról és elektronikus dokumentumokról (Gyulai Miklós számítógépén található levelezés és netbookján található irat) másolatot készítettek. A jegyzőkönyvet az ügyvezető és az ügyfél jogi képviselője a helyszínen aláírta.
 - A 2012. november 29-én tartott kutatás során lefoglalták és zárt tárolóban helyezték el további átvizsgálásig Gyulai Miklós asztali számítógépét, a „titkársági” asztali számítógépet és a Lorbert Zsuzsanna által használt laptopot, valamint tükörmásolatot készítettek Gyulai Miklós fentebb már említett mobiltelefonjáról. A GVH birtokában lévő, a kutatásról készült jegyzőkönyvet a helyszínen

¹¹³ Vj/65-14/2012.

¹¹⁴ Vj/65-133/2012. 1. old.

a GVH vizsgálói írták alá, Gyulai Miklós a jegyzőkönyvet utóbb 2012. december 12-én írta alá. Bár az ügyfél aláírása nem szerepel a jegyzőkönyvben, megállapítható, hogy Gyulai Miklós elolvasta és megismerte a jegyzőkönyvet a kutatás lezárásakor. Ez – többek között – abból is megállapítható, hogy a 2012. november 30-i kutatás során vizsgálati kifogást terjesztett elő, amelyben 2012. november 29-i jegyzőkönyvben szereplő adatokra hivatkozott, amit nyilvánvalóan nem tehetett volna meg, ha csak december 3-án ismerte volna meg a jegyzőkönyv tartalmát. A 2012. november 30-i jegyzőkönyv más események kapcsán is alátámasztja azt, hogy egy nappal korábban sor került a jegyzőkönyvben feltüntetett eseményekre (pl. a számítógépek zár alá vételére, hiszen a november 30-i jegyzőkönyv rögzíti a plombák sértetlenségét). A jegyzőkönyv tartalmát közvetve alátámasztja az is, hogy 2012. november 29-én nem csupán az ÉTER-1 és a GVH képviselői voltak jelen, hanem a Nemzeti Biztonsági Felügyelet munkatársai is. Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy a 2012. november 29-i jegyzőkönyv tartalmával szemben az ÉTER-1 nem bizonyított semmilyen, a jegyzőkönyvben foglaltaktól eltérő eseményt, vagy azt, hogy valamely történésre annak jegyzőkönyvben való feltüntetése ellenére nem került sor, sőt még csak nem is valószínűsített ilyet.

- A 2012. november 30-i vizsgálat során a vizsgálók megszüntették az előző nap elrendelt lefoglalást a számítógépek / laptop tekintetében és a „titkársági” számítógépről tükörmásolatot készítettek.
- Mindhárom jegyzőkönyv iktatására a 2012. november 30-i, 3. napi vizsgálatot követő első munkanapon, nevezetesen december 3-án került sor.
- Gyulai Miklós 2012. december 10-én írta alá a 2012. november 29-i jegyzőkönyvet, tehát nem az állítása szerint másfél hónappal későbbi időpontban, hanem kevesebb mint két héttel a jegyzőkönyvben rögzített eseményeket követően.

A jegyzőkönyvben is leírtak szerint ugyan a „titkársági” gépről törlésre került a levelezést tartalmazó mailbox fájl, ugyanakkor az arról készült tükörmásolat lehetővé tette a törölt adatok mentését, így a korábban törölt levelek visszaállítását. A visszaállítás eredményeként kb. 40 000 az ÉTER-1-hez köthető e-mail került visszaállításra.

249. Nem vitatott, hogy a 2012. november 29-én készült jegyzőkönyvet az ügyfél később, a 2012. december 10-i meghallgatásán írta alá. E tekintetben azonban az eljáró versenytanács szerint annak van jelentősége, hogy az ügyfél aláírásával megerősítette, hogy a jegyzőkönyv a kérdéses napon történeteket megfelelően tartalmazza. Az ügyfél a jegyzőkönyv aláírásakor semmilyen kifogást nem emelt a jegyzőkönyv tartalmával kapcsolatban, amelyet egyébként ő maga már korábban is megismert a fentebb leírtak szerint. Erre tekintettel tehát az eljáró versenytanács szerint megalapozatlan az eljárás alá vont azon védekezése, hogy a „titkársági” gépről származó iratok nem tőle származnának. Fontos azt is kiemelni, hogy a november 29-i jegyzőkönyv csupán a számítógépek / laptopok lefoglalásáról rendelkezik; a vizsgálók a „titkársági” gépről a tükörmásolatot a november 30-i kutatás során készítették, mely kutatásról szóló jegyzőkönyvet az ügyfél a vizsgálati cselekmény lezártakor a helyszínen aláírt. Így nem vitatható a november 30-i jegyzőkönyv tartalma (azaz az a tény, hogy a tükörmásolat a „titkársági gépről készült) és a tükörmásolat készítésének jogszerűsége az egy nappal korábbi (november 29-i) jegyzőkönyv felvételének jogszerűtlenségére hivatkozással.
250. Az eljáró versenytanács megjegyzi továbbá, hogy az ÉTER-1 az eljárás során úgy nyilatkozott a titkársági gépről készített tükörmásolat kapcsán, hogy a védekezéséhez szükséges, a Tptv. 65/B. §-a szerint minősülő adatokat tartalmaz. A tükörmásolat bontására és az adatok felindexelésére az ÉTER-1 jogi képviselőjének jelentében került sor, aki a vizsgálati cselekményről készült jegyzőkönyv¹¹⁵ tanúsága szerint nem vitatta, hogy a tükörmásolat az Éter-1 számítógépről készült elektronikus másolat.

¹¹⁵ Vj/65-28/2012.

VIII.2. Az ügyfélnyilatkozatok és a későbbi beadványok ellentmondása

251. A vizsgálati szakban meghallgatásuk során részükre bemutatott dokumentumokra vonatkozóan eljárás alá vont vállalkozások ügyvezetői jellemzően nem adtak érdemi felvilágosítást, úgy nyilatkoztak, hogy nem emlékeznek a dokumentumra, kétségüket fejezték ki a tekintetben, hogy azt elküldték, illetőleg megkapták.
252. Az eljáró versenytanács előzetes álláspontjára tett észrevételek több konkrétumot tartalmaznak, de ezek számos kérdésben nincsenek összhangban a korábban tett nyilatkozatokkal és más vállalkozások nyilatkozataival. Erre tekintettel az eljáró versenytanács az egymásnak ellentmondó nyilatkozatoknak korlátozottabb bizonyító erőt tulajdonít a bizonyítékok értékelése során, és fokozottan veszi figyelembe azt is, hogy e nyilatkozatok irati bizonyítékkal ellentétes magyarázata nem elegendő a jogsértés megkérdőjelezéséhez.

VIII.3. A komlói „Közösségek háza, Színház és Rendezvényterem”, valamint „Kenderföld-Somági Általános Iskola és Óvoda” projektek

253. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint az 2011. november 22-i e-mail tartalmára nézve nincs más ésszerű magyarázat, mint hogy a vállalkozások ajánlatának egyeztetését szolgálták. Az eljáró versenytanács nem tekintette reálisnak az AQUAPLUS által adott magyarázatot, nevezetesen, hogy az általa kapott alvállalkozói ajánlatot küldte meg egy munkatársuk az ÉTER-1-nek mint tanácsadónak.
254. Hiányoznak a György Zoltán által előadott történetet alátámasztó dokumentumok és szóbeli nyilatkozatok.

a) A történet ilyen magyarázatát nem támasztják alá dokumentumok:

- nem lelhető fel az AQUAPLUS által küldött e-mail, amelyből kiderülne az, hogy egy alávállalkozói ajánlat átvizsgálására, és hogy milyen szempontú ellenőrzésre kéri fel a címzettet, mely körülménnyel kapcsolatban az eljáró versenytanács felhívja a figyelmet arra, hogy György Zoltán ügyvezető előadása szerint munkatársa telefonon kereste meg az ÉTER-1 Kft-t, és közölte vele a TXL ELECTRIC Kft. árajánlatát, tehát az ügyvezető előadása nem szolgál magyarázatul arra, hogy az AQUAPLUS adatait tartalmazó felolvasólapok írott formában hogyan kerültek az ÉTER-1 birtokába,
- nincs arra vonatkozó dokumentum, hogy az alvállalkozói ajánlat ellenőrzésére sor került volna,
- nem került csatolásra válaszlevél, amely az alávállalkozói ajánlat megfelelőségét, vagy hiányosságait taglalta volna,
- nem került kiállításra számla, nem történt teljesítésigazolás,
- nincs nyoma annak, hogy az ÉTER-1 belső e-mailjében szereplő ajánlati értékek az AQUAPLUS alvállalkozója által adott árajánlatból származnak, ellenkezőleg az e-mail mellékletei alapján az AQUAPLUS ajánlatait tartalmazzák, mivel azon ajánlattevőként az AQUAPLUS szerepel.

b) Hiányoznak a György Zoltán által előadott történetet megerősítő szóbeli nyilatkozatok:

- nem hivatkozott az alvállalkozói ajánlatot az ÉTER-1-nek megküldő alkalmazott arra, hogy az alvállalkozói ajánlat megküldéséről – legalább utólag tájékoztatta volna az ügyvezetőt, és az ügyvezető sem adott hírt erről,
- nem nyilatkozott az ÉTER-1 ügyvezetője, hogy kapott megkeresést az AQUAPLUS-tól egy alvállalkozói ajánlat átvizsgálására,

- nem nyilatkozott az ÉTER-1 ügyvezetője, hogy kinek adta ki a feladatot, és az pontosan hogyan szólt,
- nem nyilatkozott az ÉTER-1 ügyvezetője, hogy elvégezték az ellenőrzést,
- nem nyilatkozott sem az ÉTER-1, sem az AQUAPLUS ügyvezetője, hogy az ellenőrzés eredményeként közöltek-e valamit, ha igen mit az AQUAPLUS-szal,

c) Ellentmondás figyelhető meg a két érintett vállalkozás vezetőjének nyilatkozatai között, nevezetesen az ÉTER-1 ügyvezetője nem tett olyan nyilatkozatot és nem hivatkozott egyetlen olyan dokumentumra sem, amely megerősítette volna az AQUAPLUS által adott magyarázatot, nevezetesen, hogy az általa kapott alvállalkozói ajánlatot küldte meg egy munkatársuk az ÉTER-1-nek mint tanácsadónak.

d) Ellentmondás figyelhető meg György Zoltán nyilatkozatai között

- az AQUAPLUS ügyvezetője versenyhivatali meghallgatása során még nem hozta szóba az AQUAPLUS felolvasólapoknak az ÉTER-1-hez kerülésére az alvállalkozói ajánlat megküldését, mint magyarázatot, ellenkezőleg kijelentette, hogy „nem tudom, hogy ezek miért kerültek megküldésre és azt sem tudom, hogy ki küldhette el ezeket az ÉTER-1 számára”,¹¹⁶
- az alvállalkozói nyilatkozat ellenőrzésére való felkérés jóval később az ún. engedékenységi nyilatkozat kapcsán válik csak fő érvvé.

255. Lényegi tartalmi ellentmondásként értékeli az eljáró versenytanács azt a körülményt, hogy az AQUAPLUS az állítólagos alvállalkozói ajánlatban szereplő számadatoknak megfelelően nyújtotta be saját ajánlatát a pályázatra, ami azt jelenti, hogy sem az AQUAPLUS saját munkájára (pályázatírás), sem a pályázat nyerteseként őt terhelő kockázatokra egy fillér sem volt betervezve, hiszen a teljes ellenszolgáltatást az alvállalkozó részére kellett volna átutalni.

256. Túl késői lett volna az alvállalkozó ajánlatának megküldése, figyelemmel arra, hogy a sürgető beadási határidő mellett az ÉTER-1-nek aligha lett volna ideje érdemben válaszolni.

257. Az AQUAPLUS ügyvezetője cége és az ÉTER-1 közötti tanácsadói kapcsolatra alapozta magyarázatát. A felek közötti tartós tanácsadói kapcsolat tényét azonban egyik vállalkozás ügyvezetője sem erősítette meg korábbi meghallgatásai során. Éppen ellenkezőleg a felek közötti kapcsolat korábbi és egyszeri jellege állapítható meg a nyilatkozatokból.

- Az AQUAPLUS ügyvezetője 2013. augusztus 1-i meghallgatásán úgy nyilatkozott, hogy „Az eljárásban felsorolt vállalkozások közül az ÉTER-1 Kft-t ismerem. Egy korábbi projektünkben pályázati tanácsadást adott számunkra a pályázat elkészítéséhez.”¹¹⁷ A korábbi, egyszeri kapcsolat alapján az ÉTER-1 nem tekinthető az AQUAPLUS tanácsadójának, és nem tűnik ésszerű eljárásnak egy alkalmazott részéről, hogy egy másik ügyben – ügyvezetőjének megkérdezése nélkül – tanácsot kérjen tőle.
- A kérdéses felolvasólapok 2011. november 22-én kerültek csatolásra egy e-mailhez. Ezzel kapcsolatban György Zoltán határozottan állította, hogy nincs tudomása arról, hogy miért kerültek a felolvasólapok az ÉTER-1-hez, tehát kizárható, hogy az említett tanácsadói kapcsolat a komlói projekt kapcsán állt volna fenn a két cég között.
- Az ÉTER-1 ügyvezetője is csak egy korábbi – meghallgatása előtt 4-5-6 évvel korábbi – együttműködésre emlékezett vissza, amelyben az ÉTER-1 projektmenedzserként, az AQUAPLUS kivitelezőként vett részt.¹¹⁸
- Nem bizonyították az érintett eljárás alá vontak – az előadásuk alapját képező - azon állítást, hogy a 2009. évi keretszerződés alapján az ÉTER-1 és az AQUAPLUS később is rendszeres

¹¹⁶ Vj-65-102/2012.

¹¹⁷ Vj-65-102/2012.

¹¹⁸ Vj-65-124/2012.

kapcsolatban álltak volna, ennek ellentmondanak az ügyvezetők eredeti meghallgatásai során tett nyilatkozatok.

258. A megelőző hat pontban kifejtettekre tekintettel nem állapítható meg annak az előadásnak a valósága, mely szerint az AQUAPLUS egyik munkatársa egy az általa kapott alvállalkozói ajánlatot küldött meg az ÉTER-1-nek mint más projektek kapcsán is felkért, pályázatfigyelésre, pénzügyi és műszaki tanácsadásra, közbeszerzésre szakosodott üzleti partnernek, és ez magyarázza az ÉTER-1-nél fellelt és az AQUAPLUS által benyújtott dokumentumok tartalmi egyezését.
259. Az eljáró versenytanács szerint a 2011. november 22-i e-mail, a pályázat adatai és a ténylegesen megkötött szerződés alapján megállapítható, hogy az Éter-1 és az AQUAPLUS egyeztettek egymással a komlói Kenderföld-Somági Általános Iskola és Óvoda, valamint a Közösségek Háza pályázatának tekintetében az ajánlati árakat, és ezzel a Tpvt. 11. § (2) bekezdés a) pontjába ütköző magatartás tanúsítottak, amely sérti a Tpvt. 11. § (1) bekezdésében foglalt tilalmat.
260. Az árak egyeztetésére valószínűleg úgy került sor, hogy az ÉTER-1 Kft. – saját beadási árainak ismeretében – elkészítette az AQUAPLUS ajánlatát képező dokumentumok tervezetét, az AQUAPLUS pedig az ÉTER-1 Kft.-től kapott dokumentumokat – kisebb formai változtatásokat követően – saját ajánlatának részeként csatolta. Ezt megerősítik egyfelől a 66. pontban írt körülmények, az ÉTER-1 birtokában lévő, az AQUAPLUS adatait részben helyesen, részben tévesen tartalmazó felolvasólapok, továbbá azoknak az AQUAPLUS ajánlatában szereplő felolvasólapokkal való érdemi azonossága, másfelől az a körülmény, hogy az AQUAPLUS ajánlatában az ÉTER-1 adata szerepel (66. pont). Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy a jogsértés abban az esetben is megvalósult, ha az AQUAPLUS juttatta el a komlói közbeszerzési pályázatokra benyújtani tervezett, saját ajánlatának egyes részeit, köztük az árakat az ÉTER-1 részére, ugyanis ebben az esetben is megállapítható a versenytársak között megvalósuló, a pályázatok benyújtása előtt történő informálás az árakról. Figyelemmel azonban arra a körülményre, hogy az ÉTER-1 ajánlati árai alacsonyabbak voltak, így az együttműködés az ÉTER-1 nyertességéhez vezetett, a felolvasólapok tartalmi és formai egyezésén túl a pályázat végeredménye is az ÉTER-1 kezdeményező szerepét és azt igazolja, hogy az ÉTER-1 készítette el az AQUAPLUS számára az AQUAPLUS által benyújtandó ajánlat elkészítéséhez szükséges mintát, csak nem járt el precízen, amikor saját adatait is szerepeltette a mintában.
261. Az eljáró versenytanács szerint az ÉTER-1 belső levelezésén keresztül 2011. november 22-én megküldött e-mail¹¹⁹ azt bizonyítja, hogy az AQUAPLUS ajánlatában szereplő, a Kenderföld-Somági Általános Iskola és Óvoda, valamint a Közösségek Háza, Színház és Rendezvényterem projektek vonatkozásában adott árak már a pályázat bontását megelőzően ismertek voltak az ÉTER-1. előtt. Erre utal:
- a két melléklet megnevezése az e-mail fejlécében, nevezetesen: „Aquaplus – felolvasólap. doc (29,7 kB); Aquaplus – felolvasólap. doc (29,7 kB)”,
 - az a tény, hogy az e-mail mellékleteként csatolt két felolvasólap ajánlattevőként az AQUAPLUS KFT.-t, illetőleg – a Közösségek Háza, Színház- és Hangversenyterem esetén másként írva – az Aquaplus Kft.-t nevezi meg, és
 - az e-mail mellékleteként csatolt két felolvasólap tartalma, nevezetesen, hogy a felolvasólapon szereplő árak megegyeznek az AQUAPLUS által ténylegesen beadott árakkal.
262. Az ÉTER-1. ezért saját árait az AQUAPLUS árainak ismeretében alakíthatta ki, sőt a Közösségek Háza, Színház- és Hangversenyterem pályázatra vonatkozó felolvasólapon az Aquaplus adatai között tévesen szereplő e-mail cím arra utal, hogy – egy korábbi, elő nem került e-mailben - az ÉTER-1. sugalmazhatta az AQUAPLUS által alkalmazott árat. A jogsértés ténye szempontjából - az eljáró versenytanács szerint - nincs jelentősége annak, hogy a felolvasó lap tartalma miként vált ismertté az ÉTER-1. előtt, azaz, hogy az AQUAPLUS közölte árait az I. rendű eljárás alá vonttal, vagy a beadási

¹¹⁹ Vj/65-129/2012. 1

árakat az Éter-1 határozta meg az AQUAPLUS számára. A vállalkozások piaci döntéseiket önállóan kell, hogy meghozzák, a piaci szereplőknek saját maguknak, önállóan kell kialakítaniuk a piacon általuk alkalmazott politikát, követett magatartást, s ez az elvárás megátol minden közvetlen vagy közvetett kapcsolatot az egymástól független piaci szereplők között.¹²⁰ Így a tisztességesen eljáró versenytársak ajánlataik benyújtása előtt nem kommunikálhatnak egymással ajánlataik tartalmáról, márpedig a 2011. november 22-én megküldött e-mail egy ilyen kommunikációt bizonyít.

263. Erre tekintettel az eljáró versenytanács nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy mind az AQUAPLUS mind pedig az ÉTER-1 ügyvezetője tagadta, hogy az adott e-mail tőle származna, vagy, hogy arról tudomása lett volna, figyelemmel arra is, hogy a vállalkozások a jogsértésben való részvételüket igyekeznek titkolni, továbbá, hogy a jogsértés elismerésére nem kötelezhetők.
264. A jogsértés ténye szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a komlói projektek közül a Kenderföld-Somaági Általános Iskola és Óvoda közbeszerzési eljárásban egy az eljárás alá vontakon kívüli vállalkozás (COREX) is lehetőséget kapott a pályázaton való részvételre, amely lehetőséggel egyébként nem élt, nem nyújtott be ajánlatot. A Tptv. 11. §-a nemcsak a tényleges versenykorlátozó hatással bíró megállapodásokat és összehangolt magatartásokat tiltja, hanem az ilyen célra irányuló vagy potenciálisan ilyen hatással járó jogsértéseket is tilalmazza. Így függetlenül attól, hogy harmadik fél részt vesz-e a jogsértésben vagy sem, és így ténylegesen bekövetkezik-e a versenykorlátozó hatás, a közbeszerzési eljárás eredményének befolyásolását célzó, vagy ilyen hatás kiváltására alkalmas magatartás is tiltott. A jogsértés tehát már akkor is megállapítható, ha nem az összes résztvevő indul egyeztetett ajánlattal a pályázaton. Egyebekben pedig az egymással versengő, valós ajánlatok száma már két résztvevő egyeztetése esetén is csökken. Mindezekről függetlenül jelen esetben a harmadik fél ajánlatadói felkérésének azért sem lehetett jelentősége, mert mindkét jogsértéssel érintett komlói közbeszerzési pályázaton az ajánlattételre felhívott személy nem nyújtott be ajánlatot, részben mert nem tett eleget a hiánypótlási felhívásnak és emiatt érvénytelenné vált az ajánlat. – csak egy pályázatot lehetett érvényesnek tekinteni. Egyedül az ÉTER-1 ajánlata állt a kiíró rendelkezésére, tehát nem volt lehetőség ajánlatok közötti érdemi választásra.
265. A jogsértés ténye szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a nyertessel megkötött szerződés nem lépett hatályba és nem valósult meg. A szerződés hatálybalépésének elmaradása sem teszi meg nem történné azt, hogy a pályázaton való részvétel – kartell esetén – jogszabályba ütköző módon történt. A versenyjogi joggyakorlat konzekvens abban a tekintetben, hogy a megállapodás önmagában is jogszabálysértő, nem csupán akkor, ha a célzott feltételeket a gyakorlatban is érvényesítik. Amennyiben ugyanis a versenykorlátozást, torzítást, vagy megakadályozást célzó magatartás bizonyítást nyer, külön versenykorlátozó, torzító, vagy megakadályozó tényleges hatás nélkül is lehetőség van, sőt a hatásköri szabály kötelező jellege miatt a hatóságnál kötelezettség áll fenn, annak megbüntetésére.¹²¹
266. Nem fogadta el az eljáró versenytanács a jogsértést kizáró okként azt, hogy az AQUAPLUS és az ÉTER-1 más területeken tevékenykedik. Önmagában az a tény, hogy a cégjegyzék szerint milyen tevékenység végzését kérte bejegyezni egy társaság, még nem bizonyítja azt, hogy másfajta tevékenységet nem is végez a kft. Az, hogy egy kft.-nek nincs tudomása arról, hogy egy másik társaság eddig ténylegesen milyen tevékenységet végzett, nem jogosítja fel a kft-t arra, hogy egy pályázathoz kapcsolódó bizalmas anyagait megküldje a másik társaságnak. Az AQUAPLUS állította, hogy nem volt tudomása arról, hogy az ÉTER-1 is indul a komlói pályázatokon. Ennek az állításnak –

¹²⁰ Lásd például a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.798/2006/7., 2.Kf. 27.232/2007/14., 2.Kf. 27.052/2007/22. számú ítéleteit, illetve a 40/73-48/73., 50/73., 54/73-56/73., 111/73., 113/73. és 114/73. számú Suiker Unie és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet [EBHT 1975. 1663.o.] 173. pontját, a C-89/85., C-116/85., C-117/85., C-127/85. számú Ahlström Osakeyhtiö és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet [EBHT 1993., I-1307.o.], 63. pontját, valamint a C-7/95.P. számú, Deere kontra Bizottság ügyben hozott ítélet [EBHT 1998., I-3111. o.] 86. pontját.

¹²¹ Ld. pl. a Kúria Kfv.IV.37.058/2009/12.számú végzését a Vj-102/2004. sz. ügyben.

valósága és bizonyítottsága esetén is – csak akkor lenne jelentősége, ha bizonyított lenne a két cég közötti, a pályázati időszakban is fennálló tanácsadói kapcsolat. Ilyen kapcsolat hiánya esetén azonban folyamatban lévő pályázatokhoz kötődő, a benyújtásra kerülő ajánlat adatait tartalmazó dokumentum megküldése azonban tilos együttműködésnek minősül az AQUAPLUS és az ÉTER-1 között.

267. Az eljáró versenytanács a SCHNEIDER-rel szemben a Ket. 31. § (1) bekezdésének i) pontja alapján megszünteti a versenyfelügyeleti eljárást a Községek háza, Színház és Rendezvényterem elnevezésű komlói projekt tekintetében, mivel e közbeszerzési eljárás során tanúsított jogsértésére vonatkozóan nem tárt fel bizonyítékot a vizsgálat, és tekintetben az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

VIII.4. Rendőrségi tenderek

Az ORFK 2011. júniusi pályázata

268. Az ÉTER-1. részéről 2011. június 17-én (a beadási határidőt 3 nappal megelőzően) a QUALIKO-nak küldött e-mailben szereplő táblázat és a kitöltött felolvasólap közvetlenül bizonyítja, hogy az ÉTER-1 és a QUALIKO a beadási határidő előtt kommunikáltak a beadási árakról az ORFK által kiírt projekt kapcsán. Az e-mail tartalma alapján az ÉTER-1 határozta meg a QUALIKO ajánlati árait, illetve részletes instrukciókat is adott a beadás helyére és idejére nézve.
269. A QUALIKO 2011. június 17-én be is nyújtotta ajánlatát, amelyben az Éter-1 által átküldött felolvasólapon szereplő árakkal azonos árakat tüntetett fel.
270. A QUALIKO ügyvezetője lehetségesnek tartotta, hogy az Éter-1 munkatársa adta meg számára az árakat, de ennek okára meghallgatása során¹²² nem tudott magyarázattal szolgálni. Később beadványában a QUALIKO ügyvezetője arra hivatkozott, hogy az információt nem az ÉTER-1-től, hanem az ott dolgozó, oda általa beajánlott négy munkatárs valamelyikétől kapta. A két nyilatkozatnak nem csupán a lényege különbözik (az egyik nem szolgál magyarázattal, míg a másikban van magyarázat), hanem a részletek is eltérnek. Ilyen eltérést jelent az, hogy a meghallgatás során még csak három általa ismert személyt említ – „Gyulai Miklóst, Szeile Évát, Ackerman Ivánt (őt én ajánlottam be a céghez)”¹²³, egyikük maga az ügyvezető, a Kovács László által ismert másik két személy közül csak egy szerepel beajánlottként, míg a későbbi beadványban már négy személy is ebbe a státuszba került a „titkárnővel, 2 műszakis és 1 PM kollégával személyes kapcsolatot ápoltam (a két műszakis kollégát én ajánlottam be az ÉTER-1-be)”¹²⁴. További eltérést jelent az adatok megküldésére vonatkozó kérdésre adott válasz. Kovács László nem tudott válaszolni arra a kérdésre, hogy az ÉTER-1 miért küldte el neki egy adott tender kitöltött felolvasólapját, illetve ajánlati árát tartalmazó felolvasólapját. A QUALIKO ügyvezetője meghallgatása során még azt mondta, hogy „Emlékezetem szerint ilyen jellegű műszaki tartalom megvalósításához szükséges árbeállításra kérhetek tőlem információt. A kapott és a QUALIKO által a pályázatra benyújtott számadatok azonosságát firtató kérdésre előadta, hogy „Évin keresztül jutottam ehhez a közbeszerzési felhívásról. Lehetséges, hogy az Évi adta meg számomra az árakat, de nem tudom ez milyen kontextusban történt és azt sem, hogy miért nem csökkentettem azokat. Évivel jó kapcsolatban voltunk, kaphattam tőle ilyen segítséget, szüleimen keresztül ismertem meg őt. Ehhez képest a későbbi beadvány szerint minden kétely nélkül a beajánlott emberek valamelyikének a segítő szándéka jelenti a magyarázatot.
271. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint az e-mail tartalmára nincs más ésszerű magyarázat, minthogy az ÉTER-1 és a QUALIKO megállapodtak abban, hogy az ORFK 2011 júniusában kiírt közbeszerzési eljárásában való részvétel során egyeztetnek az ajánlati áraikról, oly módon, hogy a

¹²² Vj/65-100/2012.

¹²³ Vj/65-100/2012.

¹²⁴ Vj/65-161/2012.

beadási árakat az ÉTER-1. határozta meg a QUALIKO számára. Az előző pontban írt magyarázatot az eljáró versenytanács az alábbi okok miatt nem tekinti ésszerűnek:

- az ügyvezető nyilatkozatainak – előző pontban bemutatott - ellentmondása azt sejteti, hogy a magyarázat az eljáró versenytanács előzetes álláspontjára történő reakció,
- a QUALIKO ügyvezetőjének előadásával nincs összhangban az a tény, hogy a QUALIKO pontosan a számára megküldött dokumentumokban szereplő árakat írta bele pályázatába. Ha – állítása szerint – az őt titokban informáló személy - a beajánlott munkatársak valamelyike, vagy a beajánlott munkatárs és a jó ismerős közül valamelyik - lett volna, akkor az információ az ÉTER-1 Kft-nek a pályázatra benyújtani tervezett árait tartalmazta volna, amivel a QUALIKO csak alacsonyabb árakkal nyerheti meg a pályázatot. A QUALIKO által adott magyarázatnak ellentmond az a tény, hogy a QUALIKO nem csökkentett az árakon. A megkapott árakkal azonos árak szerepeltetése a saját árajánlatban csak akkor logikus lépés, ha a QUALIKO nem akar nyerni a pályázaton, és csak azért nyújt be ajánlatot, hogy e magatartásával segítse az ÉTER-1 nyertességét, pl. azáltal, hogy később majd nem teljesíti a hiánypótlási felhívást, így azonos árak ellenére az általa támogatott kft. nyer, vagy az ÉTER-1 azért lesz tendernyertes, mert a QUALIKO-val közöl árnál kisebb árakat szerepeltet saját ajánlatában,
- az e-mail szövege nem arra utal, hogy az ÉTER-1 által beadni szándékozott adatokat küldik meg, éppen ellenkezőleg a „neked csak a cég adatait kell ráírni” fordulat arra enged következtetni, hogy a küldő nem azt várja, hogy a számokat módosítani fogják, hanem azt, hogy a megküldött anyagot fogja a pályázatra benyújtani a QUALIKO,
- az e-mail első mellékletének első sorában a „QUALIKO” megnevezés szerepel, ami megint csak nem arra utal, hogy az ÉTER-1 által beadott részszerzőpontokat és súlyszámokat tartalmazza a dokumentum.

272. Arra vonatkozóan a vizsgálat nem tárt fel bizonyítékot, hogy a kérdéses magatartásra azért került sor, mert az ÉTER-1 a komló pályázatok kapcsán alvállalkozói munkát és ehhez kötődő jövedelemszerzési lehetőséget ígért volna a QUALIKO részére, azonban a QUALIKO ügyvezetője elismerte, hogy korábban előfordult olyan, hogy az ÉTER-1 energetikai projekt megnyerése esetére ezzel hitegették, de tényleges bevonás nem történt.
273. Az ÉTER-1-nek az e-mailek eredetiségét kétségbe vonó védekezését az eljáró versenytanács a korábbiakban kifejtetteknek megfelelően nem fogadta el.
274. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint az ORFK által 2011-ben kiírt pályázat vonatkozásában a rendelkezésre álló 2011. június 17-i e-mail, továbbá a QUALIKO pályázaton tanúsított magatartása alapján megállapítható, hogy az ÉTER-1 és a QUALIKO jogsértést követett el. Az eljáró versenytanács szerint az Éter-1 és a QUALIKO a Tpv. 11. §-ának (2) bekezdés a) pontjába ütköző magatartást tanúsított akkor, amikor az ORFK 2011-ben kiírt közbeszerzési eljárásán egyeztettek ajánlati feltételeiket, köztük a beadási árakat.
275. Ugyan az ORFK ajánlati felhívás után 6 nappal - az Éter-1 e-mail¹²⁵ küldött Németh Rolandnak (RVI), mely e-mail mellékletét képező táblázat a pályázati kiírás mellékletében szereplő épületeket és feladatokat tartalmazta a pályázati kiírásban szereplő súlyszámokkal, azonban az RVI pályázattól történő távolmaradására tekintettel, további bizonyítékok hiányában nem igazolható a jogsértés megállapításához szükséges mértékben az, hogy az RVI a Tpv. 11. § (2) bekezdésének a) pontja szerinti árrögzítő magatartásban részt vett volna. Erre tekintettel az eljáró versenytanács e vonatkozásban az RVI-vel szemben megszünteti az eljárást a Ket. 31. § (1) bekezdésének i) pontja alapján.

¹²⁵

Vj/65-129/2012. melléklete CD-lemezen

Megyei tenderek

276. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint az öt megyei rendőr-főkapitányság - nevezetesen a Bács-Kiskun Megyei RFK, a Békés Megyei RFK, a Csongrád Megyei RFK, a Komárom-Esztergom Megyei RFK, és a Fejér Megyei RFK, - által kiírt pályázat esetében az ÉTER-1 és tenderenként a II., III. és V. rendű eljárás alá vont vállalkozások valamelyike jogsértést követtek el, amikor a 2012 elején kiírt közbeszerzési eljárásokban akként egyeztették beadási áraikat, hogy az EUROLARES, az RVI és a SCHNEIDER tudomásul vette azt, hogy az ÉTER-1 által kalkulált ajánlattal vesz részt az adott pályázaton. Ezzel a magatartással az I., II., III. és V. rendű eljárás alá vont vállalkozások megsértették a Tptv. 11. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt tilalmat.
277. Az ÉTER-1 előzetesen megállapodott a másik három vállalkozással, hogy tendernyertességét támogató ajánlatokkal segítik. A pályázatok támogató jellege elsősorban abban nyilvánult meg, hogy a kiíró számára előnyösebb színben tüntette fel az Éter-1 ajánlatát, mivel a többi vállalkozás rendre a kiíróra kedvezőtlenebb feltételeket (magasabb árat) tartalmazó ajánlatokat adott be, mint az Éter-1.
278. A rendelkezésre álló adatok alapján a vállalkozások pályázati anyagait az ÉTER-1 készítette el. Ezt az értelmezést támasztják alá a pályázati anyagok alábbi tartalmi és formai elemei:
- három megyei rendőr-főkapitányság - nevezetesen a Csongrád Megyei RFK, a Komárom-Esztergom Megyei RFK, és a Fejér Megyei RFK pályázataira benyújtott egyes dokumentumokban az azt benyújtó cégtől különböző vállalkozás adatai szerepeltek [az EUROLARES anyagában az RVI (109. pont), a SCHNEIDER anyagában az RVI (115. pont), az RVI anyagában az EUROLARES (122. pont)], mely tévedésre nem került volna sor, ha a dokumentumot az készíti el, aki pályázóként feltüntetésre került,
 - több megyei rendőr-főkapitányság pályázata kapcsán megfigyelhető az, hogy az ÉTER-1 mellett ajánlatot benyújtók pályázati dokumentációi formai hasonlóságokat mutatnak, nevezetesen két-két pályázó anyagai ugyanolyan sajátos formai jegyekkel rendelkeznek [a Csongrád megyei RFK tenderén az RVI és az EUROLARES (190. pont), a Komárom-Esztergom megyei RFK tenderén az RVI és a SCHNEIDER (119. pont) és a Fejér megyei RFK tenderén az RVI és az EUROLARES (125. pont)].
- Az elvben egymástól függetlenül pályázó vállalkozások által benyújtott dokumentumok tartalmi és formai azonosságai arra vezethetők vissza, hogy a beadási határidő közeledtével azonos időben (2012. 02. 27.-én) benyújtott dokumentumok egy helyen, sietve készültek, akként, hogy az előbb elkészült dokumentumot használták a másik „pályázó” esetén alapként, csak a cég nevét, adatait, az aláíró személyét, és az összegeket változtatták meg. Figyelmetlenségből azonban három pályázati anyagban is megmaradt egy-egy helyen a mintaként használt dokumentumban szereplő elnevezés, továbbá a dokumentum szerkesztője nem figyelt arra, hogy változtasson a jellegzetes formai sajátosságokon, amelyek így olyan azonosságokat eredményeztek, amelyek a dokumentumok egymástól független elkészítése során nem fordulhatnak elő.
279. Az ÉTER-1 hivatkozott arra, hogy honlapján mások számára elérhető módon feltünteti szerződésmintáit és egyéb dokumentumait. Az ÉTER-1 álláspontjával szemben a dokumentumok honlapon történő elérhetővé tétele nem szolgál magyarázatul arra, hogy az ÉTER-1 által készített dokumentumban miért szerepel pályázóként más vállalkozás. Az ÉTER-1 sem állította, hogy honlapján mások szerződésmintáit is szerepelteti. Márpedig sem az ÉTER-1 adatait tartalmazó, sem az esetlegesen blanketta formájában a honlapra feltett dokumentumok felhasználása önmagában nem eredményezheti a vizsgálat során fellelt dokumentumok létrejöttét, amelyekben az RVI és az EUROLARES (nem pedig az ÉTER-1) neve szerepel.

Az ÉTER-1 által készítettéként szereplő dokumentumok egy része kapcsán az is ismertté vált, hogy azokat az ÉTER-1 küldte meg részben az RVI számára (2012. március 1-i e-mail), részben a

QUALIKO részére (2011. június 17-i e-mail). Ezekben az esetekben szóba sem jöhet az a magyarázat, hogy a címzett letöltötte volna a honlapon elérhető dokumentumot.

További bizonyítékok az ÉTER-1 és az RVI együttműködésére

280. Ugyancsak alátámasztja azt a tényt, hogy az ajánlatokat az ÉTER-1 készítette elő az RVI-nek 2012. március 1-jén küldött e-mail is, melyben az ÉTER-1 megküldte az RVI-nek azokat a Bács-Kiskun, a Békés, a Csongrád, a Fejér valamint a Komárom-Esztergom megyei rendőr-főkapitányságok pályázataira benyújtott ajánlatokat, amelyeket a pályázatok adatai alapján az RVI „adott be” 2012. február 27.-én (127. pont). Egymástól függetlenül eljáró pályázók esetén ezek a dokumentumok egyrészt nem kerülhettek volna az ÉTER-1 birtokába, másrészt nem lett volna szükség arra, hogy azokat megküldjék annak az RVI-nek, amelynek viszont megküldés nélkül is a rendelkezésére kellett volna, hogy álljanak e dokumentumok, hiszen azokat – a papírok szerint – az RVI készítette.
281. Az Éter-1-től származó Németh Rolandnak (RVI) 2012. március 2-án írt e-mail és a Németh Roland (RVI) által írt, Gyulai Miklósnak címzett SMS válasz (2012.03.02 13:29:47 perc – 132.. pont), valamint a kettejük közötti telefon beszélgetés [Gyulai Miklós 2012.03.02 13:29:47 perckor felhívta Németh Rolandot és beszélt is vele (133. pont)] azt mutatják, hogy a felek ismerték egymást a vizsgált időszakban. A kétirányú kommunikáció emellett - a versenytanács álláspontja szerint - közvetlen bizonyítékkal szolgál az eljárás alá vontak közti egyeztetés tényére is. A Németh Roland által Gyulai Miklósnak küldött SMS egyrészt időben igazodik az Éter-1 leveléhez és a benyújtott ajánlatokhoz, másrészt tartalmában utal az Éter-1 által az SMS keltét megelőző napon megküldött e-mail szövegére (132. pont). A beszerzett bizonyítékok alapján az eljáró versenytanács bizonyítottan látja, hogy a fenti tenderek esetében az Éter-1 saját nyertessége érdekében elkészítette az RVI részére az ajánlatokat, így valamennyi, a IV.2.2. pontban ismertetett megyei közbeszerzési eljárás tekintetében megállapítható, hogy az ÉTER-1 és az RVI a Tptv. 11. § (2) bekezdés a) pontja által tiltott jogsértést követtek el, amikor egyeztettek egymással beadási áraikat e közbeszerzési eljárások tekintetében.

Cáfolatok

282. Nem életszerű az a magyarázat, hogy az RVI járatlan volt a rendőrségi tenderek területén, így könnyen előfordulhatott, hogy az ajánlattételt követően a tapasztaltabb társaság szakmai segítségét kérte”, nem jellemző ugyanis az üzleti életben potenciális versenytársak között sem az, hogy valaki a versenytárhoz fordul segítségért, sem az, hogy segítséget kap, különösen nem, hogy erre ellenérték nélkül kerüljön sor és ne legyen írásos nyoma a megállapodásnak. Felhívja továbbá a figyelmet az eljáró versenytanács arra, hogy az idézett okfejtés még valósága esetén sem szolgálhat magyarázatul a jelen eljárásban vizsgált eseményekre, amelyekre az ajánlattételt megelőzően és az ajánlat megtétele során, tehát nem az ajánlattételt követően került sor.
283. Emlékeztet az eljáró versenytanács arra, hogy az RVI csak valószínűsítette, de semmivel alá nem támasztotta azt a magyarázatot, hogy az ÉTER-1 és az RVI kölcsönösen betekintést engedett a másik számára a benyújtott ajánlatokba, és az RVI az ÉTER-1-től azért kérte a részére átadott ajánlatok megküldését, hogy megbizonyosodjék arról, hogy az egyes ajánlatok legutolsó a Társaságnál elérhető verziója került az ÉTER-1 részére bemutatásra. Megjegyzi az eljáró versenytanács, hogy amellett, hogy az eseményeknek ez a feltételezésen alapuló interpretációja igen valószínűtlen, ráadásul nem is lenne sokkal kedvezőbb az eljárás alá vontak számára, hiszen ezzel a magyarázattal egy információs kartell elkövetését, ráadásul annak tényleges működtetését ismernék el. Az eredményhirdetés napján küldött válasz ugyanis azt bizonyítaná, hogy korábban megküldött ajánlatok, még az ajánlati határidő letelte előtt ismertté váltak az ÉTER-1 számára.
284. Teljesen valószínűtlen az a magyarázat, hogy amikor az SMS (132. pont) a sok hasonló eredményre utalt, akkor azokon az RVI által az egyes megyei tenderekre benyújtott ajánlatainak végösszegét (20.480.000 Ft., 20.500.000 Ft., 24.600.000 Ft., 24.900.000 Ft.) kell érteni. Felhívja a figyelmet az

eljáró versenytanács arra, hogy ezt a verziót a képviselő nem is állította, csak „elképzhetőnek tartotta”. Egymástól független megyei-rendőrfőkapitányságok által külön-külön tett felhívásokra adott árajánlatok összehasonlító vizsgálatára ugyanis nem kerül sor. Abban az esetben, ha az elvégzendő munkák különbözősége ellenére valaki hasonló díjigényű ajánlatokat tenne – a felsorolt számokat egyébként nehéz hasonlónak tekinteni – , akkor ezen semmi aggódni való nincs. Attól azonban lehet tartani, hogy az ugyanarra a pályázati felhívásra benyújtott ajánlatok tekintetében az elbírálónak feltűnik az, hogy a legkedvezőbb feltételeket tartalmazó ajánlattevő vállalkozás versenytársaitól egymáshoz nagyon hasonló összegű ajánlatok érkeznek, amelyek rosszabbak az ÉTER-1 ajánlatánál, de egymáshoz képest igen kicsi a szórásuk.

További bizonyítékok az ÉTER-1 és a SCHNEIDER együttműködésére

285. A Komárom-Esztergom Megyei RFK által kiírt közbeszerzési eljárás során a SCHNEIDER nevében készült dokumentumok tartalmán (az RVI cégnév téves feltüntetése – ld. a 115. pontot) és formai sajátosságain túl az ÉTER-1 és a SCHNEIDER közötti jogellenes együttműködésre utal az is, hogy a SCHNEIDER 2012. március 1. és 12. között valamennyi általa kapott ajánlattételi felhívást rögtön továbbította az ÉTER-1 részére is (136. pont). E tekintetben az eljáró versenytanács nem tartja életszerűnek a SCHNEIDER azon magyarázatát, miszerint egy félreértés folytán úgy kezelték, hogy az ÉTER-1 az ORFK megbízásából jár el. Egyrészt az ajánlattételi dokumentáció egyértelmű volt, másrészt eddig az időpontig már számos esetben megküldésre kerültek a hiánypótlási felhívások, így a SCHNEIDER előtt is már csak ez alapján is ismertnek kellett lennie, hogy a nevezett közbeszerzési eljárások tekintetében az ÉTER-1 a versenytársuk.
286. Ezek alapján megállapítható, hogy a Komárom-Esztergom Megyei RFK által kiírt közbeszerzési eljárás tekintetében az ÉTER-1 és a SCHNEIDER a Tptv. 11. § (2) bekezdés a) pontja által tiltott jogsértést követtek el, amikor egyeztették egymással beadási áraikat e közbeszerzési eljárások tekintetében.

Az ÉTER-1 és az EUROLARES együttműködése

287. Bár az ÉTER-1 és az EUROLARES közötti kapcsolatra – a Békés Megyei RFK pályázatára az EUROLARES nevében készített dokumentumok tartalmi és formai sajátosságain túl (ld. a 106. pontot)– utaló további bizonyíték (e-mail, telefon) nem került feltárára, de a dokumentumok tartalmi és formai sajátosságai az EUROLARES esetén is csak azzal magyarázhatók, hogy azokat az ÉTER-1 készítette. Azt a feltételezést ugyanis, hogy az EUROLARES ajánlati nyilatkozatában az ügyvezető aláírása alatt azért maradhatott az RVI neve, mert az EUROLARES közvetlenül az RVI-től szerzett dokumentumokat használt fel, két ok miatt is el kell vetni. Egyrészt – mint láttuk korábban – az RVI maga sem rendelkezett a pályázati dokumentummal, azt csak a benyújtási határidő leteltét követően kapta meg az ÉTER-1-től. Másrészt az is cáfolja az EUROLARES és az RVI közvetlen kapcsolatát, hogy az az EUROLARES ajánlatában magasabb ellenérték (24.900.000 Ft) szerepel, mint az RVI ajánlatában (24.600.000 Ft). Az eljáró versenytanács megítélése szerint az a tény, hogy a Fejér Megyei RFK pályázati felhívására az RVI által benyújtott dokumentumban az EUROLARES neve szerepel nem csupán az RVI, hanem az EUROLARES esetében is bizonyítja az ÉTER-1-gyel való együttműködést, hiszen az RVI-hez másképp nem juthatott az EUROLARES nevét tartalmazó irat, csak ha az ÉTER-1 az EUROLARES számára is készített ilyen dokumentumot, amit azután mintaként megküldött az RVI-nek.

Cáfolat

288. Nem fogadta el az eljáró versenytanács az EUROLARES által adott „magyarázatot” arra vonatkozóan, hogy miért szerepeltek az EUROLARESnek a Csongrád Megyei RFK pályázati felhívására benyújtott anyagában az RVI adatai. Az EUROLARES ezt – többek között - azzal magyarázta, hogy a

pályázatírásban jártas ÉTER-1-től kért segítséget, esetleg iratmintát. A magyarázat azért nem cáfolja a jogsértés elkövetését, mert az ÉTER-1 Kft. birtokában – jogszerű magatartás tanúsítása esetén - nem lehetett volna a pályázathoz felhasználható olyan iratminta, ami az RVI adatát tartalmazza. Annak állításával tehát, hogy az RVI megnevezését tartalmazó dokumentum – az EUROLARES kérésére – az ÉTER-1-től került át az EUROLARES-hez, a nyilatkozó bizonyítékot szolgáltat az ÉTER-1 és az RVI közötti jogellenes együttműködésre. Cáfolja azonban az EUROLARES előadását önmagában az a tény, hogy a megyei rendőr-főkapitányságok a szükséges iratmintákat is megküldték az ajánlat benyújtására felkért előre kiválasztott négy vállalkozásnak, nem volt tehát szükség arra, hogy az EUROLARES az ÉTER-1-től kérjen mintát.

289. Nem fogadta el az eljáró versenytanács a versenysérelem hiányára vonatkozóan az EUROLARES és más vállalkozások érvelését, mely szerint a tenderfelhívásra az ÉTER-1-gyen kívül ajánlatot benyújtó vállalkozásoknak nem származott előnyük a magatartásból. A „védőajánlat” benyújtása olyan magatartás, amely által a pályázat során szükségszerűen vesztes pozícióba kerül az ajánlattevő, hiszen az ÉTER-1 nyertességének az előmozdítása a cél. Az ilyen típusú együttműködésnek automatikus velejárója, hogy a védőajánlatot tevő vállalkozás nem kap megrendelést a pályázat eredményének kihirdetése során. Nem befolyásolja a tenderhez kapcsolódó versenyhátrányt az a körülmény, hogy későbbi megrendelések fejében, vagy szívésségből vállalkozik valaki erre a szerepre.
290. Mindezek alapján megállapítható, hogy a Csongrád Megyei és a Fejér Megyei RFK által kiírt közbeszerzési eljárások tekintetében az ÉTER-1 és az EUROLARES a Tptv. 11. § (2) bekezdés a) pontja által tiltott jogsértést követtek el, amikor egyeztették egymással beadási áraikat e közbeszerzési eljárások tekintetében.

A megyei RFK tenderek összegzése

291. Az eljáró versenytanács emlékeztet arra, hogy az ÉTER-1 a 2012. február 10-i e-mailben továbbította a SCHNEIDER, az EUROLARES, az RVI, és a QUALIKO részére az ORFK piackutatás tárgyú e-mailjét, felkérve őket arra, hogy töltsék ki azt a nyilatkozatot, mely szerint mikro-, kis- vagy középvállalkozónak minősülnek (90. pont). Ezzel a magatartással az ÉTER-1 számottevően növelte az említett vállalkozások esélyét arra, hogy bekerüljenek azon három-négy vállalkozás közé, amelyeknek a megyei rendőr-főkapitányságok megküldték az ajánlati felhívást. Látható volt, hogy a jelen határozatban kiemelt öt megyei tenderből négy esetén az ÉTER-1 mellett az EUROLARES-nek, az RVI-nek, és - egy eset kivételével, amikor csak három címzett volt - a SCHNEIDER-nek küldtek felhívást ajánlattételre.
292. Az eljáró versenytanács megjegyzi továbbá, hogy az eljárás alá vontaknak a hiánypótlástól való tartózkodás okára vonatkozó – néhány részben egybehangzó - állításai ellenére nem lát elfogadható gazdasági magyarázatot a hiánypótlási felhívások teljesítésétől való konzekvens elzárkózásra.
- A Közbeszerzési Hatóság nyilvánosan elérhető adatbázisa alapján a vizsgált időszakban az eljárás alá vont vállalkozások kizárólag a vizsgálat tárgyát képező pályázatokon jelentek meg ajánlattevőként, így a beadványaikban hivatkozott más sürgős feladatok között más közbeszerzés nem szerepelt,
 - az ajánlatok benyújtása és a hiánypótlási felhívás kézhezvétele között alig néhány nap telt el (pl. a Csongrád megyei RFK tenderén 2012. február 27 és 28 között egy nap, a Komárom-Esztergom megyei RFK tenderén 2012. február 27 és 29 között két nap, a Fejér megyei RFK tenderén 2012. február 27 és március 2 között három nap), mely idő alatt igen kicsi az esélye annak, hogy az ÉTER-1 kivételével valamennyi pályázó olyan mennyiségű és sürgősségű munkát kapjon, amelyre tekintettel gazdaságilag racionális lépésnek lenne tekinthető az, hogy feladja a korábbi ajánlatban írt elképzelés megvalósítását.

293. Nem látja megalapozottnak az eljáró versenytanács az ÉTER-1 által adott lehetséges magyarázatot sem az eljárás alá vontaknak a hiánypótlástól való tartózkodás lehetséges indokára vonatkozóan.
- Az új közbeszerzési törvény 2011. augusztus 21-én lépett hatályba, így a 2012-es időszakban a törvény értelmezésével kapcsolatos – állítólagos – bizonytalansággal aligha magyarázható valamennyi eljárás alá vont egységes elzárkózása a hiánypótlás teljesítésétől,
 - ráadásul egyik eljárás alá vont sem tett olyan nyilatkozatot, hogy az ÉTER-1 nyertességének a megakadályozását kívánta volna elérni azzal, hogy nem nyújt be hiánypótlást.
294. A II., III. és V. rendű eljárás alá vontak kettős magatartást tanúsítottak annak érdekében, hogy az ÉTER-1 legyen a győztes. Egyfelől ajánlatokhoz adták a nevüket annak érdekében, hogy kellő számú ajánlat birtokában sikeresnek minősüljön a pályázat és sor kerülhessen eredményhirdetésre, másfelől a felhívás ellenére nem nyújtották be a hiányzó dokumentumokat. A hiánypótlás elmaradását azonban önmagában nem tekintette jogsértésnek az eljáró versenytanács, így nem állapított meg jogsértést az 1., 2., és 3. mellékletben szereplő további olyan vállalkozásokkal szemben, amelyek nem éltek hiánypótlással, ugyanis nem volt teljesen kizárható az a magyarázat, hogy ezek a személyek az ÉTER-1 által tett és ismertté vált ajánlat kedvezőbb volta miatt nem folytatták az eljárást. A hiánypótlási felhívás figyelmen kívül hagyását csak azokban az esetekben értékelte a jogsértés részeként az eljáró versenytanács, amikor valamilyen egyéb körülmény (a pályázati dokumentumok indokolatlan formai egyezése, az ajánlat egyes részeiben más vállalkozás nevének, adatának megmagyarázhatatlan szerepeltetése, ajánlatok versenytársnak való megküldése) már önmagában megalapozta a jogsértést, amit a hiánypótlás mellőzése – mintegy további adalékként – erősít.
295. Mindezek alapján az eljáró versenytanács bizonyítottan látja azt, hogy az ÉTER-1, az EUROLARES, a SCHNEIDER, és az RVI a Tptv. 11. §-ának (2) bekezdés a) pontjába ütköző magatartást tanúsított megyei rendőrkapitányságok 2012 februárjában kiírt közbeszerzési eljárásain való alábbiak szerinti egyeztetett fellépéssel.
- a Bács-Kiskun Megyei RFK által kiírt pályázat esetében az ÉTER-1 egyeztetette beadási árait az RVI-vel,
 - a Békés Megyei RFK által kiírt pályázat esetében az ÉTER-1, egyeztetette beadási árait az RVI-vel,
 - a Csongrád Megyei RFK által kiírt pályázat esetében az ÉTER-1, egyeztetette beadási árait az EUROLARES-szel és az RVI-vel,
 - a Komárom-Esztergom Megyei RFK által kiírt pályázat esetében az ÉTER-1, egyeztetette beadási árait a SCHNEIDER-rel és az RVI-vel és
 - a Fejér Megyei RFK, - által kiírt pályázat esetében az ÉTER-1 egyeztetette beadási árait az EUROLARES-szel és RVI-vel.
- A következő megyei közbeszerzési eljárások vonatkozásában az eljáró versenytanács a Ket. 31. § (1) bekezdésének i) pontja alapján megszüntette az eljárást az olyan eljárás alá vontakkal szemben, akiket a pályázat kiírója felhívott az ajánlattételre, mivel:
- a Bács-Kiskun Megyei RFK és a Békés Megyei RFK által kiírt közbeszerzési eljárások során bár megállapítható, hogy az RVI és az EUROLARES által benyújtott ajánlatok bizonyos formai hasonlóságot mutattak, az eljáró versenytanács e tényt önmagában nem találta elegendőnek az EUROLARES jogsértésben való részvételének bizonyításához,
 - a vizsgálat nem tárt fel arra utaló közvetlen bizonyítékot, hogy a Bács-Kiskun Megyei RFK, Békés Megyei RFK és a Csongrád Megyei RFK által kiírt közbeszerzési eljárásban a SCHNEIDER, a Komárom-Esztergom Megyei RFK által kiírt pályázat esetében az EUROLARES jogsértő magatartást tanúsított volna és e tekintetben az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

VIII.5. Az eljárás alá vontak felelősségének összegzése

296. Az eljáró versenytanács a fentebb részletezett indokolása alapján az alábbiak szerint állapította meg az eljárás alá vontak felelősségét.
297. Komló Város Önkormányzatának a Kenderföld-Somági Általános Iskola és Óvoda, valamint a Községek Háza, Színház és rendezvényterem KEOP pályázat keretében napelemes energiatermelés megvalósítása tárgyú, 2011. évi közbeszerzési eljárása során az ÉTER-1 egyeztetette az AQUQPLUS-szal a beadási árait,
298. Az ORFK által 2011. június 3-án kiírt közbeszerzési eljárásán az ÉTER-1 egyeztetette beadási árait a QUALIKO-val.
299. A Bács-Kiskun Megyei RFK által kiírt pályázat esetében az ÉTER-1 egyeztetette beadási árait az RVI-vel.
300. A Békés Megyei RFK által kiírt pályázat esetében az ÉTER-1, egyeztetette beadási árait az RVI-vel.
301. A Csongrád Megyei RFK által kiírt pályázat esetében az ÉTER-1, egyeztetette beadási árait az EUROLARES-szel és az RVI-vel.
302. A Komárom-Esztergom Megyei RFK által kiírt pályázat esetében az ÉTER-1, egyeztetette beadási árait a SCHNEIDER-rel és az RVI-vel.
303. Fejér Megyei RFK, - által kiírt pályázat esetében az ÉTER-1 egyeztetette beadási árait az RVI-vel és az EUROLARES-szel.
304. A fentiek szerint az eljáró versenytanács a Tpvt. 77. § (1) bekezdés d) pontja alapján meg állapította az eljárás alá vontak jogsértését.
305. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok nem elegendőek a döntés mellékletében felsorolt közbeszerzési pályázatok kapcsán eljárók, így mindenképp az Innowatt és az Éprema jogsértésben való részvétele megállapításához, továbbá az egyébként jogsértéssel érintett, előző pontokban felsorolt tenderek kapcsán nem említett résztvevők, továbbá ajánlattételre felhívott vállalkozások esetében a jogsértés megállapításához, ezért velük szemben az eljárást megszüntette a Ket. 31. § (1) bekezdésének i) pontja alapján.

VIII.6. A csekély jelentőségű megállapodásokra vonatkozó szabály alkalmazásának kizártsága és a vizsgált magatartás mentesülésének lehetősége

306. A feltételezett jogsértés nem minősül csekély jelentőségűnek, mert a kartellban résztvevő eljárás alá vontak magatartása a pályázati árak egyeztetésére vonatkozott.
307. Az eljárás alá vont vállalkozások a versenyfelügyeleti eljárás során nem adtak elő a Tpvt. 17. §-ára alapított mentesülési védekezést. E körben a Tpvt. 20. §-a alapján annak bizonyítása, hogy valamely megállapodás a tilalom alól a 16. § vagy a 17. § alapján mentesül, azt terheli, aki a mentesülésre hivatkozik.

IX.

A jogkövetkezmény

308. Az eljáró versenytanács a fentebb ismertetett jogsértés miatt a Tptv. 78. §-a alapján bírságot szab ki az I.-VI. rendű eljárás alá vont vállalkozásokkal szemben.
309. Az eljáró versenytanács a Tptv. 78. §-a szerinti bírságkiszabás során a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa Elnökének 1/2012. Közleményét (a továbbiakban: Bírságközlemény) vette alapul.
310. A Közlemény 9. pontja szerint a bírság meghatározása többlépcsős eljárás: a GVH először egy, a jogsértő vállalkozás által az érintett piacon elért forgalomból, illetve vállalkozások társulása által a tagok tevékenységével kapcsolatosan elkövetett jogsértés esetén a tagok érintett piaci forgalmának összegéből (releváns forgalom) kiinduló alapösszeget határoz meg, amelyet további szempontok figyelembevételével több lépésben módosíthat.
311. A Közlemény 12. pontja értelmében a bírság meghatározásakor figyelembe vett enyhítő és súlyosító körülmények nem közvetlenül a közleményben foglalt módszer alkalmazásából adódó bírságösszeget módosítják, hanem az alapösszeg meghatározása során komplex módon, az alább ismertetett mérlegelési szempontok körében kerülnek figyelembe vételre úgy, hogy a súlyosító körülmények megléte a végül kialakuló bírságösszeg növekedésének irányába (például egy adott szemponthoz tartozó pontszám növekedése révén), míg az enyhítő körülmények megléte a csökkenés irányába hat. Súlyosító körülmények hiánya önmagában nem minősül enyhítő körülménynek.
312. Az eljáró versenytanács a bírságkiszabás során a bírság meghatározásának első fázisaként az alapösszeget határozza meg, amelyet ezt követően a Közlemény alapján a jelen ügyben feltárt egyedi körülményekre, tényekre tekintettel korrigál.
313. A Közlemény szerint az alapösszeget az eljáró versenytanács a jogsérelem súlya és a jogsértő vállalkozásnak a jogsértéshez való viszonyulása alapján határozza meg. A GVH nagyobb jelentőséget tulajdonít a jogsérelem súlyának, ezért az a számítás során 60 pont súllyal esik latba, míg a vállalkozás viszonyulása a jogsértéshez 40 pontnyi súlyt képvisel.

A releváns forgalom

314. A Bírságközlemény szerint a releváns forgalom konkrét pályázatok esetében a nyertes ajánlat háromszorososa. (Tenderenként a pontos összegeket a 4. sz. melléklet tartalmazza.) Bár az eljárás alá vontak egy része jelezte, hogy a nyertes ajánlat háromszorosából kiinduló számítása magas bírságra vezet, más körülménnyel nem indokolták azt, hogy az eljáró versenytanács miért térjen el a közleményben is rögzített korábbi gyakorlattól.
315. Az eljáró versenytanács megjegyzi azt is, hogy a komlói projektek esetén is a kiírt tenderek összegének háromszorosából indul ki bírságalkapként és nem fogadja el az eljárás alá vontak azon védekezését, hogy nem hatályosult szerződés esetén nem állapítható meg jogsértés/ nem szabható ki bírság az adott tenderek vonatkozásában. A kialakult bírói gyakorlat az alábbiak szerint ad iránymutatást e kérdés vonatkozásában:

„A felülvizsgálati kérelemben foglaltak kapcsán rámutat a Kúria, arra hogy téves a felperes azon feltételezése, mely szerint a meg nem valósult projektek fiktív összegének releváns forgalomba történő beszámítása sérti a Vtv. vagy a Tptv. rendelkezéseit. Erre vonatkozóan a Legfelsőbb Bíróság korábbi, hatályon kívül helyező végzéseiben egyértelműen állást foglalt, miszerint a potenciális tenderek is figyelembe veendők a bírság kiszabásakor. Megjegyzi a Kúria, hogy a másodfokú bíróság hivatkozott is jogerős ítéletében a legfelsőbb bírósági végzésekre, és az abban rögzítettekre. A Legfelsőbb Bíróság már korábbi ítéletében kimondta, a kiszabott bírság vonatkozásában a felperesek tévesen hivatkoztak

arra, hogy a bírság csak realizált „elért” árbevétel esetén szabható ki. Helyes azon alperesi álláspont, hogy a ténylegesen, a jogsértés kapcsán elért árbevétel a versenyfelügyeleti bírság kiszabásának nem törvényi feltétele.”¹²⁶

A jogsérelem súlya

316. A jogsérelem súlyának mérlegelése keretében az eljáró versenytanács a Közlemény szerint két dolgot vizsgál: a verseny veszélyeztetését és a jogsértés piaci hatását. Mindkét tényező esetében maximum 30 pont adható.
317. Az eljáró versenytanács a verseny veszélyeztetettségének megítélésekor valamennyi tender kapcsán figyelembe vette, hogy a jogsértés az árak egyeztetésére irányult, az árverseny versenyméretét érintette és mint ilyen, a legsúlyosabb versenyjogi jogsértésnek minősül. A jogsértés súlyát minden esetben tovább növeli, hogy a piacfelosztás közbeszerzési eljárásokat érintett, ahol nemcsak a kiíró érdekei, de a közbeszerzési eljárással megvalósítani kívánt társadalmi érdekek is súlyosan sérülhettek / sérültek.

A jogsértés piaci hatása

318. A jogsértés piaci hatása körében az eljáró versenytanács az eljárás alá vontak piaci helyzetére helyezi a hangsúlyt, valamint figyelembe veszi az eljárás alá vontak piaci erejét meghatározó egyéb körülményeket (pl. a piac támadhatósága), és a releváns piac, a termék és a vevők egyéb jellemzőit (a vevők számára alapvető fontosságú termékről van-e szó, érintett-e valamilyen különösen sebezhető vevői csoport, van-e más piacok irányában tovagyűrűző hatás). A piaci hatás értékelése során nemcsak az eljárás időpontjában már ténylegesen bekövetkezett piaci hatást, hanem a jogsértés valószínűsített hatását is értékeli az eljáró versenytanács. E körben értékeli az eljáró versenytanács, hogy a jogsértés milyen mértékben valósult meg.
319. Valamennyi közbeszerzési eljárás esetén egységesen értékelte az eljáró versenytanács, hogy az eljárás alá vontak szinte egyedüli résztvevői voltak az adott közbeszerzési eljárásoknak tekintettel arra, hogy meghívásos pályázatokról van szó, és a tenderek többségén nem indult, vagy csupán egy-egy eljárás alá nem vont vállalkozás indult meghívott ajánlattevőként. Így az eljárás alá vontak piaci részesedése az adott pályázatok vonatkozásában jelentős.
320. Figyelembe kell venni, hogy a versenykorlátozó magatartások közpénzek felhasználásához kapcsolódtak, erre tekintettel a feltételezett jogsértés hatása és súlyossága nagyobb fokú. Az eljárás alá vontak által megvalósított piacfelosztó célú egyeztetés valamennyi jogsértőnek ítélt tender esetén sikerrel járt ténylegesen bekövetkezett az eljárás alá vontak által kívánt cél, az ÉTER-1 nyerte a pályázatot.
321. A komlói projektek esetében nem lépett hatályba az ÉTER-1 és Komló Város Önkormányzata között megkötött szerződés, így tényleges piaci hatás nem következett be. Erre tekintettel az eljáró versenytanács a piaci hatás tekintetében a többi érintett tenderen tanúsított összejátszásnál alacsonyabb pontszámot határozott meg. Az eljáró versenytanács a két komlói tender esetén a piaci hatást 0 ponttal, míg az ORFK 2011-es tendere és a három megyei RFK tender esetén 10-10 ponttal értékelte.
322. Az alapösszeg kiszámításának további tényezője a vállalkozások viszonyulása a jogsértéshez. Ennek megítélése során az eljáró versenytanács az esetleges tevőleges jóvátételt, a vállalkozások magatartásának felróhatóságát, egyéb, a jogsértéshez való viszonyulást befolyásoló tényezőket, valamint a jogsértésben betöltött szerepet veszi figyelembe. Ennek keretében a jogsérelem súlya alapján adódó pontszám maximum 40 ponttal növekedhet vagy csökkenhet.

¹²⁶ Ld. a Kúria Kfv.III.37.011/2012/6.számú ítéletét (Vj-102/2004.)

- a) A Közlemény szerint felróható az adott magatartás, ha az eltér a társadalmilag általában elvárható és elfogadott magatartástól. Felróhatóság abban az esetben állapítható meg, ha az eljárás alá vont fél a magatartásának jogsértő voltával tisztában volt, illetve ha ez tőle elvárható lett volna.

Az eljáró versenytanács az eljárás alá vontak jogsértését minden tekintetben felróhatónak ítélte, a közbeszerzésen való összejátszás olyan természetű jogsértés, amelyet több jogszabály is tilalmaz és szankcionál, mely ténnyel az eljárás alá vontaknak nyilvánvalóan tisztában kellett lenniük. Az eljárás alá vontak tehát a társadalmi megítélés szempontjából igen érzékeny területen (a közpénzek felhasználását racionalizálni kívánó közbeszerzés területén) tanúsítottak durva és a társadalmi elvárástól messze eső, jogsértő magatartást. Erre tekintettel az eljáró versenytanács az eljárás alá vontak felróhatóságát igen nagy fokúnak kívánja tekinteni.

- b) A Közlemény szerint az eljárás alá vontak jogsértésben betöltött szerepének mérlegelése a versenyt korlátozó megállapodások és a közös erőfőlénnel való visszaélések esetén releváns.

Az eljáró versenytanács figyelembe vette, hogy a jogsértésben részes eljárás alá vontak eltérő szerepet töltöttek be a jogsértésben.

323. Az ÉTER-1 kapcsán az eljáró versenytanács figyelembe vette, hogy a jogsértőnek minősített megállapodások létrehozásában aktív, szervező szerepet játszott. Az ÉTER-1 érdekét szolgálta az, hogy potenciális versenytársát rávette olyan ajánlat benyújtására, amely vagy eleve az ÉTER-1 nyertességet biztosította, vagy a hiánypótlás mellőzése révén érte el ugyanezt a hatást. Az a körülmény, hogy mindhárom megyei RFK pályázatokra benyújtott ajánlatban szerepelt a pályázó nevét érintő tévedés azt jelzi, hogy ezeket az anyagokat, valószínűleg az ÉTER-1 készítette. Minderre tekintettel a z ÉTER-1 szerepét 15 pontra értékelte az eljáró versenytanács.
324. Több eljárás alá vont (pl. az RVI, EUROLARES) hivatkozott arra, hogy a feltételezett jogsértés megvalósulása esetén sem realizált volna előnyt, passzív elzárkózó magatartást tanúsított, legfeljebb követő szerepet játszhatott a jogsértésben. Ezt az érvelést az eljáró versenytanács a jogsértés hiányának alátámasztására nem fogadta el, de a bírság mértékének megállapítása során figyelembe vette. Az ÉTER-1 adott pályázat kapcsán jogsértőnek minősített magatartást tanúsító partnerének, a másik pályázónak a szerepe az volt, hogy a felhívásra olyan ajánlatot nyújtott be, amelyben valószínűsíthetően az ÉTER-1-nél elkészített, de mindenképpen az ÉTER-1 által ismert és az ÉTER-1 birtokában volt pályázati dokumentumokat használt fel. Ezek a pályázók nem tettek eleget a hiánypótlási felhívásnak. Minderre tekintettel az ÉTER-1 adott pályázaton szereplő partnerének – az RVI-nek (Bács-Kiskun megyei RFK, Békés Megyei RFK és Fejér Megyei RFK), a SCHNEIDER-nek (Komárom megyei RFK) és az EUROLARES-nek (Fejér Megyei RFK) a szerepét kisebb súllyal - 5 pontra - értékelte az eljáró versenytanács.
325. A Közlemény szerint a bírságot csökkentő tényezőként vehető figyelembe a tevőleges jóvátétel illetve az együttműködés. A GVH az olyan magatartást tekinti tevőleges jóvátételnek, amikor a jogsértő vállalkozás elismeri jogsértését és a jogsértés negatív hatásait reparálja, vagy ezt vállalja. A GVH figyelembe veszi továbbá a vállalkozás eljárás során tanúsított magatartását, így különösen az együttműködést. Az együttműködés körében ugyanakkor az adatszolgáltatás nem minősül a törvényi kötelezettségen túlmutató mértékű olyan enyhítő körülménynek, mely csökkenti a bírság összegét.
326. Az eljárás során az eljárás alá vontak nem tanúsítottak tevőleges jóvátételt, illetve olyan fokú együttműködés, amelyet az eljáró versenytanács a bírság kiszabásakor enyhítő körülményként venne figyelembe. Ez alól kivétel az AQUAPLUS, amely esetén a pontszámot csökkentő körülményként értékelte az eljáró versenytanács azt, hogy független számítástechnikai céggel vizsgáltatta át számítógépes rendszerét, a kapott eredményt közölte a GVH-val, és ezzel hozzájárult a tényfeltáráshoz.

Az alapösszeg korrekciója

327. A Bírságközlemény szerint az alapösszeg kiszámítását követően kerül sor a jogsértés esetleges ismétlődésének, a jogsértéssel elért előnynek, az elrettentő hatásnak, a Tpv. 78. §-ában meghatározott bírság maximumának, az engedékenységi politika alkalmazásának, valamint a fizetési nehézségeknek a figyelembe vételére. E körben az eljáró versenytanács a következőket vette figyelembe:

A GVH a Tpv. 11. §-a alapján korábban egyik eljárás alá vontat sem marasztalta el, így e körülmény súlyosító körülményként nem kerül figyelembevételre, mint ahogy – a kialakult bírói gyakorlat alapján – enyhítő körülményként sem szolgálhat.

Az eljáró versenytanács nem tartotta szükségesnek a bírságösszeg növelését az elrettentő hatásra tekintettel, a törvényi bírságmaximumra tekintettel pedig – két kivétellel – erre nem is lett volna módja.

A jelen versenyfelügyeleti eljárásban engedékenységi politika alkalmazására nem került sor.

A 4. sz. melléklet közbeszerzésenként és eljárás alá vontanként elkülönítve tartalmazza a Közleményben említett szempontok alapján megállapított pontszámokat.

Részletfizetési kérelmekkel kapcsolatos döntés

328. Egyes eljárás alá vontak által részletfizetési kérelmet nyújtottak be (ld. a 200-204 pontok). A részletfizetési kérelmekkel kapcsolatos döntését az eljáró versenytanács az alábbiak szerint indokolja.

329. Az eljáró versenytanács három kérelem (EUROLARES, RVI, AQUAPLUS) tekintetében a kérelem elfogadása mellett szóló körülményként vette figyelembe – noha esetleg nem, vagy nem valamennyien hivatkoztak azokra – az alábbiakat

- a vállalkozások a gazdasági válság által leginkább sújtott építőiparban tevékenykednek, és
- a csatolt bizonyítékok alapján a bírság egyösszegű megfizetése aránytalan terhet jelentene számukra.

330. Az eljáró versenytanács két kérelem (EUROLARES, RVI) tekintetében a kérelem elfogadása mellett szóló körülményként vette figyelembe a kérelmezők által a kérelem benyújtásának idején még nem ismert azon körülményt, hogy a kiszabott bírság esetükben eléri a bírságmaximumot.

331. Az eljáró versenytanács az EUROLARES tekintetében a kérelem elfogadása mellett szóló körülményként vette figyelembe azt, hogy

- napi működéséhez a társaság törzstőkéjéhez képest jelentős mértékű forgóeszközhitelt vesz igénybe, és
- az ügyfélfolyószámla 2014. 07. 31. napján tartozást mutatott.

332. Az eljáró versenytanács az RVI tekintetében a kérelem elfogadása mellett szóló körülményként vette figyelembe azt, hogy

- 2014. október 1. és 2015. február vége közötti időszakban esedékes kintlévőségeket és tartozásokat ismertető táblázatban¹²⁷ szereplő adatok alapján [üzleti titok] a cégfinanszírozás, de összességében a tartozások számottevően meghaladják a követeléseket, és
- a bankszámlájáról készült banki igazolás szerint az azon található összegből – egyéb rendszeres kötelezettségeire is figyelemmel – legfeljebb 3.500.000 Ft-ot tud felszabadítani a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül.

¹²⁷ Vj/65-176/2012

333. Az eljáró versenytanács az AQUAPLUS tekintetében a kérelem elfogadása mellett szóló körülményként vette figyelembe azt, hogy az egyösszegű bírság miatt a számlán sorban állás következne be, amire tekintettel akár ki is zárhatnák a vállalkozást a közbeszerzéseken való részvételből, noha bevételei jelentős részét közbeszerzési eljárások keretében realizálja.
334. Mindezek alapján az eljáró versenytanács a három elfogadott részletfizetési kérelem mindegyike kapcsán indokoltnak látta
- egyfelől az első részlet összegének mérséklését,
 - másfelől a további összeg megfizetésének több hónapra történő elosztását a rendelkező részben meghatározottak szerint.
335. Az eljáró versenytanács nem fogadta el az ÉTER-1 részletfizetési kérelmét, mivel a társaság nem nyilatkozott pénzügyi helyzetéről és nem csatolt semmilyen bizonyítékot a kérelem alátámasztása érdekében. Az eljáró versenytanács tehát – szemben azzal, hogy indokoltnak és dokumentumokkal alátámasztottnak találta az EUOLARES, az RVI és az AQUAPOLUS részletfizetés iránti kérelmét -, megállapította, hogy az ÉTER-1 semmilyen adatot nem szolgáltatott annak érdekében, hogy a részletekben történő teljesítés iránti kérelmét az eljáró versenytanács érdemben elbírálhassa. Az ÉTER-1 árbevételének nagysága és a jelen eljárás során megismert közbeszerzési sikerei nem utalnak pénzügyi nehézségekre. A bírság befizetéséhez közérdek fűződik, amelyhez képest az ÉTER-1 mint megfelelő gazdasági erőt képviselő vállalkozás egyéni érdekei kisebb súllyal esnek latba. Mindezekre tekintettel az eljáró versenytanács nem engedélyezte az ÉTER-1 számára a bírság részletekben történő megfizetését.

X.

Az eljárás megszüntetése

X.1. Egyes komlói projektek

336. A vizsgálat nem tárt fel olyan bizonyítékot, amely arra utalna, hogy az 1. sz. mellékletben feltüntetett első hat komlói projekttel kapcsolatban egyeztetésre került volna sor. Önmagában a hiánypótlási felhívás nem teljesítését, vagy az ajánlatok benyújtásának elmaradását az ajánlati dokumentumok további megmagyarázhatatlan formai és/vagy tartalmi egyezése hiányában ugyanis az eljáró versenytanács – más lehetséges magyarázatra tekintettel - nem tekintette elegendő bizonyítéknak arra, hogy az ÉTER-1 ezekben a közbeszerzési eljárásokban is összejátszott volna az ajánlattételre felhívott többi vállalkozással. A Ket. 31. § (1) bekezdés i) pontja alapján bizonyítottság hiánya miatt szüntette meg az eljárást az eljáró versenytanács az 1. sz. mellékletben feltüntetett első hat komlói projekt tekintetében.

X.2. Az ORFK 2012. évi tendere és a BVSZTRK, valamint a Készenléti rendőrség pályázati felhívása

337. E pályázatok tekintetében az eljáró versenytanács álláspontja szerint a vizsgálat nem tárt fel olyan bizonyítékot, amely az ajánlattevők közötti egyeztetésre utalna, ezért ezen projektek vonatkozásában az eljárást megszüntette bizonyítottság hiányában a Ket. 31. § (1) bekezdés i) pontja alapján.

338. Az ORFK¹²⁸ 2012. március 22. napján 6, vagyonkezelésébe tartozó ingatlannal kapcsolatban írt ki hirdetmény nélküli tárgyalásos közbeszerzési eljárást. Az ajánlattételi felhívást az Éter-1, az EUROLARES, az RVI és a SCHNEIDER részére küldték meg, azonban csak az Éter-1 élt az ajánlattétel lehetőségével ebben a projektben. A közbeszerzési eljárás nyerteseként az ÉTER-1 2012. április 20-án kötötte meg a megbízási szerződést az ORFK-val. E tender kapcsán semmilyen körülmény nem utalt az érintettek együttműködésére, azon túl, hogy a másik három ajánlattétellel felhívott vállalkozás nem nyújtott be ajánlatot.

A Büntetés-végrehajtási Szervezet Továbbképzési és Rehabilitációs Központ ajánlati felhívásai

339. A Büntetés-végrehajtási Szervezet Továbbképzési és Rehabilitációs Központja (a továbbiakban: BVSZTRK)¹²⁹ 2 projekt esetében is felkérte ajánlattételre az eljárás alá vontak egy részét. 2011. december 31. napján épületenergetika tárgyban az ÉTER-1-et, az RVI-t, a QUALIKO-t és az eljárás alá nem vont Corex-et, illetve szintén ezen a napon villamos energia tárgyban az Éter-1-et, a QUALIKO-t, az EUROLARES-t és az ÉPREMA-t. Az épületenergetikai projekt esetében az ÉTER-1, a Corex és az RVI, míg a villamosenergia projektnél pedig az ÉTER-1, az EUROLARES és az ÉPREMA, adott be ajánlatot. A QUALIKO egyik esetben sem nyújtott be ajánlatot a kiírónak.
340. Az ajánlatkérő mindkét esetben hiánypótlásra hívta fel az ajánlattevőket - az ÉTER-1-et is -, de a hiánypótlásban foglaltaknak egyedül az Éter-1 tett eleget, ezért az ajánlatkérő a többi ajánlatot érvénytelennek nyilvánította és az ÉTER-1-et hirdette ki az eljárás nyerteseként.
341. Sajátossága volt ennek a két projektnek, hogy nem csupán a hiánypótlás elmaradása miatt nyilvánítottak ajánlatot érvénytelenné, hanem - az EUROLARES és az ÉPREMA esetén – az szerepelt érvénytelenné nyilvánítási okként, hogy az igényelt díj meghaladta azt a maximális összeget, amit a kiíró az ajánlattételi felhívásban még elfogadhatónak ítélt.
342. A megkötött szerződések 2013 elején megszüntetésre kerültek, mivel az abban foglaltak nem voltak összeegyeztethetők a 2013 elején megjelent KEOP pályázati kiírással, amelyben a korábbiakhoz képest módosult a pl. a beruházási összeg illetve az elszámolható költségek mértéke és köre.
343. E különbségeken túlmenően a jelen döntésben jogellenesnek talált együttműködésekhez képest a BVSZTRK tendereire benyújtott anyagokban nem volt fellelhető formai vagy tartalmi egyezés.
344. Az eljáró versenytanács nem tekintette az eljárás alá vontak közötti kartell bizonyítékának azt a körülményt, hogy mindkét pályázat esetén az ajánlati felhívás és a villamosenergia projekt esetében a 2012. január 24-én megküldött, az ajánlattételi dokumentáció módosításáról értesítő e-mailnek is a részét képezte egy olyan melléklet is, amelyek szerzője Szeile Éva (Éter-1).
345. A versenytanács megítélése szerint ugyanis az, hogy az ajánlattételi felhívás dokumentációja az egyik vállalkozás előtt már korábban ismert volt, felvetheti ugyan a Tpv. más rendelkezéseinek sérelmét, azonban nem szolgál kellően meggyőző bizonyítékaul az ajánlattevők közötti összejárásra.

A Készenléti rendőrség által kiírt tender

346. A Készenléti rendőrség 2012. március 13-án küldte meg pályázati felhívását a SCHNEIDER, az EUROLARES, az RVI és az Éter-1 eljárás alá vont vállalkozásoknak. A pályázatra ajánlatot egyedül

¹²⁸ Vj/65-82/2012.

¹²⁹ Vj/65-70/2012. és Vj/65-79/2012.

az ÉTER-1 adott be 2012. március 24-én. A pályázattal kapcsolatban egyéb e-mail bizonyíték nem áll rendelkezésre.

XI.

Vizsgálati kifogások, egyéb eljárási kérdések

347. Az ÉTER-1 kifogásolta, hogy – noha igényelte a teljes iratanyag papír alapon történő kiadását - a Gazdasági Versenyhivatal ennek ellenére 2014. augusztus hónapban nem tudta rendelkezésre bocsátani az iratokat. Észrevételezte, hogy a 7200 oldal megismerésére, értékelésére a versenytanács által engedélyezett 15 napos határidő nem elegendő, ezt a feladatot ilyen rövid határidő alatt nem lehet elvégezni. Ezen eljárás – megítélése szerint - az eljárásban a védekezését és jogai érvényesítését gátolja.
348. Az ÉTER-I álláspontja szerint a Gazdasági Versenyhivatal a Tpv-t-ben meghatározott vizsgálati, eljárási határidőt elmulasztotta, ezen időtartam már lejárt, így nincs mód és lehetőség arra, hogy versenytanács eljárást folytasson le. Elsődleges kérelme tehát az, hogy a Versenytanács az eljárását a Tptv. 63. § (2) bekezdése b/ pontja alapján szüntesse meg.
349. Az eljáró versenytanács az ÉTER-1 két – egymásnak némiképp ellentmondó – kifogása kapcsán emlékeztet arra, hogy az eljárás részben éppen az ÉTER-1 magatartására tekintettel húzódott el, amely vállalkozás kérte a tárgyalás későbbi időpontban történő megtartását, és a tárgyalás előtt nem tekintett be az iratokba, ilyen kérelmet a tárgyalás megtartását követően, a GVH hivatali szünete kezdetéhez közeli időpontban terjesztett elő, így védekezéshez való joga gyakorlásához igényelt idő is hozzájárult az eljárás elhúzódásához. Emlékeztet az eljáró versenytanács arra is, hogy a határidő túllépése nem volt több, mint az ügyben lefolytatott helyszíni vizsgálat kapcsán az ÉTER-1 által tanúsított magatartása miatt alkalmazott eljárási bírság, és az ezzel kapcsolatos jogorvoslati eljárás által igényelt többletidő. Az eljárás során sok olyan adatkérésre került sor, amelyekre az eljárás alá vontak körén kívüli jogalanyoknak kellett válaszolniuk. Az adatkérés és a válasz közötti eltelt idők összessége önmagában is magyarázza a határidő túllépést.
350. Az ÉTER-1 másodlagos kérelme az eljárás felfüggesztésére irányult. Ismeretlen lettes ellen büntető feljelentést tett jegyzőkönyv keletkezésének és annak felhasználásának körülményei tárgyában. A részére kiszolgáltatott iratmásolatokban nem talált arra vonatkozóan semmilyen feljegyzést, hogy 2012. november 29-i dátummal ellátott jegyzőkönyvet november 29-én elkészítették, és azt a társaság cégjegyzésére jogosult képviselőjével aláíratatták volna a keltezés napján. Kizárólag csak azon irat volt fellelhető, amelyet a társaság ügyvezetője 2012. december 10-én írt alá. A fentiekre tekintettel indokoltnak és szükségesnek tartotta a versenyfelügyeleti eljárás felfüggesztését a büntető eljárás jogerős befejezéséig.
351. Az eljáró versenytanács – a korábban kifejtettek szerint – abból a tényből, hogy a 2012. november 29. napján felvett jegyzőkönyv aktában lévő példányát az ÉTER-1 ügyvezetője 2012. december 10. napján írta alá, nem tekintette kellő alapnak arra, hogy ne vegye figyelembe a jegyzőkönyvben rögzített – egyébként az ÉTER-1 által is elismert – cselekményeket, és a jegyzőkönyv aláírásával kapcsolatos események pontos tisztázásáig a versenyfelügyeleti eljárást felfüggeszse.
352. Az előzetes álláspont – az ÉTER-1 megítélése szerint - azon a koncepción halad végig, hogy az ÉTER-1 gazdasági versenyt korlátozó megállapodásokat létesített. Ezen koncepciót az előzetes álláspont úgy kívánja érvényre juttatni, hogy minden, a koncepcióba beleillő feltételezést, jogszabálysértően lefolytatott bizonyítási eljárást felhasznált, míg az ezt gyengítő, cáfoló vallomásokat és tényeket lekicsinyli, illetve teljes mértékben figyelmen kívül hagyja.
353. Ezzel szemben az eljáró versenytanács tudatosan törekedett az eljárás alá vontak által tett valamennyi nyilatkozat, előadás megvizsgálására, objektív értékelésére.

354. Az ÉTER-1 kifogásolta, hogy a „titkársági” számítógépről úgy készítették tükörmásolatot, hogy a készítés folyamatát megszakították.
355. Tény, hogy a tükörmásolat készítésének megkezdett folyamatát kb. 15 perc elteltével megszakították, majd 10 perc után újratezték. A tükörmásolat készítésének napján, 2012. november 30.-án a helyszínen felvett és az ÉTER-1 ügyvezetője által aznap aláírt jegyzőkönyv szerint a tükörmásolat mentési folyamat megszakításának oka az volt, hogy a Nemzeti Biztonsági Felügyelet munkatársa – korábbi álláspontjával ellentétben – mégiscsak átvizsgálhassa a gépen maradt le nem törölt file-okat. Ez a törekvés sikertelennek bizonyult, mert kiderült, hogy azokat jelszó védi, így nem lehet hozzájuk férni. Ezt követően a GVH munkatársa a megszakított tükörmásolat tartalmát törölte és újra elkezdte a gépről a tükörmásolat készítését (jegyzőkönyv 2. és 3. oldal). Az események megtörténtét az ÉTER-1 ügyvezetője elismerte a jegyzőkönyv aláírásával. Az eljáró versenytanács megítélése szerint egyrészt méltányolható volt az, hogy a Nemzeti Biztonsági Felügyelet munkatársa számára – a másolatkészítés megszakítása árán is - biztosítsák az átvizsgálás lehetőségét, másrészt a megszakítás nincs okozati összefüggésben a rögzített tartalommal, hiszen az egy újrateztett, az előzményektől teljesen független másolatkészítési folyamat eredményeként állt elő.
356. Az AQUAPLUS eljárás hiányosságának tartotta és kifogásolta azt, hogy előterjesztett bizonyítási indítványát – a komlói árajánlat közlésében érintett munkatársának meghallgatását - a GVH mellőzte.
357. Az eljáró versenytanács több körülmény együttes értékelése alapján egyértelműen kizárta az okozati összefüggés lehetőségét aközött, hogy egyfelől az AQUAPLUS egy alvállalkozójának ajánlata az ÉTER-1 tudomására jutott, másfelől aközött, hogy az ÉTER-1 belső levelezésében olyan dokumentumot foglalt le a GVH, amelyben ajánlattevőként az AQUAPLUS szerepelt, de abban az ÉTER-1 székhelye volt feltüntetve, és amely dokumentum lényegi tartalma megegyezett azzal, amit az AQUAPLUS ajánlata tartalmazott. Ilyen körülmények között az alvállalkozói ajánlat megküldése még bizonyítása esetén sem változtatott volna a dokumentumokon alapuló helyzetértékelésen, ezért mellőzte az eljáró versenytanács a tanú meghallgatását.

XII.

Egyéb kérdések

358. A bírságot a rendelkező részben meghatározott határidőn belül kell megfizetni, függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő. A keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, az ügyfél azonban a keresetlevélben a döntés végrehajtásának felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig az eljáró versenytanács nem foganatosíthatja.
359. A Ket. 171. § (4) bekezdése értelmében a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény és egyes kapcsolódó törvények, valamint a miniszteri hatósági hatáskörök felülvizsgálatával összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CLXXIV. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 46. §-ával megállapított VIII. fejezetét kell alkalmazni az e rendelkezés hatálybalépésekor (2012. február 1.) még meg nem indult végrehajtási eljárásokra is. Ennek alapján a jelen eljárásban alkalmazható a Ket. 2012. február 1-je óta hatályos 140. §-a is, amelynek (1) bekezdése értelmében a végrehajtást megindító hatóság vagy a bíróság függesztheti fel a majdani végrehajtást.
360. A Ket. 140. § (3) bekezdése szerint a végrehajtást megindító hatóság a kötelezett kérelmére kivételesen akkor függesztheti fel a végrehajtást, ha a kötelezett a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülményt igazolta, és a kötelezettet a végrehajtási eljárás során korábban nem sújtották eljárási bírsággal.

361. A Ket. 171. § (4) bekezdése alapján a jelen eljárásban alkalmazandó Ket. 132. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerint a kötelezett késedelmi pótlékot köteles fizetni, ha a pénzfizetési kötelezettségének határidőre nem tett eleget. A (2) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része.
362. A bírságnak a GVH 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételi számlája javára történő befizetések a közlemény rovatban feltüntetendő: az eljárás alá vont neve, a versenyfelügyeleti eljárás száma, a befizetés jogcíme (bírság).
363. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a GVH megindítja a végrehajtást. E tekintetben a Tpvt. 95/B. § (3) bekezdése alapján a Módtv. 20-22. §-ával megállapított, 2012. február 1-jétől hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni a hatálybalépéskor még meg nem indult végrehajtási eljárásokra is. Mindezek alapján az eljáró versenytanács tájékoztatja a kötelezetteket, hogy a teljesítési határidőben meg nem fizetett bírság, valamint a meg nem fizetett késedelmi pótlék behajtása iránt a Tpvt. 90/A. §-ának (1) bekezdése alapján a GVH a végrehajtási eljárás megindítását követően haladéktalanul megkeresi az adóhatóságot.
364. Az eljárást befejező döntést a Tpvt. 63. §-a (2) bekezdésének b) pontja szerint a vizsgálat elrendelésétől számított hat hónapon belül kell meghozni; az ügyintézési határidő azonban ugyanezen szakasz (6) bekezdése szerint indokolt esetben két alkalommal, egyenként legfeljebb hat hónappal meghosszabbítható. A Ket. 33. §-a (3) bekezdésének c) pontja alapján a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő az ügyintézési határidőbe nem számít be. Mindezekre tekintettel a jelen eljárásban az ügyintézési határidő 2014. december 5-én telt le.
365. A GVH hatáskörét a Tpvt. 45. §-a, illetékességét a Tpvt. 46. §-a szabályozza. E rendelkezések értelmében a GVH kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, mely nem tartozik bíróság (Tpvt. 86. §) hatáskörébe, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
366. A határozattal szembeni jogorvoslatra a Tpvt. 83. §-a, a végzéssel szembeni jogorvoslatra a Tpvt. 82. §-a irányadó.

Budapest, 2014. december 22.

Dr. Miskolczi-Bodnár Péter s.k.
előadó versenytanács tag

dr. Miks Anna s.k.
versenytanács tag

dr. Köhalmi Attila s.k.
versenytanács tag

1. sz. Melléklet: Komló város polgármesteri hivatala, illetve városban található általános iskolák és más közintézmények vezetői az alábbi közbeszerzési eljárásokat írták ki 2011-ben¹³⁰.

Ajánlatkérő	Kiírás időpontja	Ajánlattételre felkért vállalkozások	Ajánlattételi határidő	Ajánlattevő (benyújtás időpontja)	Pályázat eredménye	Projekt értéke
Komló Város Önkormányzata Városgondnokság	2011.11.09.	ÉTER-1	2011.11.24. 10:30	ÉTER-1 (2011.11.23.)	Nyertes	14.547.000 Ft
		INNOWATT		INNOWATT (2011.11.22.)	érvénytelen	
		EUROLARE S		EUROLARE S (2011.11.23.)	érvénytelen	
Komló Város Önkormányzata Szilvási Nevelési-Oktatási Központ Óvoda és Általános Iskola	2011.11.09.	ÉTER-1	2011.11.24. 9:15	ÉTER-1 (2011.11.23.)	Nyertes	42.229.500 Ft
		EUROLARE S		EUROLARE S (2011.11.23.)	érvénytelen	
		ÉPREMA		ÉPREMA (2011.11.23.)	érvénytelen	
Komló Város Önkormányzata Kökönyösi Oktatási Központ Szakközépiskola	2011.11.09.	ÉTER-1	2011.11.24. 10:45	ÉTER-1 (2011.11.23.)	Nyertes	45.229.500 Ft
		ÉPREMA		ÉPREMA (2011.11.23.)	érvénytelen	
		COREX				
Komló Város Önkormányzata Kodály Zoltán Ének-Zenei Általános Iskola	2011.11.09.	ÉTER-1	2011.11.24. 9:30	ÉTER-1 (2011.11.23.)	Nyertes	16.663.500 Ft
		INNOWATT		INNOWATT (2011.11.22.)	érvénytelen	
		SCHNEIDER		SCHNEIDER (2011.11.23.)	érvénytelen	
Komló Város Önkormányzata József Attila Városi	2011.11.09.	ÉTER-1	2011.11.23. 9:45	ÉTER-1 (2011.11.23.)	Nyertes	23.805.000 Ft
		COREX				
		MM Épületgépésze				

¹³⁰ Vj/65-71/2012.

Könyvtár és Muzeális¹³¹ Gyűjtemény		t				
Komló Város Önkormányzata Polgármesteri Hivatal	2011.11.09.	ÉTER-1	2011.11.23. 10:15	ÉTER-1 (2012.02.24).	Nyertes	45.229.500 Ft
		RVI		RVI (2011.11.22.)	érvénytelen	
		QUALIKO		QUALIKO (2011.11.23.)	érvénytelen	
Komló Város Önkormányzata Közösségek Háza, Színház és Rendezvényterem	2011.11.09.	ÉTER-1	2011.11.23. 10:00	ÉTER-1 (2011.11.23.)	Nyertes	20.895.500 Ft
		SCHNEIDER		SCHNEIDER (2011.11.23.)	Érvénytelen	
		AQUAPLUS		AQUAPLUS (2011.11.22.)	Érvénytelen	
Komló Város Önkormányzata Kenderföld-Somági Általános Iskola és Óvoda	2011.11.09.	ÉTER-1 COREX AQUAPLUS	2011.11.23. 9:00	ÉTER-1 (2011.11.23.)	Nyertes nem tett érvénytelen	42.844.000 Ft

¹³¹ Í Vj/65-71/2012. sz. beadvány 7. sz. melléklete szerint mindössze 1 db ajánlat érkezett, nevezetesen az ÉTER-1 ajánlata.

2. sz. melléklet Megyei rendőr-főkapitányságok által kiírt további 2012. évi pályázatok

A határozat IV.2.2. pontjában ismertetett megyei tendereken túl az alábbi pályázatok kiírására került sor.

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei RFK	2012.02.29.	ÉTER-1	2012.03.22 10 óra	ÉTER-1 (2012.02.24).	Nyertes
		EUROLARES			
		RVI			
		SCHNEIDER			
Hajdú-Bihar Megyei RFK	2012.03.02.	ÉTER-1	2012.03.13. 10 óra	ÉTER-1 (2012.03.12.	Nyertes
		EUROLARES		EUROLARES (2012.03.10.)	Érvénytelen
		RVI		RVI (2012.03.10.)	Érvénytelen
		SCHNEIDER			
Szabolcs-Szatmár-Bereg	2012.03.02.	ÉTER-1	2012.03.12. 11 óra 30 perc	ÉTER-1 (2012.03.09.)	Nyertes
		EUROLARES		EUROLARES (2012.03.10.)	Érvénytelen
		RVI		RVI (2012.03.10.)	Érvénytelen
		SCHNEIDER			
Pest	2012.03.06.	ÉTER-1	2012.03.19 12 óra	ÉTER-1 (2012.03.14.)	Nyertes
		EUROLARES			
		RVI			
		SCHNEIDER			
Tolna Megyei RFK	2012.03.08.	ÉTER-1	2012.03.19 10 óra	ÉTER-1 (2012.03.14.)	nyertes
		EUROLARES			
		RVI			
		SCHNEIDER			
Budapesti RFK	2012.03.13.	ÉTER-1	2012.03.21 8 óra 30 perc	ÉTER-1 (2012.03.19.)	Nyertes
		RVI			
		SCHNEIDER			
Budapesti RFK	2012.03.22.	ÉTER-1	2012.03.27 8 óra	ÉTER-1 (2012.03.26.)	Nyertes
		EUROLARES			

		RVI			
		SCHNEIDER			

A **Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság**¹³² 2012. március 1-jén hívta fel ajánlattételre az Éter-1, az RVI a SCHNEIDER és az EUROLARES eljárás alá vont vállalkozásokat.

A közbeszerzés tárgya a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság vagyonkezelésébe tartozó, a pályázati dokumentáció 8. számú mellékletében megjelölt épületeknek a KEOP épületenergetikai korszerűsítésre benyújtandó pályázati dokumentációjának összeállítása volt. A létrejött szerződés alapján a projekt nettó értéke 24.527.000,- Ft volt. Az ajánlattételi határidő 2012. március 22-e 10 óra volt. A pályázatra egyedül az Éter-1 adott be ajánlatot 2012. március 14-én. Az ajánlattevő 2012. március 24-én hiánypótlásra hívta fel a vállalkozást, amelyet az Éter-1 még aznap teljesített.

A **Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság**¹³³ 2012. március 2-án hívta fel ajánlattételre az ÉTER-1, az RVI a SCHNEIDER és az EUROLARES eljárás alá vont vállalkozásokat.

A közbeszerzés tárgya a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság vagyonkezelésébe tartozó, a pályázati dokumentáció 8. számú mellékletében megjelölt épületeknek a KEOP épületenergetikai korszerűsítésre benyújtandó pályázati dokumentációjának összeállítása volt. A létrejött szerződés alapján a projekt nettó értéke 23.800.000,- Ft volt. Az ajánlattételi határidő 2012. március 13-a 10 óra volt. A pályázatra az ÉTER-1 2012. március 12-i, az RVI és a EUROLARES 2012. március 10-i keltezésű ajánlatot nyújtott be.

Az ajánlatok bontását követően az ajánlatkérő, 2012. március 14-én hiánypótlásra hívta fel az RVI-t és az EUROLARES-t, mivel az ajánlatuk nem tartalmazott minden szükséges nyilatkozatot. A hiánypótlási felhívást egyik vállalkozás sem teljesítette, ezért ajánlatukat az ajánlatkérő az új Kbt. 74. §-ának e) pontja alapján érvénytelennek nyilvánította, és az egyetlen érvényes és egyben legalacsonyabb ajánlatot tevő ÉTER-1 Kft.-t nyilvánította a közbeszerzési eljárás nyertesévé.

A **Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság**¹³⁴ 2012. március 2-án hívta fel ajánlattételre az Éter-1, az RVI a SCHNEIDER és az EUROLARES eljárás alá vont vállalkozásokat.

A közbeszerzés tárgya a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság vagyonkezelésébe tartozó, a pályázati dokumentáció 8. számú mellékletében megjelölt épületeknek a KEOP épületenergetikai korszerűsítésre benyújtandó pályázati dokumentációjának összeállítása volt. A létrejött szerződés alapján a projekt nettó értéke 24.200.000,- Ft volt. Az ajánlattételi határidő 2012. március 12-e 11 óra 30 perc volt. A pályázatra az ÉTER-1 2012. március 9-i, az RVI és a EUROLARES 2012. március 10-i ajánlatot nyújtott be.

Az ajánlatok bontását követően az ajánlatkérő, 2012. március 19-én hiánypótlásra hívta fel az RVI-t és az EUROLARES-t, mivel az ajánlatuk nem tartalmazott minden szükséges nyilatkozatot. A hiánypótlási felhívást egyik vállalkozás sem teljesítette, ezért ajánlatukat az ajánlatkérő a Kbt. 74. §-ának e) pontja alapján érvénytelennek nyilvánította, és az egyetlen érvényes és egyben legalacsonyabb ajánlatot tevő Éter-1 Kft.-t nyilvánította a közbeszerzési eljárás nyertesévé.

A **Pest Megyei Rendőr-főkapitányság**¹³⁵ 2012. március 6-án hívta fel ajánlattételre az Éter-1, az RVI a SCHNEIDER és az EUROLARES eljárás alá vont vállalkozásokat.

A közbeszerzés tárgya a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság vagyonkezelésébe tartozó, a pályázati dokumentáció 8. számú mellékletében megjelölt épületeknek a KEOP épületenergetikai korszerűsítésre benyújtandó pályázati dokumentációjának összeállítása volt. A létrejött szerződés alapján a projekt nettó értéke 24.522.500 Ft volt. Az ajánlattételi határidő 2012. március 19-e 12 óra volt. A pályázatra egyedül az

¹³² Vj/65-64/2012.

¹³³ Vj/65-66/2012.

¹³⁴ Vj/65-66/2012.

¹³⁵ Vj/65-60/2012.

Éter-1 adott be ajánlatot 2012. március 14-én. Az ajánlattevő 2012. március 21-én hiánypótlásra hívta fel a vállalkozást, amelyet az Éter-1 március 22-én teljesített.

A **Tolna Megyei Rendőr-főkapitányság** 2012. március 8-án hívta fel ajánlattételre az Éter-1, az RVI a SCHNEIDER és az EUROLARES eljárás alá vont vállalkozásokat.¹³⁶

A közbeszerzés tárgya a Tolna Megyei Rendőr-főkapitányság vagyonkezelésébe tartozó, a pályázati dokumentáció 8. számú mellékletében megjelölt épületeknek a KEOP épületenergetikai korszerűsítésre benyújtandó pályázati dokumentációjának összeállítása volt. A létrejött szerződés alapján¹³⁷ a projekt nettó értéke 24.527.000,- Ft volt. Az ajánlattételi határidő 2012. március 19-e 10 óra volt. A pályázatra egyedül az Éter-1 adott be ajánlatot 2012. március 14-én. Az ajánlattevő 2012. március 21-én hiánypótlásra hívta fel a vállalkozást, amelyet az Éter-1 március 22-én teljesített.¹³⁸

A **Budapest Rendőr-főkapitányság** két közbeszerzési eljárást írt, ki, az elsőt 2012. március 13-án¹³⁹, amikor is ajánlattételre hívta fel az Éter-1, az RVI, a SCHNEIDER és az EUROLARES eljárás alá vont vállalkozásokat.

A Közbeszerzés tárgya a Budapesti Rendőr-főkapitányság vagyonkezelésébe tartozó, a pályázati dokumentáció 8. számú mellékletében megjelölt épületeknek a KEOP épületenergetikai korszerűsítésre benyújtandó pályázati dokumentációjának összeállítása volt. Az ajánlattételi határidő 2012. március 27-e 8 óra volt. A pályázatra egyedül az Éter-1 adott be ajánlatot. A projekt értéke a megkötött szerződés alapján nettó 24.490.000.- Forint volt.

A BRFK 2012. március 22-én is ajánlattételre hívta fel az Éter-1, a SCHNEIDER és az RVI eljárás alá vont vállalkozásokat. Az ajánlattételi határidő 2012. március 21-e 8 óra 30 perc volt. A pályázatra egyedül az Éter-1 adott be ajánlatot. A projekt értéke a megkötött szerződés alapján nettó 24.990.000.- Forint volt.

Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy a rendelkezésre álló adatok¹⁴⁰ szerint a Veszprém és a Vas megyei Rendőr-főkapitányság is írt ki közbeszerzési eljárást a vizsgált időszakban, azonban ezeket végül visszavonták, és nem került sor a pályázat győztesének kihirdetésére.

¹³⁶ Vj/65-81/2012.

¹³⁷ Vj/65-63/2012.

¹³⁸ Vj/65-84/2012.

¹³⁹ Vj/65-80/2012., 290009/3528/2012. iktatószámú iratok

¹⁴⁰ Vj/65-129/2012.

3. sz. melléklet: További rendőrségi közbeszerzési pályázatok

I. ORFK 2012-es tender

Az ORFK¹⁴¹ 2012. március 22. napján „ORFK részére Környezet és Energia Operatív Program keretében épületenergetikai korszerűsítésre benyújtandó pályázati dokumentációk összeállítása tárggyal újabb 6, vagyonekezelésébe tartozó ingatlannal kapcsolatban (budapesti Sportcsarnok, Dunakeszi Oktatási Központ, Tómalom pihenőház, Oktatási Központ Csopak, zalakarosi Üdülő, Nemzeti Nyomozó Iroda épülete) írt ki hirdetmény nélküli tárgyalásos közbeszerzési eljárást. Az ajánlattételi felhívás az ÉTER-1, az EUROLARES, az RVI és a SCHNEIDER részére került megküldésre, azonban csak az ÉTER-1 élt az ajánlattétel lehetőségével ebben a projektben.

A közbeszerzési eljárás nyertese az ÉTER-1 lett, amellyel 2012. április 20-án kötötte meg a megbízási szerződést az ORFK.

II. A Büntetés-végrehajtási Szervezet Továbbképzési és Rehabilitációs Központ ajánlati felhívásai

ABVSZTRK¹⁴² 2 projekt esetében is felkérte ajánlattételre az eljárás alá vontak egy részét. 2011. december 31. napján épületenergetika tárgyban az ÉTER-1-et, az RVI-t, a QUALIKO-t és az eljárás alá nem vont Corex-et, illetve szintén ezen a napon villamos energia tárgyban az ÉTER-1-et, a QUALIKO-t, az EUROLARES-t és az ÉPREMA-t. A villamos energia projekt tekintetében a kiíró 2012. január 23-án módosította az ajánlattételi felhívást, melyet szintén megküldött az ajánlattevőknek¹⁴³. Mindkét pályázat beadási határideje 2012. február 15-e volt, valamennyi eljárás alá vont a rendelkezésre álló határidő utolsó napján nyújtotta be ajánlatát.

1. A villamosenergia projekt kapcsán a pályázat két feladatkört tartalmazott, az 1. a megjelölt épület pályázati dokumentációjának elkészítése, míg a 2. az NFÜ által támogatott pályázat esetén a beruházás kivitelezését jelentette. A villamosenergia projekt nettó értéke a megkötött szerződés alapján 36.246.000 Ft volt, amiből 950.000 Ft az első feladatkörre eső összeg, míg 36.296.000 Ft a második feladatkörre eső összeg.¹⁴⁴ Az épületenergetikai projekt esetében a projekt nettó értéke a megkötött szerződés alapján a beruházás nettó értékének 9,97 %-a volt.
2. Az épületenergetikai projekt esetében az ÉTER-1, a Corex és az RVI, míg a villamosenergia projektnél pedig az ÉTER-1, az EUROLARES és az ÉPREMA, adott be ajánlatot. A QUALIKO egyik esetben sem nyújtott be ajánlatot a kiírónak.
3. Az ajánlatkérő a villamosenergia projekt esetében 2012. március 8-án arról értesítette az EUROLARES-t és az ÉPREMA-t, hogy a benyújtott pályázatukat a régi Kbt. 88. §-ának (1) bekezdés f) pontja alapján érvénytelenné nyilvánította, mivel meghaladta azt a maximális összeget, amit az ajánlattételi felhívásban még elfogadhatónak ítélt. 2012. március 8-án hiánypótlásra hívta fel az ÉTER-1-et, a vállalkozás a hiánypótlásban foglaltakat 2012. március 21-én teljesítette. Ezt követően az ajánlatkérő az ÉTER-1-et nyilvánította az eljárás nyertesévé.
4. Az épületenergetikai projekt esetében az ajánlatkérő 2012. március 5-én hiánypótlásra hívta fel valamennyi ajánlatot beadó vállalkozást. A hiánypótlásban foglaltaknak egyedül az ÉTER-1 tett eleget 2012. március 6-án teljesített. Az ajánlatkérő az RVI és a Corex ajánlatát a régi Kbt. 88. §-ának (1) bekezdés e) és f) pontja alapján érvénytelennek nyilvánította és az ÉTER-1-et hirdette ki az eljárás nyerteseként.
5. Az ajánlatkérő tájékoztatása szerint a megkötött szerződések 2013 elején megszüntetésre kerültek, mivel az abban foglaltak nem voltak összeegyeztethetők a 2013 elején megjelent KEOP pályázati

¹⁴¹ Vj/65-82/2012.

¹⁴² Vj/65-70/2012. és Vj/65-79/2012.

¹⁴³ Vj/65-129/2012. melléklete CD-lemezen, valamint Vj/65-70/2012. és Vj/65-79/2012.

¹⁴⁴ Vj/65-79/2012.

kiírással, amelyben a korábbiakhoz képest módosult a pl. a beruházási összeg illetve az elszámolható költségek mértéke és köre.

6. Mindkét pályázat esetén a 2011. december 31-én megküldött e-mail, illetve a villamosenergia projekt esetében a 2012. január 24-én megküldött, az ajánlattételi dokumentáció módosításáról értesítő e-maileknek a mellékletét képezte a pályázati dokumentáció, amelyek szerzője a dokumentumok adatai alapján Szeile Éva (Éter-1). Az eredeti dokumentációt 2011. december 6. napján nyomtatták ki, a módosítást utoljára 2012. január 23. napján szerkesztették és mentették el.¹⁴⁵
7. Gyulai Miklós (Éter-1) meghallgatása során¹⁴⁶ a következőket nyilatkozta: *„Nem hiszem, hogy ezek nálunk készültek, én nem tudok ilyenről. Mi sok ajánlati felhívást csinálunk, műszaki tartalmat állítunk össze. Sokszor van az, hogy pályázati cégek egymástól, illetve önkormányzatok segítséget kérnek, hogy az általuk megfogalmazott pályázati kiírás megfeleljen az EU-s pályázati kiírásban megfogalmazottaknak. Ezeket mi átnézzük, vannak sablon kiírásaink, amelyeket folyamatosan változtatunk, és segítünk amennyiben szükséges, de hogy ezeket ki használja fel, illetve hogy felhasználják-e ténylegesen arról nincs információnk.”* Kizártnak tartja, hogy az elé tárt adatok az Éter-1 titkársági számítógépéről származnának.
8. A vizsgálat során meghallgatott 1. számú védett tanú elmondta, hogy – tudomása szerint - Szeile Éva (Éter-1) állította össze a beadott ajánlatot, de a kérdéses dokumentációval kapcsolatban egyebet érdemben nem nyilatkozott. A vizsgáló által feltett kérdésre válaszul nem tudta megmondani, hogy ki használhatja, használhatta Szeile Éva számítógépét, amikor ő nincs ott a helyén.

III. A Készenléti rendőrség által kiírt tender

A **Készenléti rendőrség** 2012. március 13-án küldte meg pályázati felhívását a SCHNEIDER, az EUROLARES, az RVI és az Éter-1 eljárás alá vont vállalkozásoknak. Az ajánlattételi határidő 2012. március 26-a 10 óra, míg a projekt nettó értéke a megkötött szerződés alapján 24.500.000 Ft volt. A pályázatra egyedül az ÉTER-1 adott be ajánlatot 2012. március 24-én. A pályázattal kapcsolatban egyéb e-mail bizonyíték nem áll rendelkezésre.

¹⁴⁵ Vj/65-129/2012. melléklete CD-lemezen

¹⁴⁶ Vj/65-124/2012.

4. sz. melléklet: Bírsággkalkuláció

1. Komlói közbeszerzés (20.895.500 Ft + 42.844.000 Ft)¹⁴⁷

Összesen: 63.739.500 Ft

Háromszoros érték: 191.218.500 Ft

Eljárás alá vont	Verseny veszélyeztetése	Piaci hatás	Felróhatóság	Szerep a jogsértésben	Együttműködés	Összes pont	Összes kalkulált bírság Ft
ÉTER-1	25	0	20	15	-	60	114.731.100
AQUAPLUS	25	0	20	5	-5	40	76.487.400

2. ORFK 2011-es tender (14.697.000 + 4.899.000 + 4.899.000)

Összesen: 24.495.000

Háromszoros érték: 73.485.000

Eljárás alá vont	Verseny veszélyeztetése	Piaci hatás	Felróhatóság	Szerep a jogsértésben	Összes pont	Összes kalkulált bírság Ft
ÉTER-1	25	10	20	15	70	51.439.500
QUALIKO	25	10	20	5	60	44.091.000

3. Megyei rendőr-főkapitánysági tenderek

3.1. Bács-Kiskun Megyei RFK 19.500.000
Háromszoros érték: 58.500.000

Eljárás alá vont	Verseny veszélyeztetése	Piaci hatás	Felróhatóság	Szerep a jogsértésben	Összes pont	Kalkulált bírság Ft
ÉTER-1	25	10	20	15	70	40.950.000
RVI	25	10	20	5	60	35.100.000

3.2. Békés Megyei RFK 19.500.000
Háromszoros érték: 58.500.000

Eljárás alá vont	Verseny veszélyeztetése	Piaci hatás	Felróhatóság	Szerep a jogsértésben	Összes pont	Kalkulált bírság Ft
ÉTER-1	25	10	20	15	70	40.950.000
RVI	25	10	20	5	60	35.100.000

¹⁴⁷ Az eljáró versenytanács a két tendert együtt vette figyelembe, mivel – versenyjogi szempontból – azok minden lényeges körülményt illetően azonosak voltak.

3.3. Csongrád Megyei RFK 23.500.000

Háromszoros érték:

70.500.000

Eljárás alá vont	Verseny veszélyeztetése	Piaci hatás	Felróhatóság	Szerep a jogsértésben	Összes pont	Kalkulált bírság Ft
ÉTER-1	25	10	20	15	70	49.350.000
EUROLARES	25	10	20	5	60	42.300.000
RVI	25	10	20	5	60	42.300.000

3.4. Komárom-Esztergom Megyei RFK

17.000.000

Háromszoros érték:

51.000.000

Eljárás alá vont	Verseny veszélyeztetése	Piaci hatás	Felróhatóság	Szerep a jogsértésben	Összes pont	Kalkulált bírság Ft
ÉTER-1	25	10	20	15	70	35.700.000
SCHNEIDER	25	10	20	5	60	30.600.000
RVI	25	10	20	5	60	30.600.000

3.5. Fejér Megyei RFK

24.720.000

Háromszoros érték:

74.160.000

Eljárás alá vont	Verseny veszélyeztetése	Piaci hatás	Felróhatóság	Szerep a jogsértésben	Összes pont	Kalkulált bírság Ft
ÉTER-1	25	10	20	15	70	51.912.000
RVI	25	10	20	5	60	44.496.000
EUROLARES	25	10	20	5	60	44.496.000

Megyei RFK tenderek összesen

Eljárás alá vont	Verseny veszélyeztetése	Piaci hatás	Felróhatóság	Szerep a jogsértésben	Összes pont	Kalkulált bírság Ft
ÉTER-1	25	10	20	15	70	218.862.000
EUROLARES	25	10	20	5	60	86.796.000
SCHNEIDER	25	10	20	5	60	30.600.000
RVI	25	10	20	5	60	187.596.000

4. A 2013. évi árbevétel alapján a kiszabható bírság maximuma:

ÉTER-1	16.608.900
EUROLARES	14.480.900
RVI	9.832.900
QUALIKO	598.300
SCHNEIDER	40.887.600
AQUAPLUS	343.050.800

5. A három vizsgált magatartás alapján külön-külön kalkulált bírság összege

Eljárás alá vont	Komlói tender kapcsán kalkulált bírság	ORFK tender kapcsán kalkulált bírság	Megyei RFK-k tenderei kapcsán kalkulált bírság	A három kalkulált bírság összege Ft	Bírság-maximum Ft	Kiszabott bírság Ft
ÉTER-1	114.731.100	51.439.500	218.862.000	385.032.600	16.608.900	16.600.000
AQUAPLUS	76.487.400	-	-	-	343.050.800	76.400.000
QUALIKO	-	44.091.000	-	-	598.300	590.000
SCHNEIDER	-	-	30.600.000	-	40.876.000	30.600.000
EUROLARES	-	-	86.796.000	-	14.480.900	14.400.000
RVI	-	-	187.596.000	-	9.832.900	9.800.000